

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

S L Æ G T S B O G .
O V E R
S L Æ G T E N K R I S T E N S E N
S Æ D D I N G
N Ø R R E N E B E L

S L Æ G T S B O G
O V E R
S L Æ G T E N K R I S T E N S E N
S Æ D D I N G
N Ø R R E N E B E L

F O R O R D
=====

S L Æ G T S B O G

O V E R

S L Æ G T E N K R I S T E N S E N

S Æ D D I N G

N Ø R R E N E B E L

Denne slægtsbog er udarbejdet på foranledning af fhv.gdr. Niels Jacob Kristensen, Rærup, Lydum sogn, og overgives til kommende generationer til videreførelse.

Den ældst kendte af slægten er Christen Sørensen, gift med Maren Christensdatter den 26 april 1774. De var gårdejere i Sædding ved Nørre Nebel. - De havde sønnen:

Søren Christensen, født 1783, gift den 12 juni 1806 med Kristine Christensdatter. De var gårdejere i Sædding ved Nørre Nebel. - De havde sønnen:

Christen Sørensen, født 1813, død den 9 feb. 1894 på Agergård, gift med

Mette Nielsdatter, født den 14 feb. 1824, død 1914 på Agergård i Sædding. Hun var datter af Niels Pedersen og hustru Margrethe Termansdatter, Lydumgård.

Christen Sørensen havde tilnavnet Smedegård, han var en driftig landmand og den første ejer af Agergård der var en udflyttergård. Den var bygget i 1842. - De havde børnene:

- 1) Hans Frederik Kristensen, født den 7 feb. 1852, død 1945.
  - 2) Niels Kristian Kristensen, født den 17 januar 1855.
  - 3) Hans Kruse Kristensen, født den 17 feb. 1858, død som spæd.
  - 4) Hans Kruse Kristensen, født den 25 jan. 1859, død som spæd.
  - 5) Hans Kruse Kristensen, født den 14 april 1860, død 1886.
  - 6) Søren Kristensen, født den 12 jan. 1864, død den 20 maj 1936.
- Søren Kristensen tog senere navnet Smedegård.

Hvad af Fædres Saga findes,
Bør af Efterslægten mindes.

Nr. Nebel, maj 1985.
Gustav Jensen, Kollevej 5.

Din egen dag er kort, men slægtens lang,
 læg øret ydmygt til den rod forneden,
 årtusind toner op i gråd og sang,
 mens toppen suser imod evigheden.

(Jeppe Åkjær)

Henfarne slægter forglem dem ej!
 I arv de gav dig en ædel gave.

(Johs. V. Jensen)

Vi føler vort Slægtskab på Fædrenes Jord,
 med dem som forlængst nu er smuldret i Mulde.
 Vi følger i Dag deres søgende Spor,
 mod Lyset mod Værn imod Mørke og Kulde.

De søgte mod Lyset, det samme gør vi.
 De frygted for Mørket og Døden i Verden.
 Kun Lyset og Livet gør Mennesker fri.
 Kun Kærlighed signer vor Handlen og Færden.

(Ukendt Forfatter)

Hans Frederik - Anne Marie

Hans Frederik Kristensen, født den 7 februar 1852 på Agergård i Sædding ved Nr.Nebel, død i Rærup den 17 marts 1945.

Han var søn af Kristen Sørensen og hustru Mette Pedersen.

Hans Frederik Kristensen købte i 1881 en gård i Rærup, Lydum sogn, matr.nr.4b, og giftede sig med Anne Marie Jensen, datter af gdr. Niels Jensen, Bolkjær, Nr.Nebel. Hustruen døde tidlig, og ægteskabet var barnløst.

Hans Frederik giftede sig igen den 31 oktober 1884 med Anne Marie Sørensen, født den 22 januar 1853 i Skyhede, død den 26 november 1936 i Rærup. Hun var datter af Maren og Søren Jørgensen. Familien flyttede i 1853 til Sædding Hede, Nr.Nebel, der oprettede de et landbrug som de drev indtil 1894, da overtog sønnen Jørgen Sørensen ejendommen.

Hans Frederik og Anne Marie havde børnene:

- 1) Marie Kristensen, født den 21 februar 1885.
- 2) Margrethe Kirstine Kristensen, født den 6 feb. 1887.
- 3) Søren Marinus Kristensen, født den 13 feb. 1889.
- 4) Mette Kristensen, født den 8 november 1890.
- 5) Christen Kristensen, født den 15 april 1892.
- 6) Hans Kruse Kristensen, født den 8 juni 1894.
- 7) Maren Kristensen, født den 26 feb. 1896.
- 8) Otto Kristensen, født den 26 feb. 1896.
- 9) Niels Jacob Kristensen, født den 31 marts 1900.

Marie

August

Thomsen - Hans - Iver
Kruse - Marie - Kristian - Kristine

I) Anne Marie Kristensen, født den 21 febr. 1885 i Rørup, død den 15 april 1934 i Præsteby, gift den 31 okt. 1909 med August Christensen, født den 4 okt. 1878 i Præsteby, død den 30 marts 1931 i Præsteby, søn af Iver Kristensen og hustru Kristine Kristensen, Toftegård, Præsteby, Nr. Nebel.

Marie Kristensen gik i skole i Lydum ved Lærer Møller. Efter sin konfirmation havde hun flere pladser i Nr. Nebel. I 1908 var der kongebesøg på Blåbjerg. Kong Frederik den Ottende og dronning Louise kørte i kalechevogn forspændt fire heste, kusken sad højt på bukken, og der var to lakajer stående bag på vognen. Marie var dengang på Nr. Nebel kro, og der bugnede frokostbordet med udsøgte retter til de mange indbudte gæster.

I sine unge år havde Marie en cykle, den havde fast nav og træskærme, hun var medlem af byens cykleklub. Hun var elev på Hoven højskole. Et par vintre lærte hun syning på Agergård hos Mette Smedegård. Senere syede hun på systue i Nr. Nebel.

August Christensen lærte i sine unge år murerhåndværket, i tre år arbejdede han ved sit håndværk i U.S.A., han tjente godt og sendte flere gange penge hjem. Det har sikkert været hårdt arbejde, for omkring århundredskiftet var der et stort udbud af arbejdskraft fra Europa, som arbejdsgiverne groft udnyttede.

Ved deres bryllup købte de en lille stråtækt gård ved Nr. Nebel mejeri. Bygningerne blev fornyet og jord blev tilkøbt, og de passede deres bedrift med dygtighed. Der fik de deres hjem i mere end tyve lykkelige og arbejdsfyldte år.

De havde børnene:

- A) Iver Sherman Christensen.
- B) Selmer Thomsen Christensen.
- C) Hans Frederik Christensen.
- D) Kristine Rauhe Christensen.
- E) Niels Kruse Christensen.
- F) Kristian Rauhe Christensen.

Johanne - Iver

oooooooooooooooooooooooooooo

A) Iver Sherman Christensen, født den 29 juli 1910 i Præsteby, gift den 22 oktober 1942 med

Johanne Margrethe Christensen, født den 4 decb. 1919, datter af Laura og Bøjle Christensen, Haltrup, Nordenskov.

Johanne blev uddannet ved husligt arbejde dels hjemme og dels ude. Hun har været elev på Ryslinge højskole, og har været i bestyrelsen for Nr. Nebel husholdningsforening. I en årrække deltog hun i damernes motionsgymnastik i Nr. Nebel.

Iver arbejdede mest i sit hjem, men har tjent et år på Sædding Storgård og en sommer på Fyn. Han har været elev på Ryslinge højskole og Korinth landbrugsskole. I 1934 overtog han sin fødegård, den havde 31 ha. fordelt på 17 matr. numre. I 1972 blev Jorden solgt fra på nær 2,2 ha ved bygningerne.

Iver har været foderstofuddeler i Nr. Nebel lokalforening fra 1946, samt kasserer og regnskabsfører. I 12 år var han kasserer i Nr. Nebel elforsyning og revisor i flere foreninger.

De har børnene:

1) Anne Marie Christensen, født den 25 sept. 1945.

2) Bent Sherman Christensen, født den 23 april 1947.

3) Birgit Kirstine Christensen, født den 22 sept. 1948.

Anne Marie

=====

I) Anne Marie Christensen gik i skole i Nr.Nebel,hun blev konfirmeret i Nr.Nebel ved pastor T.J.Bertelsen. Hun var derefter elev på Hammerum efterskole, og blev uddannet som økonoma i København. Siden blev hun uddannet til klinisk diætassistent på Vejle sygehus,der har hun nu virket i 15 år.

Inger Bent

=====

2) Bent Sherman Christensen gik i Nr.Nebel skole og blev konfirmeret ved pastor T.J.Bertelsen. Han var elev på Hammerum efterskole og Ladelund landbrugsskole. Sin værnepligt aftjente han ved C.F. i Herning. Han er uddannet som revisor i Århus og Esbjerg, er nu revisor for husmandsforeningen i Bramminge.

Den 2 jan.1971 giftede han sig med Inger Mortensen, født den 26 sept.1947, datter af smedemester Ejnar Mortensen og hustru Marie, Outrup. Inger Mortensen er kontoruddannet på Nr.Nebel kommunekontor, er nu ansat på Bramminge kommunekontor. - De har børnene:

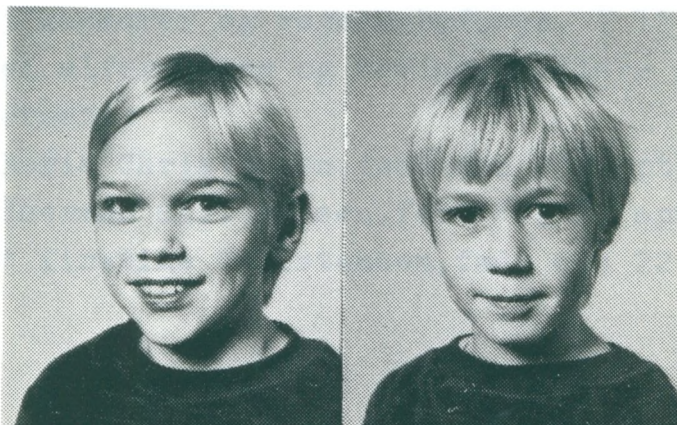
A) Jens Sherman Christensen, født den 23 feb. 1972.

B) Lars Sherman Christensen, født den 4 okt. 1974.

Jens

Lars

=====

Birgit - Gudmund

3) Birgit Kirstine Christensen, født den 22 sept. 1948, gift den 3 novb. 1973 med

Gudmund Thomsen, født den 5 maj 1946, søn af Sigvald Thomsen og hustru Ida Thomsen, Outrup.

Birgit gik i skole i Nr. Nebel og blev konfirmeret ved pastor T.J. Bertelsen. Hun var elev på Hammerum ungdomsskole og blev kontoruddannet på revisionskontoret i Oksbøl. Hun arbejder nu på landbrugscentret i Sønderborg.

Gudmund er uddannet som tømrer, og videre uddannet på Teknikom i Sønderborg. Han er nu byggeleder i Sønderborg.

De har børnene:

A) Dorthe Thomsen, født den 6 december 1974.

B) Karina Thomsen, født den 29 juli 1977.

Bosat: Vester Sottrup.

Dorthe

Karina

Io.

B) Selmer Thomsen Christensen, født den 6 decb. 1911 i Præsteby, gift den 9 juni 1940 med Edith Margrethe Frandsen, født den 6 novb. 1915.

Selmer Thomsen Christensen lærte som ung murerhåndværket. I mange år drev han entreprenørvirksomhed i København. De har børnene:

1) Anne Marie Christensen, født den 22 juni 1942.

2) Diana Thomsen Christensen, født den 5 marts 1946.

1) Anne Marie Christensen gift den 23 juni 1969 med Hans Nørgård Kristensen, født den 15 sept. 1938.

De er begge tandlæger og har børnene:

A) Camilla Nørgård Kristensen, født den 7 decb. 1972.

B) Nete Nørgård Kristensen, født den 30 novb. 1974.

2) Diana Thomsen Christensen gift den 15 aug. 1970 med Bendt Michael Berg, født den 7 juni 1943.

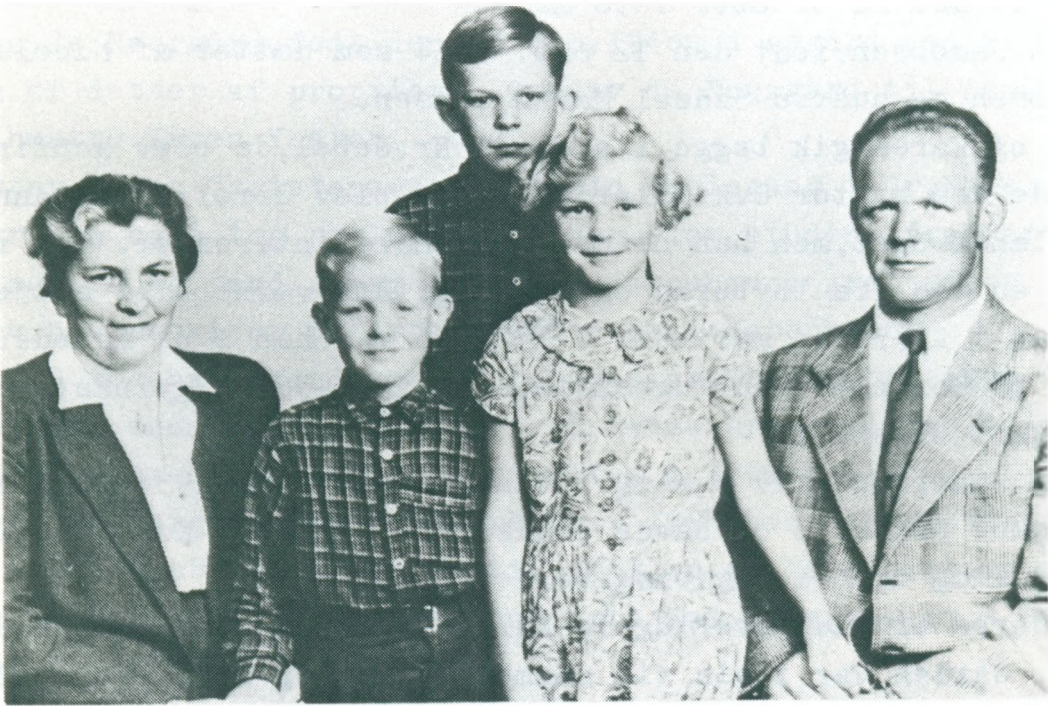
Diana Thomsen Christensen er uddannet arkitekt, Bendt Michael Berg er uddannet jurist.

De har børnene:

A) Jeanette Berg, født den 31 okt. 1974.

B) Susanne Louise Berg, født den 12 marts 1977.

II.

Karen - Jacob - Gustav - Marie - Hans
1952

Inge - Katrine - Gustav
1984

C) Hans Frederik Christensen, født den 5 decb. 1913 i Præstebym, gift den 22 oktober 1938 med Karen Jacobsen, født den 12 okt. 1914 som datter af Nicolaj Jacobsen og hustru Sidsel Marie Jensen.

Hans og Karen gik begge i skole i Nr. Nebel, de blev konfirmerede ved pastor C. Kiillerich. Hans blev derefter uddannet ved landbruget, men han havde også andre interesser. Han fiskede en tid fra Thyborøn og Esbjerg. Sin værnepligt aftjente han i 1935 ved marinen. I 1935-36 var han i ni måneder elev på Korinth landbrugsskole, og i 1937-38 på gymnastikhøjskolen i Ollerup.

Karen Jacobsen blev huslig uddannet, hun var i 1934-35 elev på Askov højskole og havde pladser på Fym og i København. Hun deltog også i ungdomsarbejdet i Nr. Nebel.

Ved deres bryllup overtog de Karems fødegård Nyholm i Sæding. Gården var i sin tid sammenstykket og havde jord II forskellige steder. Gården blev drevet efter tidens metoder, dog med megen kartoffel- og svineavl. Ved en jordfordeling i 1972 afstod gården 50 tdr. land, tilbage var der ved gården 2 ha samt en plantage på 5 ha.

Hans Christensen påbegyndte i 1964 minkavl med 33 tæver, bestanden er gennem årene vokset til 400 tæver med en årlig produktion af 1600 hvalpe.

Hans Christensen har haft mange tillidshverv. Han har været formand for Nr. Nebel gymnastikforening, for byens elektricitetsværk og for mejeriet, samt medlem af bestyrelsen for Nr. Nebel og omegns landboforening.

Udadtil har han også været kendt, han har været formand for Vestjydsk eksportforening i Ringkøbing, og for kreaturslagteriet " Vest " i Holstebro.

Karen har været hjemmegående husmor, og medarbejder hjemme. De har børnene:

- 1) Gustav Rauhe Christensen.
- 2) Marie Rauhe Christensen.
- 3) Jens Jacob Rauhe Christensen.

I) Gustav Rauhe Christensen, født den 15 marts 1941, gift på Frederiksberg den 9 juni 1967 med Inge de Neergård, født den 22 feb. 1940 på Asgård ved Grenå, hun er datter af proprietær Gustav de Neergård til Asgård og hustru Karen Vester.

Gustav Rauhe Christensen havde sin skolegang i Nr. Nebel, hvor han også tog realeksamen. Han blev student fra Tarm gymnasium, og cand pharm i 1966 i København. Året efter blev han provisor på Archiv apoteket i København.

I 1969 tog han skandinavisk brygmestereksamen, og samme år blev han ansat som brygmester på Ceres bryggerierne i Århus. I 1974 blev han brygmester på Ceres i Horsens.

Inge de Neergård blev cand pharm i 1965, hun var provisor på Frederiksberg apotek indtil 1969, og på Marselisborg apotek indtil 1974. Siden har hun arbejdet på apoteket " Hvide Hest " i Horsens.

De har børnene:

A) Anne Christensen, født den 11 december 1972 i Århus.

B) Kathrine Christensen, født den 9 juni 1975 i Horsens.

Adr. Egernvej 29, 8700 Horsens.

Jesper - Kasper - Marie - Iver

I984

2) Marie Rauhe Christensen, født den 4 jan. I944, gift den 3 juli I97I i Nr. Nebel kirke med Iver Hovgård, født den 2I juli I947 i Svendborg, han er søn af forstander Arne Jørgensen og hustru Minna.

Marie Rauhe Christensen havde sin skolegang i Nr. Nebel. Hun blev huslig uddannet og var elev på Ølgod ungdomsskole. I I960 var hun uddannet som syerske i Herning, var derefter elev på gymnastikhøjskolen i Ollerup. I tre år derefter var hun hos morbroderen Jens Jacob Jacobsen i Australien. Efter hjemkomsten blev hun uddannet som sygehjælper på Frederiksberg hospital, senere var hun sygehjælper på " Baldersbo " i Hedehusene. Hun har nu garnforretning i Hedehusene.

Iver Hovgård er disponent.

Adr: Tårnkær I0, Fløng. 2640 Hedehusene.

De har børnene:

A) Jesper Hovgård, født den I0 feb. I97I på Frederiksberg.

B) Kasper Hovgård, født den 3 april I974 i Glostrup.

Charlotte - Dan - Torben
 Anna Grethe - Jacob - Jens Jacob
 1984

3) Jens Jacob Rauhe Christensen, født den 28 april 1945, gift den 24 jan. 1970 i Sundby kirke med sekretær Bente Rix Puggård, født den 17 maj 1946 som datter af Gunnar Puggård og hustru Ruth Puggård.

Jens Jacob Rauhe Christensen havde sine syv skoleår i Nr. Nebel og var elev på Vojens ungdomsskole. Han arbejdede ved landbruget. Sin værnepligt aftjente han i Varde og Vandel. Han tog derefter realeksamen i Grindsted. Han blev pilotuddannet ved hærens flyvevåben, han var flyver ved hæren fra 1967 til 1977. Derefter blev han ansat i Canair, Dragør. - De har børnene:

A) Torben Rix Rauhe Christensen, født den 14 decb. 1970.

B) Dan Rauhe Christensen, født den 7 feb. 1974.

Ægteskabet blev opløst og Jens Jacob giftede sig igen den 18 juli 1980 med

Anna Grethe Jensen, født den 7 marts 1947, hun er datter af Grethe og Anker Jensen, Lyngby. Anna Grethe har fra sit første ægteskab datteren Charlotte, født den 6 maj 1971.

Charlotte er adopteret af Jens Jacob Rauhe Christensen.

De har sønnen:

C) Jacob Rauhe Christensen, født den 21 oktober 1982.

Adr. Søtofteparken 98, Ganløse.

Kristine - Carl

=====

D) Kristine Rauhe Christensen, født den 27 marts 1916, gift den 9 november 1941 med

Carl Hansen, født den 3 maj 1914, søn af Johannes Hansen og hustru Karen Hansen, Hundhale, Nr. Nebel, senere Outrup.

Kristine havde sin skolegang i Nr. Nebel, hvor hun også blev konfirmeret ved pastor C. Kiillerich. Hun fik uddannelse ved husligt arbejde, hun var elev på Ry husholdningsskole og senere på Ryslinge højskole. En tid var hun servitrice på hotel Kikkenborg, Bramminge, og senere i to år på hotel Skodbjerg på Holmslands Klit.

Carl Hansen havde også sin skolegang i Nr. Nebel og blev konfirmeret ved pastor C. Kiillerich. Som ni-årig kom han ud at tjene, og han havde flere pladser på egnen, ved Fåborg på Fyn, og i Andrup ved Esbjerg. Hans fynske husbondsfolk havde han kontakt med så længe de levede. I 1937-38 var han elev på Fyns stifts husmandsskole i Odense.

Ved deres bryllup overtog de Toftegård i Præsteby, den har været i slægtens eje i flere generationer. Carl og Kristine drev deres gård med dygtighed og økonomisk sans. I 1958 byggede de ny stald med udmugningsanlæg. Det var et nyt hjælpemiddel i stalden og den første på egnen.

Carl Hansen havde en lang række tillidshverv i sognet og på egnen. I 1947 var han med til at bygge det første fællesfryseri på egnen, det havde 24 frysebokse og lå ved Mr. Nebel. Carl Hansens interesse samlede sig i stalden om det røde kvæg. Med dette kvæg gjorde han et dygtigt avlsarbejde, og han hentede mange værdifulde præmier hjem fra fællesskuerne i Varde. I 10 år var han i bestyrelsen for avlsarbejdet med det røde kvæg på Vardegård. I disse år deltog han i flere studierejser under konsulent Harald Peens dygtige ledelse. Et år gik turen til Frankfurt am Main, hvor Nordeuropas største dyrskue afholdtes. Fra Varde til Frankfurt er der 1020 km. Om aftenen var der arrangeret en bustur i byen for de danske gæster, men der var ingen der ønskede at deltage, man havde fået kørsel nok den dag. Studieholdet var privat indkvarteret i to dage og nød megen gæstfrihed. På skuet var der fremstillet forskellige heste- og kvægraser.

Der var folkedanseopvisning på skuet, og da opvisningen var forbi, blev danskerne inviteret med til at deltage i dansen. Der blev arrangeret busture i byen og omegnen, bl.a. til lufthavnen der på den tid var den største i Europa.

En anden tur gik til Bruxelles i Belgien. Formålet med denne rejse var at besigtige det røde belgiske kvæg der var fremstillet på skuet. Ved at krydse med det røde danske kvæg håbede man at få mere robuste køer med stærkere ben.

Det opnåede man også, men på det krydsede kvæg blev yveret for lille.

Den 1 februar 1970 blev Carl Hansen ansat som postbud fra Nr. Nebel posthus, et hverv som han røgtede i 10 år.

De har børnene:

- 1) Kristian Rauhe Hansen.
- 2) Inger Rauhe Hansen.
- 3) Johannes Rauhe Hansen.

Esther - Kristian

I) Kristian Rauhe Hansen, født den 4 aug. 1943, gift den 30 november 1967 med

Esther Mathea Jørgensen, født den 31 maj 1946, datter af gdr. Kristian Jørgensen og hustru Marie Jørgensen, Lydum.

Kristian har været elev på Brejninggård ungdomsskole og Borris landbrugsskole. Han var fodermester på Vardegård først ved kørerne, siden ved tyrerne.

Esther har været elev på Brejninggård ungdomsskole, hun var uddannet som plejerske på Middelfart Statshospital i 1963 og arbejdede der til den 1 november 1969.

Efter deres bryllup arbejdede Kristian som fodermester på en gård i Smidstrup indtil den 1 novb. 1969, da overtog de hans fødegård, Toftegård i Præsteby. Gården har 44 ha og 10 ha er lejet jord. Fra 1969 til 1980 blev alt inventar i stalden fornyet, og der blev bygget en ny stald til opdrættet. Besætningen er nu på 50 køer og 100 stk. ungkvæg. Kristian havde den første markvandingmaskine på egnen, og har nutidens maskiner til gårdens drift. - De har børnene:

A) Annette Hansen, født den 19 juli 1969. Hun er skoleelev.

B) Henning Hansen, født den 18 juni 1973. Han er skoleelev.

Inger _ Peder

=====

2) Inger Rauhe Hansen, født den 11 decb. 1947 i Præsteby, gift den 20 marts 1971 med

Peder Kristen Høj, født den 18 aug. 1946, søn af Kristen Høj og hustru Julie Adersen, Frøkjær, Nr. Nebel sogn.

Inger tog realeksamen i Nr. Nebel i 1964, blev forretningsuddannet i fire år hos Johs. Østergård, Varde. Var ekspeditrice i Isenkramforretninger i Vejle og Esbjerg, og elev på Hammerum husholdningsskole. Hun har nu været hjemmegående husmor i nogle år, men i 1983 fik hun arbejde i Nr. Nebel boghandel.

Peder Høj var elev på Hammerum ungdomsskole, og Midtjyllands landbrugsskole, Grindsted. Sin værnepligt aftjente han i Hillerød. I 1972 overtog Peder Høj sin fødegård Frøkjær, den er på 40 ha og har været i slægtens eje i flere generationer. Han har bygget den gamle lade om til spaltestald til ungkvæget, og bygget ny lade og maskinhus. Besætningen er på 30 køer + 70 ungdyr, der indkøbes tyrekalve og opfedes ca. 35 tyre årligt til en vægt af 500 kg.

De har børnene:

A) Susanne Høj, født den 29 august 1971. Hun er skoleelev.

B) Lene Høj, født den 4 september 1973. Hun er skoleelev.

Vera - Johannes

3) Johannes Rauhe Hansen, født den 15 decb. 1952 i Præsteby,
gift den 12 august 1978 med
Vera Hansen, født den 14 november 1965, datter af Inger og
Ole Hansen, Outrup.

Johannes Rauhe Hansen var i 1973 uddannet som mekaniker
hos Viggo Sørensen, Esbjerg, hvor han stadigvæk arbejder.
Sin værnepligt aftjente han i Holstebro.

Vera Hansen har arbejdet på en strømpefabrik i Esbjerg, men
arbejder nu på plejehjemmet i Tjæreborg. Hun er nu under
uddannelse til hjemmehjælper i Esbjerg.

De har børnene:

A) Tine Hansen, født den 1 marts 1980.

B) Martin Hansen, født den 27 juli 1982.

I B Henning - Annette I A

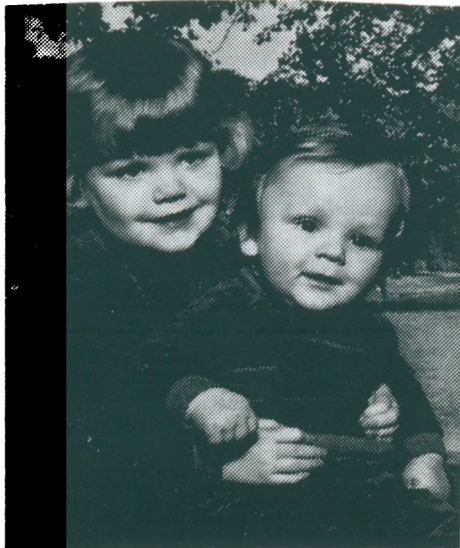
2 A Susanne

Lene 2 B

---

3 A Tine - Martin 3 B

Kruse - Mary

=====

E) Niels Kruse Christensen, født den 26 jan. 1918 i Præsteby, han gik i skole i Nr. Nebel og blev konfirmeret ved pastor Albert Sandager, Henne.

Niels Kruse blev uddannet ved landbruget hjemme og ude, han var elev på Vallekilde højskole og Korinth landbrugsskole. I 1943 købte han en gård i Lundager som han stadigvæk driver. Gården er på 50 tdr. land, og han drev i mange år blandet landbrug. De sidste otte år har han haft en snes ammekøer, og kalvene vokser op til 450 kg. Sidste år fedede han 123 svin på hovedsagelig indkøbte torvegrise. Niels Kruse var i 12 år domsmand ved Varde Ret, et arbejde som interesserede ham. Niels Kruse Christensen er ungtkarl, men i mere end 30 år har han som husbestyrerinde haft

Mary Nielsen, født den 15 maj 1917, datter af Kathrine og Niels Nielsen, Næsbjerg. Mary Nielsen er et meget dygtigt og trofast menneske, efter at hun havde tjent Niels Kruse i 25 år, modtog hun følgende ænerkendelse.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præsidium har tildelt Mary Nielsen, Lundager, sin sølvmedaille for dygtighed og trofast arbejde.

Til bekræftelse herpå udstedes i selskabets navn dette diplom.

Anna - Kristian

=====

F) Kristian Rauhe Christensen, født den 14 decb. 1925 i Præsteby, gift den 24 april 1951 i Nr. Nebel kirke med Anna Petrea Christiansen, født den 18 maj 1930, datter af Hans Christiansen og hustru Jensine, Houstrup.

Kristian Christensen gik 7 år i Nr. Nebel skole, blev uddannet ved landbruget og var elev på Borris landbrugsskole vinteren 1950-51.

Anna Christiansen er uddannet ved husligt arbejde i pladser på egnen og i Lyhne. Den 1 april 1951 overtog de et landbrug Hedevej 21 Sædding, Nr. Nebel. Indtil 1970 drev de alsidigt landbrug, men siden har de kun haft svin. Bygningerne er efterhånden udvidet, og rummer nu brugets 50 søer + opdræt. Der produceres årligt 800 grise hvoraf de 700 opfodres til slagtevægt. Af foder bruges der årligt ca 2000 hkg. korn og 540 hkg. protein, der hjemmeavles 250 hkg. korn. Besætningen er lukket og er næsten sygdomsfri, kun dyrlægen har adgang en gang om måneden efter at være omklædt.

Ægteparret har deltaget i folkedansen på egnen i mange år, i 1949 var de deltagere på et hold der gæstede flere byer i Sydslesvig, og i 1984 på et hold der gæstede Stavanger i Norge.

De har børnene:

- 1) Elva Rauhe Christensen.
- 2) Hans August Christensen

Elva - Knud

=====

I) Elva Rauhe Christensen, født den 23 sept. 1951 i Sædding, gift den 15 sept. 1973 med

Knud Bork Mouridsen, født den 21 aug. 1948, søn af Agnes og Harry Mouridsen, Knudsgård, Sædding, Nr. Nebel.

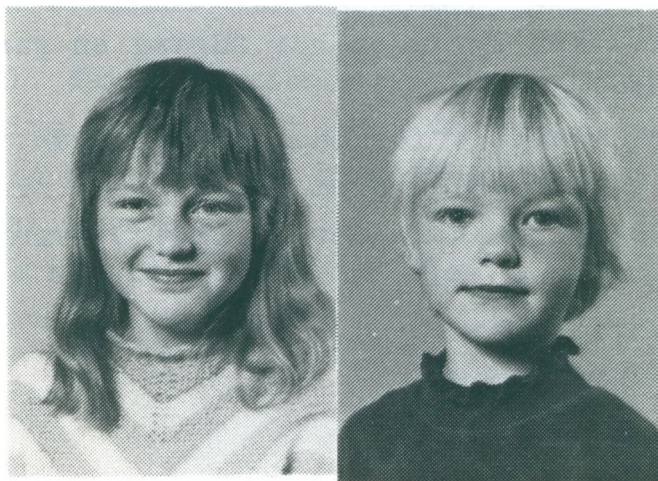
Elva Christensen gik i skole i Nr. Nebel, og var i 1969 elev på Danebo højskole på Als. Derefter blev hun uddannet som sygeplejerske på Esbjerg sygeplejeskole. Som sygeplejerske har hun arbejdet på sygehusene i Varde, Tarm, Frederiksværk og Frederikssund.

Knud Mouridsen gik i skole i Nr. Nebel, hvor han også tog realeksamen. Han arbejdede ved landbruget og var elev på Kjærgård landbrugsskole. I 1974 overtog han sin fødegård, den drev han til 1982, da flyttede familien til Hundested. Knud Mouridsen arbejder nu hos Nordisk Kabel og Tråd, Kbh.

De har børnene:

A) Maiken Rauhe Mouridsen, født den 19 sept. 1974.

B) Mette Rauhe Mouridsen, født den 7 novb. 1977.

Maiken

Mette

Hans - Gitte

=====

2) Hans August Christensen, født den 30 maj 1956 i Sædding. Han har ni års skolegang i Nr.Nebel skole. Han har arbejdet i 10 år i Bent Stenbergs installationsforretning i Nr.Nebel, han er nu uddannet som elektriker. Hans forlovede: Gitte Vester Mortensen, født den 20 juli 1964, hun er datter af tømrermester Leif Mortensen og hustru Helga Mortensen, Industrivej 4 Nr.Nebel. Gitte Mortensen gik i skole i Nr.Nebel. I 1982 tog hun handelsskoleeksamen i Varde. Arbejdede i tre måneder i Israel i 1982.

Henry - Olivia - Anna - Alfred
Margrethe - Carl

=====

2) Margrethe Kirstine Kristensen, født den 6 feb. 1887 i Lydum, gift den 10 novb. 1914 med Carl Axel Andersen, født den 8 juli 1887 i Lamdrup, Gislev, død den 26 juni 1941 i Lydum. Han var søn af Anders Jørgen Andersen og hustru Ane Margrethe Oline Rasmine Georgsen. Bosat: Lykkebo, Rærup, Lydum pr. Nr. Nebel.

Carl Axel Andersen blev uddannet ved landbruget forskellige steder på Fyn, købte ved sit giftemål en 8 tdr. land stor ejendom, Lykkebo, som han drev til sin død. Carl A. Andersen var medlem af bestyrelsen for husmandsforeningen og afholdsforeningen.

Margrethe Kristensen gik i skole i Lydum, og blev konfirmeret ved pastor Peter Hansen Moos. Som 12-årig kom hun ud at tjene ved landbruget, senere blev hun uddannet som mejerske på Lydum mejeri. Som mejerske arbejdede hun i Starup, i Avnslev ved Nyborg, i Lindved ved Vejle og på Rygård mejeri i Langå. Margrethe Kristensen har de smukkeste anbefalinger fra alle sine arbejdsgivere. Som mejerske arbejdede hun fra 1905 til 1914. Hun betegnes som en flink, dygtig, tro og stille pige, som ved sit bramfri væsen forstår at vinde dem hun kommer i berøring med. Hun havde ansvaret for smørret i sine pladser, og på udstillingerne var hendes smør altid i den bedste trediedel. Hun opnåede også både bronze- og sølv medaljer. En tid var hun medhjælper på Fyns Stifts husmandsskole i Odense.

Margrethe Kirstine Andersen har haft et meget virksomt liv. Foruden en piges mange gøremål ved landbruget, lærte hun også at væve. En tid var hun pige på Lydum kro, der måtte hun passe hestene, mens ejerne gik på krobesøg. Mens hun arbejdede på mejeriet i Langå lærte hun sin kommende mand Carl A. Andersen at kende. Ejendommen Lykkebo, som de overtog ved deres bryllup, havde da nærmest faldefærdige bygninger. Ved flid og dygtighed fik ægteparret skik på ejendommen, der i 1924 blev bygget helt om. For Margrethe Andersen betød tilværelsen som landmandskone ikke alene pligter til at passe hjem og børn. Hun forestod således malkningen og hjalp ofte til i marken. Axel og Margrethe Andersen fik i årenes løb mange præmier fra mejeriets kredsforening for veludført arbejde i bedriften. Efter sin mands død drev hun selv ejendommen videre med sine børns hjælp indtil 1946, da sønnen Henry overtog den. Margrethe Andersen blev boende hos sønnen og svigerdatteren på Lykkebo, hvor hun stadigvæk havde sit hjem indtil 1980, da hendes sønnesøn overtog gården, og hun flyttede med familien til Lydum. Margrethe Andersen er æresmedlem af Lydum husmandsforening. Trods sin høje alder er hun endnu åndsfrisk medhjælper ved det huslige arbejde. De har børnene:

- A) Alfred Marius Andersen
- B) Henry Frederik Andersen
- C) Anna Marie Andersen
- D) Olivia Kathrine Andersen

Louise - Alfred

=====

A) Alfred Marius Andersen, født den 22 jan. 1915 i Lykkebo, gift den 24 maj 1946 i Årre med Louise Sofie Pedersen, født den 31 okt. 1913 i Jyllerup, Årre, datter af gårdejer Jens Kristian Pedersen og hustru Johanne Christine Marie Schmidt. Bosat: Højgård, Autrup, Fåborg, Varde. Alfred gik i skole i Lydum, havde tre år plads ved landbruget i Nr. Nebel, og var tre år medhjælper derhjemme. Han arbejdede derefter i fire år hos en handelsmand i Darum. Sammen med ham købte han i 1939 en gård i Sejstrup, solgte den i 1940, og købte igen sammen med handelsmanden, en 63 tdr. ld. stor gård i Autrup. Efter tre års forløb købte han hele gården. I årene 1952-1955 opførte han nye bygninger på gården, og fik i 1961, sammen med sin hustru, tildelt landhusholdningsselskabets sølvmedalje for landboflid. Han driver nu i fællesskab med sønnen nabogården Højgård som han bebor, medens sønnen bor på fødegården. Alfred Andersen er medlem af bestyrelsen for mejeri og foderstofforening, og sognets venstrevælgerforening, og kasserer for Varde Østeregns landboforening. - Louise Pedersen gik i skole i Jyllerup, kom ud at tjene som 12-årig, hun havde plads flere steder bl.a. et år i Rødovre. Derefter var hun 4½ år husbestyrerinde i Holsted, arbejdede et halvt år på et pensionat i Nyborg, og fik i 1944 plads som husbestyrerinde hos sin senere mand.

De har sønnen:

Aksel Andersen

Kirstine - Aksel

=====

I) Aksel Andersen, født den 13 okt. 1947 i Avtrup, Fåborg sogn, gift den 3 aug. 1973 i Thorstrup med

Kirstine Kristensen, født den 22 novb. 1949, datter af gdr.

Aksel Kristensen og hustru Gerda Kristensen, bosat Avtrup.

Aksel Andersen gik i skole i Slebsager, var 1963-1964 elev på Skanderup ungdomsskole. Han blev uddannet ved landbruget, var i 1968-1969 elev på Ryslinge højskole og i 1969-1970 på Kjærgård landbrugsskole. I 1970 købte han Højgård i Avtrup, og driver nu denne gård i fællesskab med faderen.

Aksel Andersen er medlem af bestyrelsen for Varde Østeregns landboforening, formand for landboudomsforeningen, samt medlem af mødeudvalget under Ribe amts gymnastik- og ungdomsforening.

Kirstine Kristensen tog 1969 studentereksamen fra Esbjerg Statsskole, og tog 1973 lærereksamen fra Esbjerg seminarium, og siden har hun været ansat ved Årre skole.

Kirstine Kristensen var medlem af bestyrelsen for Vrenderup aftenhøjskole, og hun er gymnastikleder for et motionshold i Vrenderup.

Elly - Henry

=====

B) Henry Frederik Andersen, født den 4 feb. 1917 i Lykkebo, Lydum sogn, gift den 18 juli 1946 i Lydum kirke med Elly Schmidt, født den 1 okt. 1924 i Varde, datter af landmand Lorents Schmidt og hustru Ane Kirstine Gade.

Henry Andersen gik i skole i Lydum, han kom ud at tjene som II-årig og var beskæftiget ved landbruget dels hjemme og ude. I sine unge år var han elev på St. Restrup husmandsskole ved forstander Balle. Der fik eleverne undervisning i dyrkning af frugtavl, bærfrugt og grønsager. På den tid havde vort land en mængde små husmandsbrug som havde brug for en ekstra indtægt fra deres havebrug, fortrinsvis dem som boede i nærheden af byerne. - Henry Andersen:

I 1933-34 tjente jeg på en gård i Darum, der var hønseri, rugeri og opdræt af kyllinger. Vi søskende skiftedes til at være hjemme for at hjælpe vore forældre med deres landbrug, men vi fik ingen løn derhjemme. I 1936 var jeg hjemme, jeg byggede da et hønsehus af træ, ved hønseholdet kunne jeg erhverve mig lidt lompepenge. I årene 1940 til 1942 opholdt Henry Andersen sig i Kompedallejren som militærnægter. I sine unde år deltog han i gymnastik og andet ungdomsarbejde.

I vor barndom bjergede vi, som mange andre på egnen, hø på Værnet og Tipperne. I høbjergningstiden havde vi børn årets mest spændende oplevelser. Det skete at vi kunne tælle op mod 50 hølæs der fra engene kørte gennem vandet på " Æ Sånd," For vore heste tog det tre timer at gå hjem fra engene med et læs hø. Mange folk tog et hvil ved Fahl-kroen, det kunne nok være tiltrængt for både folk og heste.

Nogle gav hestene muleposer på, andre havde en krybbe stående ved kroen. Men når vognene holdt i en lang række, så kunne hestene æde hø af den foran stående vogn.

Da Hvide Sande kanalen i 1931 blev åbnet, blev der et højere saltindhold i vandet i Ringkøbing fjord. Det medførte at de bedste naturgræsser i engene omkring fjorden forsvandt, og blev erstattet af græsarter af ringere værdi.

Når høet var bjerget, så kom der kreaturer og plage på eftergræsningen, og samtidig kom jægerne. Det var især regnsøver, ænder og gæs der af jægerne var eftertragtede.

Efter sin fars død i 1941 bestyrede Henry gården for sin mor indtil 1946, da giftede han sig og overtog gården. Ved fælles hjælp klarede han og hustruen bedriften med lidt drengehjælp. Vi indrettede lejligheden, så min mor kunne blive hos os. Her havde hun virket siden sit bryllup i 1914, og hun ville gerne blive her, siger Henry. Der var også mange ting hun kunne hjælpe os med, især madlavning, og efterhånden som børnene kom, tog hun sig også af dem. Det gik altså sammen udmærket.

Elly fik også mere tid til at hjælpe til i bedriften, hun malkede selv køerne i de næsten 40 år vi havde gården.

År og dage gik, vi fik fire drenge og to piger, mellem pigernes fødsel var der tyve år. Ved ejendommens overtagelse var der 14^{1/2} tdr. land og en besætning på 6 køer + opdræt samt svin og høns. I årenes løb har vi købt jord 14 gange, så der nu er 100 tdr. land. I 1954 byggede vi ny stald og lade. Ved gårdens afståelse til en søn i 1980, var besætningen på 60 køer og et meget stort opdræt. I 1965 oprettede Henry en minkfarm, og der drives nu avl på 300 hundyr.

Elly Schmidt gik i skole flere steder på Vardeegnen samt i Vonsild. Hun arbejdede derefter ved husgerning. Hun har i en årrække været medlem af bestyrelsen i Lydum husholdningsforening, og hun fører regnskabet for gårdens drift.

Henry Andersen er kirkeværgе ved Lydum kirke, han har været formand for Lydum husmandsforening, Lydum foderstofforening og Nr. Nebel og omegns kontrolforening. I 25 år var han i bestyrelsen for Nr. Nebel sygekasse, og i en årrække i bestyrelsen for Lydum mejeri. I 1969 fik ægteparret tildelt: De Samvirkende jyske Landboforeningers sølvmedalje for landboflid. - - De har børnene:

- 1) Anna Margrethe Andersen
- 2) Karl Aksel Andersen
- 3) Leo Schmidt Andersen
- 4) Ove Emil Andersen
- 5) Flemming Andersen
- 6) Connie Andersen

Den 23 marts 1984 var Elly og Henry Andersen på en 10 dages tur til Sri Lanka (Seylon) arrangeret af Vestkysten og Horsens folkeblad. Selskabet bestod af 38 personer. Vi kørte med en Tjæreborg bus til Kastrup og fløj derfra til Paris. Der måtte vi overnatte på et hotel, da der var problemer med Jombo-Jetten vi skulle flyve med til Østen. Flyet lettede kl. 14 dagen efter, der var 400 mennesker ombord, men der var plads til 500. Efter seks timers flyvning nåede vi Dubayy hvor der er en meget stor trafikhal. Derfra var der 4½ timers flyvning til Colombo, Sri Lankas hovedstad. Vi oplevede solopgangen, det var et meget smukt syn. Overgangen fra nat til dag er meget kort. Maskinen, der var en rute-fly, skulle fortsætte til Singapore. Der var nok 500 indfødte der stod og betragtede flyet og os nordboere. Maden vi fik serveret var meget kryddret, men det meste smagte godt. Øen er 1½ gange så stor som Danmark, men har 15 mill. indbyggere. Midt på øen er der 2½ km høje bjerge, der dyrke man the som gror meget frodig. Det er kvinderne der gør arbejdet, men de bliver ledet af mænd. Jorden er frugtbar og der kan høstes ris to gange om året. Risen høstes med segl som for tusind år siden. Det er kun 30 år siden englænderne forlod øen, og den er endnu engelsk præget. Der er venstre kørsel og halvdelen af befolkningen taler engelsk. Børnene gik i hvide uniformer til skole, skolen har ingen vægge - kun et tag. Befolkningen er meget smilende, og børnene der tigger hos turisterne er ikke til at stå for.

Fortalt af Elly og Henry Andersen.

Anna - Karlo

=====

I) Anna Margrethe Andersen, født den 5 maj 1947 i Lykkebo, Rærup, gift den 13 jan. 1968 i Lydum med

Karlo Lauridsen, født den 17 sept. 1941 i Sdr. Vium, søn af gdr. Jens Just Lauridsen og hustru Karen Christiansen.

Anna Andersen gik i skole i Lydum, var 1963 elev på Staby efterskole, havde derefter plads i køkkenet samme sted, og var i 1965 elev på Struer husholdningsskole.

Karlo Lauridsen gik i skole i Gellerup, og arbejdede ved landbruget på Vardeegnen. I 1967 købte han Hekkenfeldtgård, den er på 67 tdr. land. Gennem årene er alle avlsbygninger fornyet, og Karlo Lauridsen driver en maskinstation virksomhed hvorved 2-3 mænd er beskæftiget, og der er bygget huse der kan rumme maskinparken. - De har børnene:

A) Jens Frederik Lauridsen, født den 3 juni 1969.

B) Mona Lauridsen, født den 27 decb. 1971.

Jens

Mona

=====

Ellen - Karl

=====

2) Karl Aksel Andersen, født den 31 maj 1949 i Lykkebo, Rærup, gift den 27 juli 1973 i Lydum kirke med

Ellen Elkjær Nielsen, født den 26 maj 1950, datter af elektriker Gotfred Nielsen og hustru Petra Thomasen, Lønborg.

Karl Andersen gik i skole i Lydum og var elev på Staby ungdomsskole. Han arbejdede en kort tid ved landbruget, og kom derefter i mekanikerlære hos Ejnar Hansen, Nr. Nebel.

Ellen Nielsen gik i skole i Lønborg, hun tog realeksamen i Nr. Nebel, og blev kontoruddannet hos advokat E. Falbe Hansen, Nr. Nebel.

Ved deres bryllup bosatte de sig i Jægervænget 13, Varde.

Karl Andersen arbejdede som mekaniker, og Ellen Andersen som kontorassistent ved biblioteket i Varde.

I 1976 købte Karl Andersen sammen med Leif Poulsen, Ejnar Hansens forretning, Borkvej, Nr. Nebel, prisen var 240.000 kr. Forretningen drives under navnet: Nr. Nebel Auto-Service ApS.

I 1979 købte de ejendommen Tømmergade 10, og driver forretningen videre der med reparation af biler. Ejendommen kostede 500.000 kr. Samme år byggede Karl Andersen huset Tranevænget 13, prisen var 600.000 kr.

Fra 1978 er Ellen Andersen ansat som assistent i Varde Banks afdeling, Bredgade 32, Nr. Nebel. - De har børnene:

A) Iben Elkjær Andersen, født den 12 juli 1974 i Varde.

B) René Elkjær Andersen, født den 18 jan. 1977 i Nr. Nebel.

Iben Elkjær Andersen

René Elkjær Andersen

Karen - Leo

=====

3) Leo Schmidt Andersen, født den 13 maj 1952 i Lykkebo, Rærup, Lydum, gift den 11 maj 1974 i Nr. Bork med Karen Jensen, født den 3 april 1952 i Sdr. Bork, datter af kommunalarbejder Poul Frederik Jensen og hustru Laura. Bosat Rærup, pr. Nr. Nebel.

Leo Andersen gik i skole i Lydum, var vintrene 1966-67 og 1967-68 elev på Staby efterskole. Han arbejdede et halvt år ved landbruget samt 2½ år ved pelsdyravl. Sin værnepligt aftjente han i 1972-73 i Vordingborg.

I 1974 købte han en gård i Rærup på 15 tdr. Land, der oprettede han en minkfarm som han siden har drevet.

Karen Jensen bestod den statskontrollerede prøve efter 9 klasse i Tarm. Hun arbejdede derefter et år i huset, kom i manufaktur-lære i forretningen M.C. Nr. Nebel, der var hun ekspeditrice i 10 år.

Leo Andersen begyndte minkavlen med 200 tæver, bestanden er siden vokset til 900 tæver. I år var der 4600 hvalpe samt faderens 1000 hvalpe at pelse. Pelsningen tager fem uger, det er et familieføretagende hvor selv den 97-årige Margrethe er deltager. Farmen beslaglægger 1 tdr. land, og hal-lernes areal er på 2000 kvm.

I 1984 blev der bygget en fuldautomatisk udmugningsmaskine i minkhallerne, maskinen kostede 220.000 kr. Gårdens jord dyrkes som hobbies. Minkfarmen passes til daglig af Leo og Karen, der er hjemmegående husmor, samt en skoleelev efter skoletid. - De har børnene:

A) Claus Andersen, født den 2 juni 1975.

B) Alice Andersen, født den 25 okt. 1979.

C) Jakob Andersen, født den 14 okt. 1984.

Leo Andersen er jæger, i 1983 var de to mand på hjortejagt i Skotland, derfra har han to flotte geværer hængende i sin stue. Den 27 sept. 1984 rejste han igen, sammen med tre andre mænd, på hjortejagt i Skotland. Leo Andersen siger:

Fredag Aften tog vi med båden fra Esbjerg og nåede Harwich søndag kl. 12,00. Vi var fire jægere som skulle på jagt i samme område. Vi kørte mod nord op gennem England til en lille by ved navn Leyborn, der overnattede vi på hotel.

Mandag morgen fortsatte vi til vort jagtområde der hedder " Argyll " og ligger ca 100 km nordvest for Glasgow.

Vi skulle bo hos en fårehyrde, der kom stalkeren (skytten) for at tale med os om ugens jagt. Den gik fra mandag morgen til Fredag aften.

Vi startede mandag morgen i silende regn, men til middag klarede det op, og resten af ugen havde vi fint vejr.

Vi nød den fantastiske skotske natur med høje bjerge og kæmpestore skovområder. Vi havde jagtret til 140.000 tdr. land. De skotske bjergsider og den tynde luft på toppene tog hårdt på lungerne, og pundene raslede af os. Vi tabte hver 4 - 6 kg i vægt, men det var indsatsen værd, for inden ugen var omme havde vi skudt 11 hjorte, og havde haft en mængde fantastiske jagtoplevelser.

Fredag aften pakkede vi bilen, og vi var klar til hjemrejse lørdag morgen klokken fire. Vi kørte de 800 km til Harwich på otte timer - en lang tur. Det blæste lidt under sejlturen over Nordsøen, men når vi opholdt os midt på skibet, så blev vi ikke søsyge. Søndag middag var vi atter i Esbjerg.

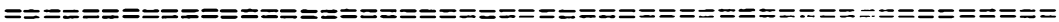

Claus

Alice

Jakob

Hingman-Foto
1988

Lena - Ove

=====

4) Ove Emil Andersen, født den 2 decb. 1955 i Lykkebo, Rærup, Lydum sogn, gift den 8 juni 1984 med Lena Mørch Nielsen, født den 8 april 1956, datter af Anna og Villy Nielsen, Nr. Lydum.

Ove Emil Andersen gik i skole i Lydum, han blev konfirmeret ved pastor Henning Bogetoft Pedersen i 1969. Han tog realeksamen i Nr. Nebel i 1972, lærte sit håndværk som mekaniker på Varde traktorlager i tre år. Aftjente sin værnepligt i København og Varde i 1976, og har siden arbejdet på Varde traktorlager.

Lena Mørch Nielsen gik i Lydum skole, hun blev også konfirmeret ved pastor Bogetoft. Hun tog realeksamen i Nr. Nebel i 1973, derefter handelsskoleeksamen i Skjern. I 1976 var hun kontoruddannet ved advokat E. Falbe-Hansen, Nr. Nebel. I 1977 fik hun arbejde ved advokatfirmaet Vogel og Gammelby, Nr. Nebel.

Den 1 juli 1977 købte de en nedlagt landbrugsejendom Henebjergvej 27.

Birthe - Flemming

=====

5) Flemming Andersen, født den 16 novb. 1957 i Lykkebo, Rærup, Lydum, gift den 27 juni 1981 med Birthe Nygård Pedersen, født den 1 marts 1955, datter af Anna og Børge Pedersen, Kolle Vestergård, Nr. Nebel. Flemming Andersen gik i skole i Lydum i 6 år og 1 år i Nr. Nebel. I tre år var han elev på Staby efterskole, og i tre måneder på landbrugets grundskole i Borris, og i ni måneder på Kjærgård landbrugsskole. Birthe Pedersen gik i skole i Nr. Nebel i 10 år, var ekspeditrice i Nr. Nebel i to år, og rengøringsassistent på Varde sygehus i fire år. Samtidig var hun under uddannelse som sygemedhjælper, som sådan arbejdede hun en tid på Møllegården i Outrup. I mange år var hun servitricer i weekenderne på Outrup hotel. Flemming Andersen overtog sin fødegård i 1980, gården er på 100 tdr. land. Han har moderniseret stalden og bygget en gylletank. Gården har en besætning på 50 malkekøer + opdræt, kvierne indsættes i kobesætningen, og der opfedes årligt ca. 25 tyre til en vægt på 500 kg. Der leveres årligt 300,000 kg mælk, og køerne yder i gennemsnit 250 kg smørfedt.

De har børnene:

A) Martin Nygård Andersen, født den 5 august 1982.

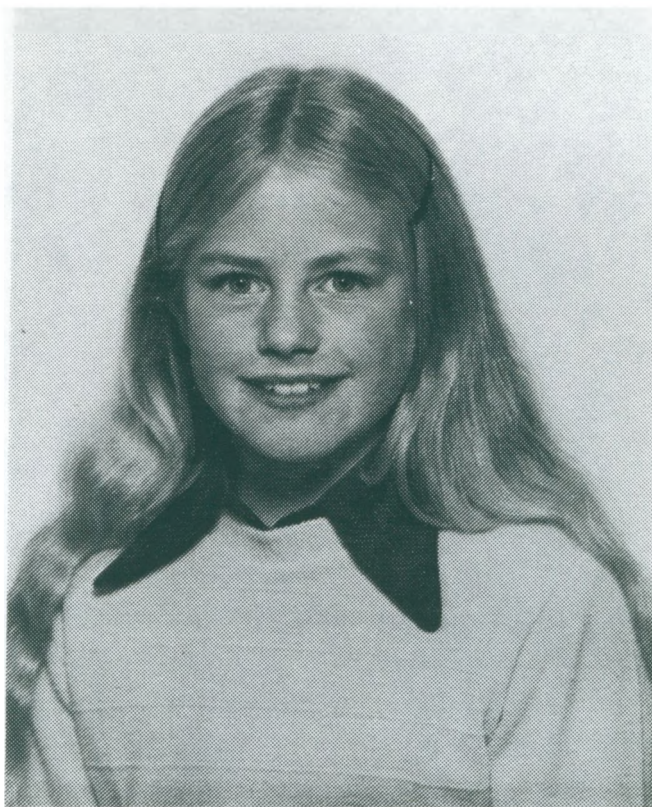
B) Søren Nygård Andersen, født den 15 april 1984.

Martin Nygård Andersen.

Søren Nygård Andersen.

Connie

=====

6) Connie Andersen, født den 6 decb. 1967 i Lykkebo, Rærup, Lydum sogn. Connie gik i Nr. Nebel skole og tog 8-9 og 10 klasse. Connie har gået i danseskole ved Lilly Iversen, Lydum i fem år, hun har været medhjælper ved undervisningen i flere år. Connie er interesseret i gymnastik og håndbold, hun har taget lederkurser i håndbold, og hun har ledet håndbold for børn og unge piger.

Den 10 sept. 1984 rejste hun, sammen med sin veninde Marianne, der også er fra Lydum, til London. Der skal de være et årstid for at lære engelske forhold at kende, og for at blive fortrolige med sproget som det tales i England. Efter hjemkomsten vil hun fortsætte sin uddannelse i H.F. Connie har indtalt et bånd derovre og sendt hjem, hun fortæller om sine forhold: Jeg er glad for at være i London, mine principaler er begge musikere, og vi får en god forplejning i hjemmet. Der er to børn som jeg skal følge til og fra skole. Jeg får 200 kr. om ugen i løn, men priserne er mindre her end derhjemme, jeg har købt en dragt for 95 kr. I vor fritid ser Marianne og jeg os om i den store by.

Anna - Villy

=====

C) Anna Marie Andersen, født den 23 marts 1920 i Lykkebo i Rærup, Lydum, gift den 22 juli 1945 i Lydum med Villy Dahl Gravesen, født den 9 juli 1924, søn af fisker Knud Dahl Gravesen og hustru Rebekka Jensen, Lønne. Anna Marie Andersen gik i skole i Lydum, havde derefter uddannelse ved husgerning på sin hjemegn samt tre år i Ryslinge. I 1942-43 var hun elev på Ry husholdningsskole, arbejdede 1943-45 som servitrice på Røgind kro. I årene 1950-73 drev hun en biludlejningsforretning. Anna Marie Gravesen var en tid medlem af Outrup sogneråd, formand for skolenævnet, formand for borgerforeningen samt sekretær for Outrup venstreforening. Villy Dahl Gravesen gik i skole i Lønne, Bjerregård og Hvide Sande. Han arbejdede ved landbruget og ved fiskeri på Ringkøbing fjord. I 1945 aftjente han sin værnepligt i København, men var en tid forflyttet til civilbeskyttelsestjenestens udrykningskolonne i Herning. Efter giftermålet boede de det første halve år hos Margrethe Andersen på Lykkebo i Rærup. Villy Gravesen startede derefter en vognmandsforretning i Outrup, og oparbejdede gennem årene en god forretning.

Han kørte med mælk, kalk og myremalm m.m. Senere påbegyndte han ralgravning ved Bjerregård strand ved Vesterhavet, men denne virksomhed blev snart forbudt. Han købte så et skib og sugede grus ved Hvide Sande, men da dette også blev forbudt, flyttede han forretningen til Esbjerg.

I 1968 begyndte han at suge grus i Vesterhavet 10 km vest for Blåvand fyr med en hollandsk Kuf, den havde han et par år.

I 1971 købte han stenfiskerfartøjet Else, der var god afsætning på gruset, og Villy Gravesen havde en god forretning.

Efter nogle år blev skibet for lille, og i kompagni med sin søn bestilte han et nyt skib på Saksøbing skibsværft.

Dette skib fik navnet Else nr. 2, og det kostede 7 mill.kr.

Far og søn arbejdede sammen indtil Villy Gravesen den 2 april 1979 døde af et hjerteslag på Ringkøbing fjord.

Så overtog sønnen hele skibet, og forretningen gik godt i årene 1979 og 1980. Men så kom byggekrisen, der var ingen afsætning på grus og forretningen kunne ikke fortsætte.

I 1982 blev skibet solgt.

Anna Marie Gravesen er nu bosat Kløvbakken 19, Outrup.

De har børnene:

- 1) Aksel Dahl Gravesen.
- 2) Lis Dahl Gravesen.
- 3) Arne Gravesen.

Arne Gravesen, født den 10 maj 1956 i Outrup hvor han også havde sin skolegang. Efter sin konfirmation blev han udlært som elektriker, han har siden taget installatørek-samen i København. Han er ugift.

Else - Aksel

=====

- I) Aksel Dahl Gravesen, født den 12 okt. 1946, gift den 29 marts 1972 i Outrup med
 Else Christine Kristensen, født den 8 novb. 1946 i Henne, datter af gdr. Kristen Gade Kristensen og hustru Ellen Krogager Christensen. Bosat: Krebsparken 26, Esbjerg.
 Aksel Dahl Gravesen gik i skole i Outrup, var elev på Statens sømandsskole i Esbjerg, lærte til maskinsmed i Hvide Sande, aftjente sin værnepligt ved marinen, bestod 1970 sætteskippereksamen i Esbjerg, er nu ansat ved farvandsdirektoratets skibe i Esbjerg.
 Ellen Christine Kristensen tog realeksamen i Nr. Nebel, blev kontoruddannet i et advokatfirma i Varde, og arbejdede en tid på borgmesterkontoret i Ribe. De har børnene:
 A) Per Dahl Gravesen, født den 6 feb. 1973 i Esbjerg.
 B) Ole Dahl Gravesen, født den 14 marts 1975 i Esbjerg.

Lis - Gordon

=====

2) Lis Dahl Gravesen, født den 17 decb. 1948 i Outrup, gift den 9 maj 1970 i Varde med

Gordon Jessen Frederiksen, født den 30 juni 1939 i Outrup, søn af vejmand Carl Arthur Frederiksen og hustru Helga Jessen. Bosat: Skolevej 8 C, Egå.

Lis Dahl Gravesen tog realeksamen i Nr. Nebel, blev kontoruddannet ved Tjæreborg Rejser, er nu ansat som sekretær ved skolesundhedsplejen under Århus Socialforvaltning.

Gordon Jessen Frederiksen gik i skole i Outrup, lærte som mejerist i Gredstedbro, var elev på Dalum mejeriskole, aftjente sin værnepligt ved marinen, arbejdede som mejerist i Lunde og Ejby på Fyn. Han er nu ansat som laboratorieleder ved Friskois, Sol Is A/S, Århus. Siden 1977 har han arbejdet hos Danich Turnkey Dayres, Århus i Saudi-Arabien og Malaysia, og på mejeriselskabets kontor. - De har sønnen

A) Jesper Dahl Frederiksen, født den 19 novb. 1972.

Olivia - Harry

=====

D) Olivia Kathrine Andersen, født den 20 sept. 1922 i Lykkebo, Rærup, gift den 27 novb. 1947 i Lydum med Harry Magnus Madsen, født den 24 novb. 1907 i Tarm, søn af husmand Mads Peder Madsen og hustru Knuddine Dahl.

Bosat: Morbærlunden 4, Esbjerg.

Olivia Andersen gik i skole i Lydum, havde derefter plads ved husgerning på hjemegnen samt i Eskilstrup og Brangstrup på Fyn. Efter sin fars død hjalp hun en tid derhjemme, styrede et år huset for sin broder Alfred i Avtrup. Et år arbejdede hun i køkkenet på Røgind kro, hvor hun senere var servitrice. Efter giftemålet avlede hun grøntsager, jordbær og æg til salg, og havde opdræt af høns, gæs og kalkuner. Olivia havde en blodsygdom og døde den 16 okt. 1979.

Harry Madsen gik i skole i Tarm, Foersum og Ølgod, arbejdede ved landbruget til han var 30 år. Han var dræningsarbejder og murerarbejdsmand i Ølgod. Ved giftemålet bosatte han sig i Esbjerg, der arbejdede han i seks år på Oliemøllen, Århus. Fra 1965 har han oppebåret invalidepension.

Ruby Marie Ellis - Søren Christensen

=====

3) Søren Marinus Christensen, født den 13 februar 1889 i Rærup, Lydum sogn, gift den 10 juni 1923 med Ruby Marie Ellis, født den 16 januar 1904, datter af Elihu Stanton Ellis og hustru Eva May McReynolds, Grants Pass, Josephine, Oregon.

De har børnene:

A) Evalyn Kristine Christensen, født den 25 maj 1925 i Gold Hill, Jackson, Oregon, gift den 11 februar 1944 med Samuel Thomas Jones, født den 14 maj 1922, søn af Curtis William Jones og hustru Hattie Louise King, Azusa, Los Angeles County, Californien.

De har børnene:

I) Marie Louise Jones, født den 19 juli 1945 i Medford, gift den 24 april 1965 med James Darrell Hardaway, født den 11 sept. 1945, søn af James Arvil Hardaway og hustru Leola Jewell Fellows, McAlester, Pittsburg, Oklahoma.

De har børnene:

A) Darrell Lee Hardaway, født den 16 juli 1966 i Medford.

B) Scott William Hardaway, født den 30 juni 1970 i Medford.

2) George William Jones, født den 31 august 1946 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 3 august 1968 i Springfield, Lane, Oregon med

Jenny Lee Lynch, født den 7 juli 1949, datter af Daniel Websters Lynch og hustru Doris Lillian Jeffers, Springfield, Lane, Oregon.

De har børnene:

A) Lea Ann Jones, født den 1 april 1972 i Medford.

B) Kevin William Jones, født den 28 juli 1974 i Medford.

B) Dagmar Maxine Christensen, født den 21 juli 1927 i Gold Hill, Jackson, Oregon, gift den 6 april 1947 med Delmar Eugene Chapman, født den 18 novb. 1923 i Medford, søn af Claude C. Chapman og hustru Jennie Aileen Whipple, Medford, Jackson, Oregon.

De har børnene:

I) Dennis Eugene Chapman, født den 1 jan. 1951 i Hillsboro, Washington, Oregon.

2) Linda Sue Chapman, født den 2 juli 1957 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 21 oktober 1978 med Alan Ray Mace, født den 19 okt. 1957, søn af Kenneth Mace og hustru Shirley Everard, Medford, Jackson, Oregon.

De har børnene:

A) Garret Ryan Mace, født den 8 maj 1980 i Salem, Marion, Ore.

B) Gloria Renay Mace, født den 27 maj 1981 i Salem, Marion, Ore.

C) Abigail Rebecca Mace, født den 8 okt. 1983 i Salem, Marion, Ore.

D) Angela Regina Mace, født den 8 okt. 1983 i Salem, Marion, Ore.

3) Leslie Lynn Chapman, født den 29 feb. 1949 i Medford.

4) Julie Diane Chapman, født den 11 novb. 1962 i Medford.

C) Beverly Marie Christensen, født den 23 maj 1929 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 28 marts 1948 med Roland Jay Washburn, født den 3 april 1929, søn af Leo Burton Washburn og hustru Opal May Underhill, Sunol, Cheyenne, Nebraska.

De har børnene:

I) Carol Lee Washburn, født den 22 maj 1949 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 27 juni 1970 med Ervin Charles Pieper, født den 18 novb. 1948, søn af Ervin Charles Pieper og hustru Josephine Welch, Oklahoma City.

De har børnene:

A) Carrie Lynn Pieper, født den 22 juli 1973 i Medford, Jackson, Oregon.

B) Christa Marie Pieper, født den 9 decb. 1977 i Medford, Jackson, Oregon.

C) Carla Ann Pieper, født den 2 marts 1979 i Medford, Jackson, Oregon.

D) Corinne Noel Pieper, født den 20 decb. 1980 i Grants Pass, Josephine, Oregon.

2) Patricia Anne Washburn, født den 22 okt. 1950 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 10 juni 1972 med Juan Godofredo Wiegering, født den 9 feb. 1947, søn af Juan Godofredo Wiegering og hustru Marie Wiegering, Lima, Peru.

De har børnene:

A) Anthony Brian Wiegering, født den 7 marts 1975 i Greeley, Weld, Colo.

B) Michael Keith Wiegering, født den 2 juni 1977 i Utah.

C) Randall Juan Wiegering, født den 15 juni 1984 i Vancouver,

3) Larry Burton Washburn, født den 17 sept. 1952 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 17 jan. 1976 med

Candy Branson, født den 25 feb. 1952, datter af James Branson.

De har børnene:

A) David Nicholas Washburn, født den 17 marts 1979 i Salem, Marion, Oregon.

B) Kimberly Marie Washburn, født den 28 april 1984 i Salem, Marion, Oregon.

D) Anne Virginia Christensen, født den 19 aug. 1931 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 23 sept 1950 med Edward Lee Johnson, født den 9 april 1928, søn af Joe W. Johnson og hustru Mabel Borders, Medford, Jackson, Oregon. De har børnene:

I) James Michael Johnson, født den 22 okt. 1952 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 20 decb. 1975 med Clarice Michele Henley, født den 31 maj 1955, datter af Robert Henley og hustru Josephine Lintini, Pomona, Los Angeles, Californien.

De har børnene:

A) Wendi Michele Johnson, født den 13 maj 1978 i Medford.
B) Andrew Michael Johnson, født den 7 aug. 1981 i Medford.

2) Curtis Lee Johnson, født den 20 okt. 1956 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 22 maj 1982 med Bonita Sue Maddox.

3) Jeffrey Steven Johnson, født den 13 juli 1964 i Medford.

E) George Frederick Christensen, født den 19 juni 1933 i Medford, Jackson, Oregon, gift den 11 sept. 1954 med Beverly Jean Trent, født den 17 marts 1934, datter af Charles Everett Trent og hustru Mildred Edgar, Mc Minnville, Yamhill, Oregon. - De har børnene:

I) Karen Jean Christensen, født den 22 decb. 1958 i Ft. Rucker, Alabama, gift den 30 aug. 1980 med Richard Stephen Valvero.

2) John Marinus Christensen, født den 3 januar 1962 i Ft. Belvoir, Fairfax, Va.

1) George Christensen 2) Dagmar Chapman 3) Beverly Washburn
4) Evalyn Jones 5) Anne Johnson 6) Ruby Marie 7) Søren.
Foto: Søren Christensens 93-års fødselsdag 13 juni 1982.

I række:

1) James Hardaway 2) Marie Jones Hardaway 3) Darrell Hardaway
4) Jenny Jones 5) George William Jones.

2 række:

Samuel Thomas Jones 2) Scott William Hardaway 3) Kevin Jones
4) Lea Ann Jones 5) Evalyn Jones

Søren Marinus Christensen blev født den 13 februar 1889 i Nr. Nebel Danmark som tredje barn og første søn af Hans Frederik og Ana Marie Kristensen. Søren kom til USA den 30 marts 1912. Da han kom til USA ændrede han Kristensen til Christensen. Han arbejdede cirka halvandet år som tærsker på en gård i Dwight, Illinois. På det tidspunkt kunne han ikke engelsk. Han havde altid et lommeur på sig, og alle morede sig med at spørge ham, hvad klokken var, bare for at høre ham tale.

Så rejste søren til Montana og arbejdede på en kvæggård for John C. Thorsen i cirka syv år. Omkring 1920 flyttede familien Thorsen til Medford, Oregon. Søren kørte deres nye bil til Medford, Oregon med sin 150 omkr. Indianer motorcykel på bagsædet. Mange steder var der næsten ingen vej, men Søren kørte bare over stok og sten.

Efter at være nået til Souther Oregon fik Søren arbejde på Beaver Portland cementfabrik i Gold Hill, Oregon cirka 15 miles fra Medford. Cementfabrikken skiftede ejer adskillige gange, men han blev ved med at arbejde der, indtil han gik på pension i marts 1954. Cementfabrikken lå ikke ret langt fra hans hjem, og det tog kun fem minutter at gå på arbejde.

Den 10 juni 1923 blev Søren gift med Ruby Marie Ellis på dommerkontoret i Medford, Oregon. Ruby Maries mor og bedstemor var de eneste der var til stede ved vielsen.

I 1924 købte de et stykke jord ved Rogue River lige uden for byen Gold Hill, Oregon. De byggede en garage og et træskur, som de boede i imens de byggede en stor stald. Så snart stalden var færdig, købte de nogle køer og startede et lille mejeri og solgte mælk. De havde hele tiden planer om at bygge et pænt hus, men i mellemtiden stiftede de familie, og nogle få år senere satte krisen ind. De opgav planerne om et nyt hus, og da de efterhånden havde fået fem børn, måtte de bygge til garagen og træskuret i 1938. Staldbygningen er blevet et helt "landmærke". Søren stod helt selv for byggeriet, lige fra tegningen til selve byggearbejdet. De ejer stadig den samme ejendom, og de har boet der lige siden de blev gift.

Omkring 1940 studerede Søren USA's historie og fik indfødsret, så han var borger i USA.

Da Søren gik på pension i 1954, brugte de en del tid på at fiske i søerne i Southern Oregon. Han kunne også godt lide at arbejde i haven. Begge har kunnet glæde sig over et godt helbred, indtil maj 1984, hvor Søren fik en blærelidelse. Siden da har han været på hospital, og for øjeblikket er han på et plejehjem.

Børnene er :

Evalyn Kristine Christensen Jones, født den 15 maj 1925 og gift med Samuel Thomas Jones den 11 februar 1944.

Dagmar Maxine Christensen Chapman, født den 21 juli 1927 og gift med Delmar Eugene Chapman den 6 april 1947.

Beverly Marie Christensen Washburn, født den 23 maj 1929 og gift med Roland Jay Washburn den 28 marts 1948.

Anne Virginia Christensen Johnson, født den 19 august 1931 og gift med Edward Lee Johnson den 23 september 1950.

George Frederick Christensen født den 19 juni 1933 og gift med Beverly Jean Trent den 11 september 1954.

All fem børn bor indenfor 12 miles fra det Christensenske hjem.

Evalyn Kristine Christensen Jones, den ældste datter af Søren M. og Ruby Marie Christensen, blev født den 15. maj 1925 i sin mormors hjem i Gold Hill, Oregon. Hele min skolegang foregik i Gold Hill skole, og jeg tog afsluttende eksamen fra Gold Hill High School i maj 1943. Jeg arbejdede i en militærlejr fra maj 1943 til januar 1944. Jeg blev gift med Samuel Thomas Jones i mine forældres hjem i Gold Hill den 11. februar 1944. Sam var i den amerikanske flåde på det tidspunkt. Han var stationeret i Florida, så jeg tog til Florida sammen med ham i et år. Jeg kom tilbage til Gold Hill det følgende år i januar, da Sam skulle sendes til Europa (det var under 2. Verdenskrig). Mens han var væk, boede jeg hos mine forældre.

Sam blev hjemsendt fra flåden i november 1945. Vi købte et stykke jord ved hovedvejen fra mine forældres hjem, kort tid efter at Sam kom hjem. Sam fik arbejde på en cementfabrik kun fem minutter derfra. Der arbejdede han om dagen, og om aftenen, når han havde fået fri, arbejdede han på vores hus. Vi flyttede ind i slutningen af oktober 1946 og har boet der lige siden. Sam arbejdede på cementfabrikken i 23 år, indtil selskabet lukkede fabrikken og rev den ned. Så fik han arbejde som pedel. Han trak sig tilbage den 1. juni 1984. Jeg havde ikke erhvervsarbejde før maj 1966, hvor jeg begyndte at lave mad på den skole, hvor jeg selv havde gået. Jeg laver stadig mad på skolen.

Marie Louise Jones blev født den 19 juli 1945 i Medford, Oregon. Den 24 april 1965 blev Marie gift med James Darrell Hardaway i metodistkirken i Gold Hill. Marie gik på handelsskole og arbejdede for en statsautoriseret revisor, indtil hendes første barn blev født. Darrell Lee blev født den 16 juli 1966. Darrell tog eksamen fra High School i juni 1984. Scott William Hardaway blev født den 30 juni 1970. Begge drenge blev født i Medford, Oregon.

George William Jones født den 31 august 1946 i Medford Oregon. George blev gift med Jenny Lee Lynch den 3 august 1968 i St. Paul meto-distkirken i Springfield, Oregon. Efter at George havde taget eksamen fra high school, gik han ind i den amerikanske flåde. Han blev uddannet som bygningselektriker. Herefter blev han sendt til Japan i to år. Han var hjemme på et kort besøg og blev så sendt til Vietnam i 13 måneder. Efter at være blevet hjemsendt fra militærtjenesten kørte han lastbil nogle år. Så fik han arbejde i en tømmerhandel og uddannede sig yderligere som elektriker og blev autoriseret installatør. De har to børn. Lea Ann Jones født den 1 april 1972 i Medford, Oregon og Kevin William Jones født den 28 juli 1974.

Ruby Marie og Søren Christensen

Dagmar Maxine Christensen Chapman, Søren M. og Ruby Marie Christensens anden datter blev født den 21 juli 1927 i sin mormors hjem i Gold Hill Oregon. Hele hendes skolegang foregik i Gold Hill med eksamen fra high school i Gold Hill i maj 1944. Efter eksamen arbejdede hun i nogen tid i en bank. Hun blev gift med Delmar Eugene Chapman Påskesøndag den 6 april 1947 i metodistkirken i Medford, Oregon. Delmar arbejdede for olieselskabet i Ilwaco, Washington på det tidspunkt, og de flyttede derfor til Ilwaco. Omkring fem år senere flyttede de tilbage til det sydlige Oregon. Delmar fik arbejde for olieselskabet Shell og efter få års forløb fik han sin egen forretning.

Dagmar har ikke haft erhvervsarbejde efter at have fået familie. I slutningen af halvtredserne byggede Dagmar og Delmar et hus, hvor de stadig bor. De bruger meget tid på at arbejde i deres smukke have. De har fire børn.

Dennis Eugene blev født den 1 januar 1951. Han tog eksamen fra Oregon State College i Corvallis, Oregon og læser nu til dr. phil. på Chapel Hill, North Carolina.

Linda Sue blev født den 2 juli 1957. Den 21 oktober 1978 blev Linda gift med Alan Mace i metodistkirken i Medford, Oregon. Efter at hendes barn nummer to var født, gjorde hun sin uddannelse som lærer færdig, og hun underviser nu på en high school. De har fire børn. Garret født den 8 maj 1980, Gloria født den 27 maj 1981 og de eneste tvillinger i Sørenns familie, Abigail og Angela født den 8 oktober 1983.

Leslie Lynn blev født den 29 december 1959. Han arbejder som havearkitekt.

Julie Diane blev født den 11 november, 1962, og hun går på universitet i Oregon.

Beverly Marie Christensen, Søren M. og Ruby Marie Christensens tredje datter, blev født den 23 maj 1929 på Sacred Heart Hospital i Medford, Oregon. Hun gik på Gold Hill skole, og tog eksamen fra Gold Hill high school i 1947. Beverly var ekspeditrice i en købmandsforretning efter at have afsluttet skolen. Den 28 marts 1948, Påskesøndag blev Beverly gift med Roland Jay Washburn i Chapel of Rock and Roses i Medford, Oregon. Roland arbejdede på et savværk i flere år. Han havde forskellige jobs som sælger i et stykke tid, og så blev han autoriseret som ejendomsmægler og fik egen ejendomsmæglerforretning.

Beverly var biblioteksmedhjælper i underskolen i Gold Hill gennem en række år. Hun var også gennem mange år reserve for landposten. Da det faste landpostbud trak sig tilbage, havde hun chancen for et heltidsjob som postbud, så hun forlod skolen. Hun er stadig postbud. Hun har boet i Rogue River Valley hele sit liv. De holder af at fiske og besøge deres børn.

Carol Lee Washburn blev født den 22 maj 1949, og hun blev gift med Erwin Charles Pieper Jr. den 27 juni 1970. De har fire døtre. Carrie Lynn Pieper blev født den 22 juli 1973. Christa Marie Pieper blev født den 9 december 1977. Carla Ann Pieper blev født den 2 marts 1979, og Corinne Noel Pieper blev født den 20 december 1980. Carol er lærer i underskolen.

Patricia Anne Washburn blev født den 22 oktober 1950, og hun blev gift med Juan Wiegering den 10 juni 1972. Denne dag var samtidig Søren M. og Ruby Marie Christensens 49. bryllupsdag. De har tre sønner, Anthony Brian Wiegering, født den 7 marts 1975, Michael Keith Wiegering, født den 7 marts 1975 og Michael Keith Wiegering født den 15 juni 1984. Patricia er også lærer.

Larry Burton Washburn blev født den 17 september 1952, og han blev gift med Candy Branson den 17 januar 1976. De har en søn og en datter. David Nicholas Washburn født den 27 marts 1979 og Kimberly Marie Washburn født den 28 april 1984. Larry har sit eget firma som vurderingsmand.

Anne Virginia Christense, Søren M. og Ruby Marie Christensens fjerde datter, blev født den 19 august 1931 på Community Hospital i Medford, Oregon. Hun gik i Gold Hill skole og afsluttede high school i 1949. Hun fik arbejde i en bank i Medford, Oregon, hvor hun arbejdede i flere år. Den 23 september 1950 blev Anne gift med Edward Lee Johnson i metodistkirken i Medford, Oregon. Lee arbejdede som telefonmontør for kraftværket. I juli 1974 blev Lee ramt af et hjerteanfald, som han lykkeligt kom over.

Anne har deltidsarbejde uden for huset. De har en lille ejendom, hvor de opdrætter Herfordkvæg. Deres tre drenge opdrættede dyr i 4H arbejdet, da de gik i skole.

James Michael Johnson blev født den 20. oktober 1952 i Medford, Oregon. Den 20. december blev han gift med Clarice Henley i McMinnville, Oregon. Han er lærer. De har to børn. Wendi Michele født den 13 maj 1978 i Medford, Oregon og Andrew Michael født den 7 august 1981 i Medford, Oregon.

Curtis Lee Johnson blev født den 20 oktober 1956 i Medford, Oregon. Den 22 maj 1982 giftede Curtis sig med Bonita Sue Maddox. Curtis arbejder for Jackson County Federal Savings and Loan (spare- og lånekasse)

Jeffrey Steven Johnson blev født den 13 juli 1964. Han går på Southern Oregon State College i Ashland, Oregon. Om sommeren arbejder han med høst af hø og frøprodukter. Alle tre drenge bor meget nær deres hjem.

George Frederick, Soren M. og Ruby Marie Christensens femte barn og eneste søn, blev født den 19 juni 1933 på Sacred Heart Hospital i Medford, Oregon. Han gik i skole i Gold Hill og var i den sidste afgangsklasse fra Gold Hill High School i juni 1951. Den følgende september kom Gold Hill med i et sammenlagt skoledistrikt, og high school eleverne blev samlet i en central high school.

George arbejdede på et savværk om natten og om dagen udførte han landbrugsarbejde på bestilling. I september 1951 kom han på Oregon State College i Corvallis, Oregon. Om sommeren kom han hjem og arbejdede på savværket og ved landbruget for at tjene penge til at komme tilbage på universitetet.

Den 11 september 1954 blev George gift med Beverly Jean Trent i First Christian Church i Dallas, Oregon.

Georges fag på universitetet var landbrugsingeniør, og han blev også uddannet som reserve officer til den amerikanske hær. I juni 1955 tog George eksamen fra universitetet som sekondløjtnant i hæren foruden som landbrugsingeniør. Da han tog eksamen kom han automatisk i hæren. Efter at han var kommet ind i hæren blev han sendt på flyverskole og blev L19 pilot. Han fløj også Huey helikoptere. Han gjorde tjeneste i Korea i en periode og i Vietnam i to perioder og i Tyskland i en periode. Under opholdet i Tyskland kunne George tage sin familie med. På det tidspunkt havde de en datter og en søn. Mens George og hans familie var i Tyskland, besøgte de Sorens familie i Danmark. De er den eneste del af den amerikanske familie, der har haft mulighed for at besøge Danmark.

George gjorde tjeneste i 26 år og trak sig tilbage i juli 1981 som oberst. To år før han gik af, købte han 7 acres jord med udsigt over Rogue floddalen. Så snart som han trak sig tilbage, flyttede de til Medford, Oregon og begyndte at bygge et hus. Beverly og sønnen John var de vigtigste hjælpere. George er også urmager og urbygger, og han har en hel samling. Han laver og sælger også gyngeheste af træ og andet trælegetøj etc. Han forsøger også at få tid til at fiske.

Datteren Karen Jean blev født den 22 december 1958 i Fort Rucker, Alabama. Den 30 august 1980 blev Karen gift med Richard Valvero i St. Louis, Missouri, hvor George og familien boede på det tidspunkt. Karen og Rick bor i St. Louis og Karen arbejder med førskolebørn.

John Marinus blev født den 3 januar 1962 i Fort Belvoir, Virginia. John tog eksamen fra Oregon State College i Corvallis, Oregon i juni 1984 som kemisk ingeniør. John spiller klaver og komponerer også selv musik. Han har job i St. Louis, Missouri på den kemiske virksomhed Monsanto.

George boede i St. Louis, Missouri de sidste seks år af sin tid i hæren. I den tid var han med i hærens forsknings- og udviklingsprogram som leder af projektet for fjernstyrede køretøjer. Mens dette projekt stod på, rejste George over hele USA og han havde mange folk under sig.

Anna - Jens - Hans - Mette.

=====

4) Mette Kristine Kristensen, født den 8 novb. 1890 i Rærup, Lydum sogn, død den 15 aug. 1969, gift den 2 sept. 1923 med Hans Allerup Pedersen, født den 23 novb. 1887, død den 23 jan. 1958. Ved deres giftemål overtog de Hans Allerup Pedersens fødegård.

De havde børnene:

A) Jens Allerup Pedersen, født den 20 sept. 1924.

B) Anna Marie Pedersen, født den 10 sept. 1927.

Jens Allerup Pedersen gik syv år i Darum skole, han var karl derhjemme bortset fra vinteren 1946-47 hvor han var elev på Borris landbrugsskole. Han overtog i sin tid sin fødegård, men har haft megen sygdom. Han driver nu gården kvægløst, men kun med græs som han sælger til grønpillefabrikken i Gredstedbro. - Han er ugift.

Anna Marie Pedersen gik syv år i Darum skole, hun blev konfirmeret i Darum kirke den 30 marts 1941. Hun var derefter medhjælper derhjemme på gården hvor man i 20 år havde hønseri og rugeri.

Den 15 novb. 1952 giftede hun sig med

Verne Kirkegård Jensen, født den 8 jan. 1927, søn af Olga og Thomas Kirkegård Jensen, Vrenderup, Fåborg.

De bosatte sig på et landbrug på Darum mark på 18 tdr. ld., men har siden tilkøbt jord så gården nu har 50 tdr. ld.

De har børnene:

1) Tove Kirkegård Jensen, født den 19 sept. 1955.

Hun gik syv år i Darum skole og tre år i Bramminge, blev kontoruddannet på en møbelfabrik i Bramminge, hun er nu kontorassistent på Varde Bank i Esbjerg, men bor hjemme.

2) Niels Jørgen Kirkegård Jensen, født den 22 novb. 1957.

Han havde også sin skolegang i Darum, kom derefter i lære i et bilfirma i Bramminge, han er nu på reservedelslageret i samme firma i Esbjerg. Der har han været medarbejder i 13 år. For fem år siden byggede han eget hus i Darum.

3) Henry Kirkegård Jensen, født den 5 jan. 1959.

Han gik også syv år i skole i Darum og tre år i Bramminge. Kom derefter på E.F.G. i Esbjerg, kom i lære som maskin arbejder, men har været en del arbejdsløs.

4) Jytte Kirkegård Jensen, født den 26 sept. 1960.

Hun kom i handelslære hos købmand Aae i Darum, der blev hun udlært den 1 august 1980. Var arbejdsløs i tre mdr, men fik så plads hos den ny handelskæde der hedder " Fakta " i Esbjerg. Der arbejdede hun i tre år, men er nu flyttet til Tinglev.

Anna - Verner

Henry - Jytte - Niels - Tove

Severine - Christen

=====

5) Christen Kristensen, født den 15 april 1892 i Rærup, Lydum, død den 9 april 1972 i Tarm, gift den 29 okt. 1922 med Severine Viktoria Jensen, født den 25 feb. 1902, datter af tømrer Jens Jensen og hustru Maren Kristine Kristensen, Spjald, Brejning sogn, død den 2 april 1985.

Christen Kristensen lærte i sine unge år murerhåndværket, og i en årrække arbejdede han ved sit håndværk. Fra 1919 havde han en lille-bil forretning fra Bechs hotel i Tarm. Severine var ud af en børneflokk på 12, og som 10-årig kom hun ud at tjene. I fem år var hun servitricer på hotellet i Spjald. Derefter kom hun til Tarm, hvor hun lærte sin mand at kende. Ved deres bryllup købte de cigarforretningen Storegade 18, Tarm.

Christen Kristensen kørte lille-bil, og Severine var i 52 år afløser som servitricer på Bechs hotel.

De havde børnene:

- A) Hans Folmer Kristensen,
- B) Børge Kristensen.

Mary - Folmer

=====

A) Hans Folmer Kristensen, født den 1 sept. 1923, død den 20 jan. 1982, gift den 20 aug. 1944 i Sdr. Bork kirke med Mary Nielsen, født den 16 maj 1923, datter af Thomas Nielsen og hustru Martha Nielsen, Obling, Sdr. Bork.

Folmer blev udlært som kommis i munufaktur i Tarm, men det var under krigen og det var småt med både tøj og arbejde. Han fik derfor arbejde hos vulkanisør Andersen, Tarm, der arbejdede han i 20 år. Folmer var også samarit, og medarbejder ved frihedsbevægelsen under besættelsen. Ved dette arbejde havde han uhyggelige oplevelser. Engang kom han hjem og var meget bleg, og hans kone spurgte ham hvad der var sket? "Vent til i morgen så skal du få besked," sagde han. Tyskerne havde skudt en engelsk maskine ned, og der lå dele af mennesker spredt omkring, som de skyndsomt måtte have fjernet før tyskerne nåede frem. Han var også med til at begrave to englændere ude i skoven ved Tarm.

I 1945-46 aftjente Folmer sin værnepligt i Sønderborg. I den tid havde vi megen hjælp af Folmers forældre, siger Mary. De første tre år efter vort bryllup boede vi i en taglejlighed, men så købte vi et lille hus på Skjernvej, prisen var 10,000 kr. Huset trængte til restaurering, dette arbejde udførte vi selv sammen med Folmers far der jo var murer. Sammen med Folmers forældre, havde vi et hus ved Skavenhus, der tilbragte vi vor fritid ude.

På den tid havde vi to drenge, de legede derude og badede i Ringkøbing fjord. Svigerfar havde en robåd, fra den fangede vi mange fisk. Drengene lærte at cykle derude, og var med fiskerne ude på fjorden når de fiskede fra deres motorbåde. Det var en dejlig tid.

Folmer vekslede også breve med hans kusiner i U.S.A., de var døtre af Søren Marinus Christensen og hustru Marie Ellis. Fra dem fik vi efter krigen mange dejlige pakker. Vi fik kaffe, the og kakao, og jeg fik mange fine kjoler som passede mig godt.

Da drengene voksede til, fik jeg arbejde på F.D.B. i Tarm, jeg syede madrasser med håndsyrning, der var jeg i 7-8 år. Vores økonomi blev derved bedre, og vi købte et større hus på Lærkevej. Der blev der et værelse til hver af drengene. Vi fik også bil og kørte mange ture både hjemme og i udlandet. Vi besøgte Tyskland, Holland, Belgien, Østrig, Italien og Jugoslavien, og drengene var med.

Men så kom tiden da momsens blev indført, den var svigerfar ikke glad for. Han foreslog at vi byttede hjem og således blev det. De fik vores hus på Lærkevej 15, og vi overtog forretningen Storegade 18. Det var den 1. juni 1966.

Forretningen i Storegade var delt i to butikker, der var tobaks- og blomsterforretning. Vi samlede butikkerne i et det gav mere plads, og vi fik flere varer ind. Vi fik aviser, vand, øl og spiritus, og senere Landbrugslotteriets kollektion - samt tipsforhandling.

Vor fritid var nu meget begrænset, vi købte en campingvogn og ferierede ved Vejers strand i vore Week-ender. Vi havde en god forretning, den var vi glade for. Men arbejdet blev efterhånden for strengt for os, og vi bestemte os for at sælge, men vi nåede det ikke. Den 20. januar 1982 fik Folmer en hjerneblødning og døde kun 58 år gammel.

Ved børnenes hjælp fik jeg forretningen solgt den 15. marts 1982, og jeg købte hus i Ejstrupholm.

Vi har børnene:

- 1) Jens Jørgen Kristensen, født den 8. januar 1945.
- 2) John Kristensen, født den 10. maj 1947.

Jens Jørgen - Michael - Alice

=====

I) Jens Jørgen Kristensen, født den 8 jan. 1945 i Tarm, Egvad sogn, gift den 23 april 1966 med Alice Kristensen, født den 20 april 1946 i Sædding ved Esbjerg, datter af Johanne Kristensen.

Jens Jørgen Kristensen var uddannet som butiksslagter den 31 august 1965.

Den 17 maj 1971 tiltrådte han en stilling som tilsynsførende assistent ved levnedsmiddelindustrien i Århus, og den 17 juli 1972 blev han forflyttet til Ejstrupholm.

Alice har arbejdet på tekstilfabrikker og på en læderfabrik. Hun er nu hjemmesyerske.

De har børnene:

A) Michael Folmer Kristensen, født den 17 september 1968 i Tarm. Efter 9 klasse gik han ud af skolen for at arbejde på en tekstilfabrik i et tilskæreri.

B) Britta Kristensen, født den 27 oktober 1970 i Tarm, hun er skoleelev.

Jette - John

2) John Kristensen, født den 10 maj 1947 i Tarm, gift den 22 november 1969 i Ølgod kirke ved pastor Holm med Jette Kristensen, født den 21 august 1948 i Svejbæk, hun er datter af Sigurd Kristensen og hustru Kulle Kristensen.

John Kristensen er udlært smed og maskinarbejder i Tarm. I 1969 flyttede familien til Holstebro, der arbejder John Kristensen som værktøjsmager. Senere flyttede familien til Aulum, men John Kristensen arbejder endnu i Holstebro.

Jette Kristensen har taget en uddannelse som smørrebrødsjumfru i Silkeborg, men arbejder nu som syerske i Aulum.

De har børnene:

- A) Jan Kristensen, født den 30 sept. 1971 i Holstebro.
- B) Djim Konelius Kristensen, født den 1 april 1977.

Britta - Micael

Jan - Djim

Grethe - Børge

Hans Henrik - Poul Henning

Hjemmet i Stauns på Samsø

B) Børge Kristensen, født den 7 maj 1936 i Tarm, gift den 29 marts 1958 i Onsbjerg kirke på Samsø med Grethe Madsen, født den 15 okt. 1934 i Stauns på Samsø, datter af Kristiane og Nicolaj Madsen. Grethe var nummer fem ud af en søskendeflok på 10. Hendes forældre drev en gård i Stauns på 30 tdr. land med husdyr, kornavl og selvfølgelig tidlige Samsø kartofler.

I 1952 var Grethe elev på husholdningsskolen i Århus, derefter var hun i huset i tre år og på en systue i seks år. Arbejdede derefter på laboratoriet på Psykiatrisk Hospital i Århus i 12 år indtil nu, hvor hun er husmandskone på Samsø.

Børge Kristensen er kolonialuddannet i Tarm, er programmør og systemuddannet. Teoretisk uddannelse: HD med organisation og virksomhedsledelse som speciale på Handelshøjskolen i Århus i 1969.

Arbejde: Siden 1970 på Jydsk Teknologisk institut, Århus, som konsulent i virksomhedsledelse, de sidste fire år næsten udelukkende som edb-rådgiver.

Bopæl: I Tarm de første 18 år, derefter i Ølgod i to år. Indtil 1983 i Århus, heraf de sidste tyve år nærmere bestemt i Risskov. Er nu flyttet til Stauns på Samsø, hvor vi har købt et mindre husmandssted på otte tdr. land. Stedet er fra år 1800, men vi har gennemrestaureret det.

Stedet er beliggende i bunden af den totalfredede Stauns fjord, i et meget natursmukt landskab med et rigt fugleliv. Huset kan spores tilbage til at have tilhørt Grethers oldefader. Dengang var det en firlænget gård. Udbygningerne blev senere flyttet til Grethes barndomshjem af hendes bestefader. På jorden dyrker vi korn, nye kartofler og andre grøntsager. Det er meningen, at stedet skal være en slags aftægts bolig og give lidt ekstra til pensionen til sin tid. De har børnene:

1) Hans Henrik Kristensen, født den 30 sept. 1958 i Århus. Han læser til mejeriingeniør, færdig 1985, ugift.

2) Poul Henning Kristensen, født den 24 sept. 1960 i Århus. Han er elektriker, ugift.

Hans Kruse og Karen Kirstine
1929

=====

6) Hans Kruse Kristensen, født den 8 juni 1894 i Rærup, Lydum, død den 4 sept. 1946 i Henne, gift den 30 okt. 1929 med Karen Kirstine Knudsen, født den 27 feb. 1903, datter af Kirstine og Henrik Knudsen, Bøvling, død den 2 novb. 1935.

Hans Kruse Kristensen arbejdede som ung ved landbruget, sin værnepligt aftjente han ved livgarden i København.

Siden blev han uddannet som dræningsmester på Borris landbrugsskole. I dette fag arbejdede han i nogle år og var meget omhyggeligt med arbejdet.

Karen havde været på højskole og husholdningsskole i Østbirk og Ry. Siden tjente hun hos Hans Frederik Kristensen, Rærup, der lærte hun sin mand at kende.

Ved deres bryllup overtog de gården " Meldvang " i Overfidde, Henne, men de fik ikke mange år sammen. I 1935 fik Karen tosidet lungebetændelse og derefter galoperende tuberkulose som medførte døden. Hendes søster Metha Knudsen var en tid i hjemmet og passede hus og børn.

De har børnene:

A) Egon Kristensen, født den 2 august 1930.

B) Herdis Kristensen, født den 29 jan. 1932.

Leif - Herdis - Egon - Valborg

=====

Hans Kruse Kristensen giftede sig igen den 13 maj 1938 med Valborg Elisabeth Jensen, de blev viet i Henne kirke ved pastor H. Dons Christensen, han var fornylig bleven præst i Henne, og det var den første vielse han foretog.

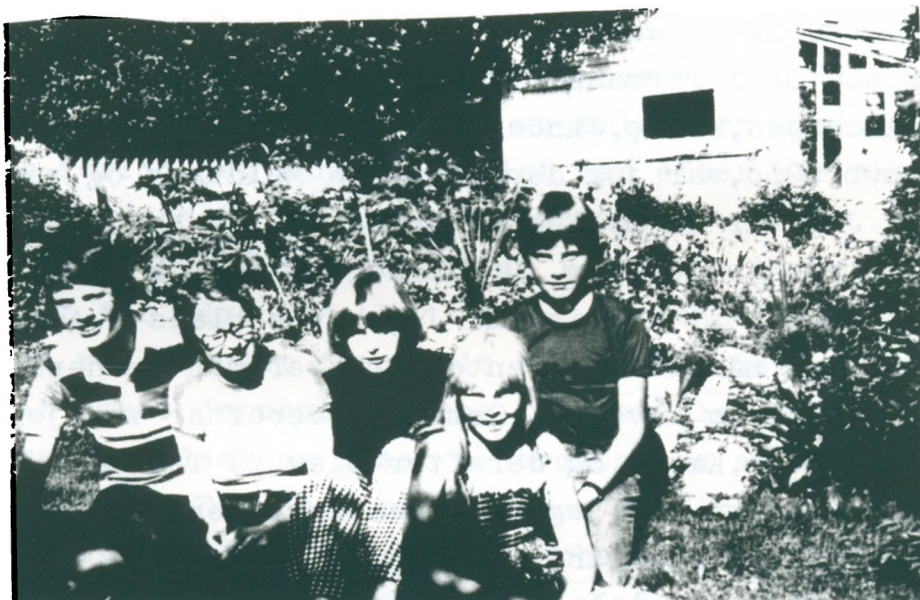
Der var familiefest på Meldvang den dag, og naboer og venner blev senere inviteret. Valborg Jensen kom i efteråret 1936 til Meldvang som husbestyrerinde, hun kom fra Darum og kendte Mette og Hans Allerup Pedersen. I 1942 blev Kruse opereret, han fik en nyre fjernet og havde det godt for en tid. Han rejste jævnlig til Århus og fik behandling for kræft, men sygdommen bredte sig og han døde den 4 september 1946. Valborg havde en streng tid med at passe sin syge mand, selv havde hun besværligheder med sin ryg og sit underliv. I 1954 fik hun en rygoperation i Kolding. De har sønnen:

C) Leif Kristensen, født den 31 marts 1939.

Solvejg Olesen - Egon Kristensen
Bryllupsdagen den 17 jan. 1959

Eric - Hanne - Alice - Nancy - Ralph
1980

Hjemmet i Edmonton

Egon Kristensen, Edmonton, Alberta, Canada, fortæller.

Fra min drengetid husker jeg lidt af alt, men min mor Karen mindes jeg kun svagt. Jeg var med min far på hospitalet i Esbjerg, der så jeg lyntoget. Jeg husker også at soveværelset var ryddet ved min mors begravelse, og at der var mange gæster. - Jeg husker min første skoledag, lærerinden var frk. Svejstrup. Jeg traf senere hendes broder i Ponoka.

Det første skoleår var også den tid at mine pligter begyndte, jeg skulle nu malke en ko hver aften og flytte køerne på marken, de var jo tøjrede dengang. Senere, da far fik sine legemlige vanskeligheder, blev der mere og mere for mig at se efter. Alligevel fik jeg tid til at tjene en skilling, ved at hjælpe til hos nogle af vore naboer. I 1945 blev jeg sendt ud at tjene, Martin Jensen, en broder til Valborg bestyrelse bedriften de næste tre år.

Jeg var hos Dorf Termansen, Allerslev, Outrup i to år, og hos Anders Andersen, Kærup, Janderup 1 år. I tiden I novb. 1948 - til I novb. 1950, var jeg derhjemme på Meldvang og passede bedriften. Jeg var da mellem 18 og 20 år, jeg havde sat mit håb til at blive hjemme igen. Dog ikke alting gik så godt og jeg havde trang til at se mig om. Jeg havde plads i Asmild ved Viborg i fire måneder, aftjente derefter min værnepligt i Haderslev, Holbæk og Høvelte. Sommeren derefter var jeg igen hos Anders Andersen, Kærup, og derefter elev på Tommerup højskole. Sommeren derefter var jeg fodermester på en gård i Skellebjerg ved Dianalund på Sjælland.

Novb. 1953 gik turen til Island, der arbejdede jeg for Særgurjon Kristianson på en gård i Nord-Island, senere hos Bøgeskov som boede i Keykjarvik. Jeg havde det enestående i 13 måneder deroppe, en fantastisk oplevelse, jeg havde lejlighed til at se meget af Island. Jeg tog så juleskibet hjem til Danmark i 1954. Jeg var hjemme i fire måneder i 1955, i forårstiden læssede jeg møj, det var en leg for mig. Jeg husker at folk sagde: At læsse 32 vogne på en dag det var en god dags arbejde, der var flere dage jeg læssede over 50 vogne.

Amerika var mit næste mål, U.S.A. hvis det var mulig, men det var næsten umulig, så Canada var et godt springbrædt.

Jeg kom til Canada gennem landbrugets udveksling København. Det var et I til 1½ års program hvor vi skulle arbejde på forskellige farme.

Vi var syv som kom herover med samme båd, vi rejste med Svenska Amerika linien " Kung Stratén." Jeg var den eneste som ikke havde retur billet, jeg sagde: " Jeg rejser en anden vej hjem." Vi fik tillige alle emigrantvisum, på den måde fik vi alle tilladelse til at blive herovre.

De første tre måneder arbejdede jeg på en stor kalkunfarm uden for Toronto, Ontario. Jeg fodrede kalkuner hele dagen, det var ikke det mest interessante arbejde, men en begyndelse. Jeg fik jo tillige lejlighed til at se Ontario og Niagara vandfaldet. Sammen med to andre danskere købte jeg en bil, og vi kørte de 4000 km til Edmonton, Alberta. Vi fik høstarbejde på en farm i Ponoka, vi skulle have otte dollar pr. dag, desværre satte fugtigt vejr ind, så jeg havde kun nogle få dage til tærskning. En dansk landmand Elias Christensen hyrede mig fra oktober, han havde mejetærsker, og jeg hjalp ham med høsten og blev der til foråret. Det var en blandet farm. Marts og april arbejdede jeg på en mælkefarm også i Ponoka. Derefter forlod jeg landbruget, det var efter min skøn for primitivt i forhold til dansk landbrug.

Sommerhalvåret 1956 tilbragte jeg i Fort Mc Murrage, ca. 600 km nordøst for Edmonton. Der gik en jernbane derop, men der var ingen veje. Meget fragtgods blev sendt derop, mit arbejde var at tømme jernbanevognene. Godset blev videresendt til mange bopladser og miner i Nord-Canada ad søvejen.

Jeg kom ind til Edmonton om vinteren og fik arbejde på et cementstøberi. Jeg havde søgt om arbejdstilladelse i U.S.A., men uden held. Jeg søgte så om tilladelse til at besøge U.S.A. på turistvisum og fik tilladelsen med det samme.

Jeg besluttede så at besøge min farbror Søren og hans familie i Gold Hill, Oregon. Jeg kom dertil til påske og blev der i ca. to måneder. Det var en stor oplevelse, Søren var dengang næsten 70 år, men han var altid rask og i god form. Ligheden med ham og min far var så stor, at jeg til tider følte at han var min far. Det var ikke bare udseendet, men også hans væremåde, og den måde han fremsatte sine udtalelser på.

På turen tilbage til Edmonton stoppede jeg i Vancouver, den store havneby ved Stillehavet i British Columbia. Der traf jeg en kammerat, han var på vej til et kontor for arbejdsformidling, jeg fulgte med ham, og vi fik begge arbejde. Næste morgen fløj vi til Tahses savmølle, den ligger i det nordvestlige hjørne af

Wancouver Island. Jeg var deroppe i ca. to måneder, men rejste fordi en strejke ville komme. Jeg rejste tilbage til Edmonton og fik arbejde igen på cementstøberiet. Så snart det var forår igen var jeg på rejsen. Jeg tog rutebilen til New York og flyveren til Island, der stoppede jeg et par uger og besøgte bekendte. Derefter fløj jeg til Danmark og var hjemme et par måneder. Den 1. juli 1958 var jeg tilbage i Edmonton igen. Jeg havde arbejde et par steder, men i sept. kom jeg ind til et byggefirma. Jeg følte det var meget mere interessant, og der var jeg de næste syv år. Efter en kort arbejdsstandsning i 1966, fik jeg arbejde ved byen og har været der siden. Den 17. jan. 1959 blev jeg gift med Solvejg Olesen, født den 5. maj 1941 i Haderslev. Hun kom hertil i maj 1957 sammen med sine forældre og fem søskende, hvoraf hun var den ældste. Vi blev viet i den danske kirke " Ansgar " i Edmonton. Det første år havde vi en kælderlejlighed, men så købte vi huset 11535 - 123 Street, der har vi boet siden. Det var som en ny tid startede ved vort bryllup, min ungdomstid var forbi. De næste 10 år gik med arbejde, hjemmeliv og ingen ferie. Det var i den periode vore fem børn blev født. Fra 1970 og indtil i dag er det igen gået bedre, vi har igen midler til at rejse. Vi har besøgt Danmark flere gange, vi har været i U.S.A., Havaii, Mexico og de forhenværende danske øer - St. Thomas - St. John og St. Croix. Vi har også et hus ved søen Sandy Lake, - 60 km nordvest for Edmonton. Vi tilbringer meget af vores fritid derude, ikke bare om sommeren, men også på de andre årstider. Hver årstid har sin charme. Vi er begge canadiske statsborgere og føler os hjemme her i Edmonton. Vi har aldrig haft planer om at flytte til Danmark igen, men besøge moderlandet vil vi gerne. Vi var hjemme sidste gang i 1983. Edmonton ligger på samme breddegrad som Danmark, der er en tidsforskel på otte timer. Byen ligger næsten 1000 meter over havet, vi har kolde vintre og varme somre med meget solskin. Der er god landbrugsjord heromkring, men der er store områder som ikke er egnet til landbrug det er dårlig tør jord.

Byen er centrum for olieindustrien, i den tid jeg har været her er byen vokset fra ca. 200,000 til ca. 700,000 indbyggere. Vi har besøgt Marie og Søren Christensen i Gold Hill, Oregon tre gange, de første to gange var vi der alle syv, den sidste gang var Hanne ikke med. De har været enestående over for mig og børnene, og deres familie har også givet os en varm velkomst. Som regel havde vi en familiesammenkomst i haven hvor næsten alle var tilstede, sidste sommer var det hos Evalyns, da var der ca. 50 tilstede. I 1963 havde vi besøg af Evalyn Jones med sin mand og børn, og Søren og Marie besøgte os i 1964.

Søren forlod Danmark i 1912 og har ikke været hjemme siden, han arbejdede ved landbruget først i Illinois derefter i Montana, men da farmeren solgte og flyttede til Oregon, fulgte Søren med. Det første år plukkede han frugt, men det var ikke noget for ham, derefter fik han arbejde på en cementfabrik. Det var hårdt arbejde, men det kunne han bedre lide. Han var der til han nåede pensionsalderen - vistnok i over 30 år.

Han købte et stykke jord nær cementfabrikken, han var meget heldig, idet han fik sine sparepenge ud få dage før hans bank krakkede. Jordstykket var en lang stribe mellem vejen og floden Range River, vel ca. en km lang, men ikke meget mere end 100 meter bred. Han byggede selv sit hus og sin stald og plantede en hel del træer som efterhånden er blevet meget store.

Han drev tillige et lille landbrug med køer, ungkvæg og høns. Han havde vandingsanlæg, det var også nødvendigt for sommeren er lang og tør, men ved vanding kan der gro meget. Der var også en stor have med mange slags frugter.

Krisetiden var hård for dem, man kan forstå at det lille landbrug var en stor hjælp for dem. Deres fem børn blev alle gift i tyve-års alderen og forlod hjemmet, men de bor i nærheden. Evalyn og hendes mand bosatte sig på den modsatte side af vejen hvor de stadig bor. Hendes mand arbejdede også på cementfabrikken, men da den for tyve år siden blev nedlagt, kom han ind ved den nærliggende skole som pedel. Bevely har været postkvinde i mange år i Gold Hill. George gik militærvejen og har rejst meget, han bor nu i Jackson Ville, 25 km fra Gold Hill. Marie er en meget tiltalende kvinde, de lever godt sammen, men hun var den der holdt skriveriet i gang.

Søren var en dygtig arbejder, han har aldrig været syg, men han er en stilfærdig mand. Han er nu 96 år gammel og havde lidt vanskeligheder med helbredet, da vi besøgte dem sidste sommer. Søren har næsten glemt at tale dansk, det er kun få sætninger han husker. Men alligevel - tonefaldet i hans tale er næsten det samme som i det danske sprog. Jeg har tidligere nævnt den fantastiske lighed der er mellem ham og min far, mere end hos de andre søskende.

Vi har børnene:

1) Hanne Kristensen, født den 12 aug. 1959, gift den 23 aug. 1983 med

Wesley Newman, født den 26 april 1950, han er maskinist og de bor udefor Edmonton, Hanne har kontorarbejde og egen bil.

2) Eric Kristensen, født den 7 marts 1963, han ønsker at arbejde indenfor elektriker faget, han har haft to års fagskole, men ikke fundet arbejde i hans fag, han er deltidsarbejder og bor hjemme.

3) Alice Kristensen, født den 23 novb. 1965, hun ønsker at blive socialarbejder, hun har endnu to år at studere i. Hun har i flere år ydet hjælp i skoler og på hospitaler.

4) Ralph Kristensen, født den 24 juni 1968, han er 195 cm høj, han har endnu et år tilbage i skolen. Han er en rolig og forsigtig fyr, men fantastisk til sit arbejde, han bygger modeller til biler og flyvere.

5) Nancy Kristensen, født den 15 novb. 1970, hun er den højeste af pigerne, hun er sportsinteresseret og dygtig til næsten alt indenfor sporten.

Hans Kruse Kristensen, 1915

Ove - Susanna Irene - Herdis - Arnold Kruse
Karen med Cameron Josef

=====

B) Herdis Kristensen gift den 5 maj 1967 i Edmonton med Ove Klostergård, født den 29 sept. 1925 i Fousing, Struer. Han kom til Canada i foråret 1955. I august 1967 købte vi hus i Edmonton og har boet der siden.

Min barndomstid var ikke meget interessant, der var stor sparsommelighed, krigstid, sygdom og dødsfald. Jeg gik i Dyreby skole, skoletiden blev kort på grund af sygdom og tysk besættelse af skolen. Under besættelsen måtte vi dele hjemmet med 16 tyske soldater, de havde to stuer forstuen og gæsteværelset. Fra september 1939 til juni 1940 var jeg på julemærkesanatoriet i Kolding, man sagde jeg havde kirtler i maven. Kort tid efter hjemkomsten blev jeg igen syg, jeg kastede op efter hvert måltid, det stod på i mange år. Allerede som ni-årig gik jeg ud for at passe børn. Jeg blev konfirmeret i 1946 og kom derefter ud at tjene. Min første løn var 75 kr. for sommeren. Jeg var nervøs og genert som barn og ung, og det er jeg vel stadigvæk. Sommeren 1951 var jeg elev på Tommerup højskole, resten af min ungdomstid havde jeg arbejde på landet og deltog i alt muligt arbejde. En tid var jeg hos købmand Ernst Idorn, Henne.

Den 5 maj 1961 rejste jeg til Edmonton i Canada. Rejsen til Canada gjorde mig godt, jeg fik plads i huset, gik på aftenskole og lærte lidt engelsk.

I juni 1962 rejste jeg til vestkysten, på øen Victoria lejede jeg et værelse og arbejdede med rengøring. Jeg kom i 18 forskellige hjem, de fleste var meget smukke hjem med venlige mennesker.

Den 11 august rejste jeg til Oregon og besøgte min farbror Søren Christensen med familie, der var jeg i tre uger.

Jeg rejste tilbage til Edmonton, lejede et værelse og gik ud på dagarbejde ved rengøring.

Mit første indtryk af Canada var ikke godt, der var så langt mellem gårdene og bygningerne var simple og billig opført. Jeg mødte mange danske familier, de fleste var fattige, men de var nye emigranter dengang. De fleste af disse familier er nu velhavende og bor i nye flotte huse.

Edmonton udviklede sig hurtig og er nu en pæn by, og jeg befinder mig godt her. Jeg arbejdede i flere år på en katolsk kostskole, nonnerne var meget kærlige og flinke.

Ove har arbejdet som murerarbejdsmand, senere på et jernstøberi. De sidste 11 år ved Shaw Pipe Protection, hvor man maler rør udvendig og indvendig til gas og olie, han kører lastbil der. Jeg er hjemmegående husmor og har småbørn i dagpleje.

Karen har haft 12-års skolegang og er kontoruddannet, men hun har ikke haft ret meget arbejde endnu. Susanna Irene går i 12 klasse, og Arnold Kruse går i 10 klasse.

Der er stor arbejdsløshed for tiden, så det er svært for de unge at få arbejde. - De har børnene:

1) Karen Marie Kristensen, født den 7 juli 1963.

Hun har sønnen:

A) Cameron Josef, født den 26 marts 1984.

2) Susanna Irene Klostergård, født den 17 novb. 1967.

3) Arnold Kruse Klostergård, født den 13 okt. 1969.

Leif Kristensen fortæller:

På gården Meldvang i Henne er jeg født og opvokset. Min mor Valborg Kristensen var født i Struer den 9 august 1912, død den 12 november 1982 efter mange års sygdom.

Efter sin mands død i 1946 drev Valborg Kristensen selv gården videre med bestyrer indtil 1956, derefter var jeg hjemme i to år. Hun har igen bestyrer i 1½ år, mens jeg aftjener min værnepligt. Jeg passer igen gården fra efteråret 1959 indtil den bliver solgt i foråret 1982. Min mor bygger hus ved Henne stationsby i 1981 og flytte ind om efteråret. Hun boede der til sin død i efteråret 1982.

Jeg gik i Dyreby skole i syv år, efter min konfirmation havde jeg nogle pladser ved landbruget. Samtidig med at jeg passede gården, læste jeg i årene 1965 - 1968 til mellemtekniker. Derefter arbejdede jeg ved Hedeselskabet i Varde i to år. I 1960 blev jeg ansat som ingeniør ved entrepenørfirmaet H.Hoffmann og sønner A/S Esbjerg. Ved dette firma har jeg været med til at udføre opgaver mange steder i landet, bl.a. bygning af Esbjerg lufthavn og udbygning af Esbjerg havn. Endvidere bygning af mastfundamenter for Elsam mange steder i Jylland og på Fyn.

I 1983 blev jeg afdelingsleder for H.Hoffmann og sønners afdelingskontor i Esbjerg hvor jeg stadigvæk arbejder.

I 1979 købte jeg hus i Årre hvor jeg nu bor.

Jeg er ugift.

Herdis - Leif - Egon

Laurids - Frede - Bent
 Anna - Maren - Marinus - Emma

7) Maren Kristensen, født den 26 februar 1896 i Rærup, Lydum sogn, gift den 28 september 1924 med Marinus Korsholm, født den 28 juni 1892, død den 29 november 1972. Han var søn af Laurids Korsholm og hustru Jacobine, Krasbjerg, Sdr. Bork.

Maren Kristensen gik i skole i Lydum, hun blev konfirmeret ved pastor P.H. Moos. Vi søskende havde et godt nemme, siger Maren, vi lærte at skrive sproget fejlfrit i skolen.

Som yngste datter var jeg hjemme indtil mit attende år, min mor var på den tid svagelig og måtte have hjælp i huset. Min far var en mand af få ord, men min mor var et livligt menneske, og det var hende der førte ordet i hjemmet.

Når vi om efteråret tog kartofler op, så havde vi en daglejer til at grave dem op, far og jeg samlede kartoflerne i kurve. Daglejeren opfordrede mig til at synge, det ville jeg gerne, far smilede, han var glad for at høre på min sang, og så gik arbejdet lettere.

Jeg var elev på Korinth husholdningsskole, og derefter kokkepige i fire måneder på skolen. Derefter var jeg kokkepige på en stor gård ved Vejle, der var et stort folkehold og familien førte et herskabeligt liv. Jeg talte jo mit vestjyske modersmål, men fru sagde til mig: "Hør Maren, De må virkelig lære at tale sproget rigtigt."

Jeg var også kokkepige på Hjerting Badehotel hos Metha og P.Chr.Høj. Jeg kendte lærerfamilien Andresen, Outrup, meget godt, Metha var datter derfra, og hendes søster Margrethe der var gift med gdr.Frands Christensen, Kastkjær, Lunde, havde vi meget samvær med. Hun var vor nabo og blandt vore gode venner. Jeg var også kokkepige på Kjærs hotel i Nr. Nebel, men kun et halvt år hvert sted.

Min faders første kone Anne Marie Jensen, var datter af gdr. Niels Jensen, Bolkjær, Nr. Nebel.

I sommeren 1924 var jeg hjemme, da byggede min forlovede Marinus Korsholm, Sdr. Bork, et statshusmandsbrug på jord fra Sdr. Bork præstegård. Marinus arbejdede selv ved bygningens opførelse, og den stod færdig ved vort bryllup i 1924.

Der var 10 tdr. land derhjemme, og fem tdr. land på Sdr. Bork mærsk. Vi havde seks køer + opdræt samt svin og høns.

Vi havde det fattigt, men det var en æressag for os at klare os økonomisk. I de første tyve år købte vi hverken øl eller brændevin, jeg bryggede og bagte selv. Det var nok hønsene der hjalp os mest, deres produktion af æg kunne betale købmandsregningen.

Vi havde ingen maskiner, så alt arbejde måtte udføres med hånden. Kornet blev høstet med le og tærsket med plejl.

Jeg modtog en mindre arv fra mit hjem, for disse penge købte vi en tærskemaskine, det var et stort fremskridt.

Jeg havde en travl tilværelse, foruden det huslige arbejde måtte jeg hjælpe min mand ved arbejdet ude.

Vi havde børnene:

- A) Anna Maria Korsholm.
- B) Laurids Korsholm.
- C) Hans Frede Korsholm.
- D) Bent Eli Korsholm.
- E) Emma Korsholm.

Anna - Otto

=====

A) Anna Maria Korsholm, født den 27 juli 1925 i Sdr. Bork, gift den 25 november 1949 med Otto Ejgård Enevoldsen, født den 13 juni 1918 i Holsted, søn af gdr. Enevold Christen Enevoldsen og hustru Anna Enevoldsen.

Anna Korsholm kom ud at tjene som 12-årig, hun havde flere pladser på sin hjemegn og senere i Sønderjylland. Hun har været elev på Ølgod efterskole og på Vallekilde højskole. Hun deltog interesseret i ungdomsarbejdet på sin hjemegn, hvor arbejdet i ungdoms- og gymnastikforeningerne havde gode kår. Hun var medlem af bestyrelsen i flere foreninger.

Otto Enevoldsen har hele sin tid arbejdet ved landbruget. Ved deres bryllup havde han et landbrug i Københoved, senere boede de en kort tid i Gørding, men købte så en gård i Hindballe - mellem Gram og Rødding - som de med megen dygtighed har drevet frem. Det beretter et efterfølgende brev om.

De har børnene:

- 1) Kristian Korsholm Enevoldsen.
- 2) Svend Korsholm Enevoldsen.

Anna Maria Korsholm fortæller om sine erindringer fra hendes barndom og ungdom:

Min far - Marinus Korsholm - var født i Sdr.Bork,han var søn af Jacobine og Laurids Korsholm,Kradsbjerg. De var syv søskende. Far var bypatriot - som man siger - han tjente ni år i samme plads i Lydum,det var det længste han havde været hjemmefra. Min far og hans familie var lune vestjyder, far havde en god hukommelse,han kunne fortælle om sine familiemedlemmer i det uendelige. Mor kunne blive helt træt af at høre på det.

Ejendommen derhjemme var et statshusmandsbrug,skildt ud fra Sdr. Bork præstegård i 1924. Der var nok ikke store indtægter,jeg husker fra krisen i 30-erne,at torvegrise kostede to kroner stykket. Men enten kunne mine forældre ikke få kredit,eller også ville de ikke købe på kredit, vi fik aldrig en regning. Når vi skulle til købmanden,så havde vi altid pengene med. Vi børn tænkte aldrig på at vi manglede noget. Far passede sine sager godt,og mor var god til at få meget ud af lidt. Vi havde en køkkenhave, fra den hentede vi megen mad.

Vore naboer til den ene side var Lars Nielsen og Marie,med dem delte vi avis. Marie brugte sine gamle aviser til madpapir,hun lagde dem også i bryggerset når der var skuret gulv. Nogle blev også brugt i det lille hus hvor der var huller i døren. Fars forældre boede i nærheden af os, far gik ofte ned til dem og hjalp dem med deres syslen.

Vi havde to heste,de har sikkert haft det godt,for vi havde kun arbejdsvognen en plov og en harve,en slåmaskine og en rivemaskine. Jeg kan huske at vi i mange år høstede kornet med le sammen med bedstefar. Jeg tror vi fik aflægger på slåmaskinen i 1936. Far høstede,en eller anden af os børn krattede negene sammen,og mor bandt negene. Det kneb til tider at få stråene så lange,at man kunne binde negene dermed. Om efteråret hentede vi høstgrøde ude ved Gødelen, far slog det stride græs med leen,og vi kørte det hjem med det samme. Græsset blev brugt til foder til dyrene og til strøelse. - Jeg glædede mig altid til at komme med derud,der var en dejlig natur derude. Der var tranbær,blåbær og sorte-bær som vi måtte plukke. Men vi måtte passe godt på for hugormene. Derhjemme havde vi høns. Min moster Mette fra Darum havde rugeri,derfra fik vi hvert år 100 kyllinger.

Hun og hendes mand kom hvert år med toget til Sdr. Bork. Vores kyllingemoder var en kasse i to afdelinger, den ene med træbund og den anden med zinkbund hvorpå der stod en primus. Den kunne give varme nok til kyllingerne, for vi var jo i maj måned. De halve kyllinger var jo nok haner, men når de voksede til, fik vi dejlige søndagsmiddage af dem. Så blev der vel 40 hønekyllinger tilbage, det skyldtes jo også deres æglægning, at købmandsregningen altid kunne betales kontant. På trods af at ejendommen blev bygget så sent som i 1924 blev der bygget en stor bageovn. Mor bagte selv sit brød. Surdej-mysteriet lærte jeg aldrig at kende. Efter en bagning havde mor gemt en klump dej, den formede hun som en kage, slog et kors i kagen og satte den i kælderen. Når surdejen skulle bruges var den fuld af mug. Mor skrællede muggen af, og blandede den friske surdej op med den nye bagning. Vi bagte 10-12 rugbrød samt sigtebrød, kringler, lagkager, formkager og småkager. Det skulle jo være sådan at man kunne tage imod når der kom fremmede. Mor bryggede selv øl, dertil brugte hun malt, humle, gær og vand. Malten var kogt byg. Øllet smagte så godt, men det kunne også gære så prop-
pen sprang med et knald, og så duede det ikke. Engang imellem badede vi i en balje ude i stalden. Mor måtte ved sådanne lejligheder varme vand i gruekedelen, ellers blev vi etagevasket. Tøjet vaskede mor i en balje ved hjælp af et vaskebrædt, men problemet var jo om der var tøj at skifte med mens det snavsede tøj blev vasket. Vi havde noget dejligt vand, det var så blødt, vor mark var jo sandjord. Den store ovn blev brugt indtil 1942, så blev den fjernet og der blev lavet badeværelse hvor ovnen havde stået. Der havde mor siden sit vaskehus. Vi kom tidlig ud at tjene, jeg var kun 12 år, men mine brødre kom ud at tjene når de var otte år. Jeg kan ikke forstå hvad man kunne bruge os til. Jeg tror alle i min skoleklasse var ude at tjene om sommeren, vi gik jo ikke meget i skole. De første fire år gik vi fire formiddage, de sidste tre år kun en formiddag om ugen. Man sendte simpelthen sit eget barn ud at tjene, og lejede et andet barn i stedet.

Børnene skulle lære at bestille noget: " Det har ingen taget skade af," sagde man. Det var jo også en æressag at kunne blive i sin plads, det forstod vi børn i hvert fald. Vi glædede os alligevel til søndag når vi skulle hjem, og det gjorde far og mor også. Vi havde fri hveranden søndag, drengene fra midt på formiddagen, og pigerne når der var vasket op efter middagsmaden.

Der var ingen af os søskende der fik en uddannelse. Jeg ville gerne have læst videre, men det kunne ikke lade sig gøre. Jeg var den største af flokken, og de andre kunne med samme ret forlange at få en uddannelse. Dengang var der ingen hjælp at få, man skulle selv betale rejsen til Tarm, bøger og andre nødvendige ting, og ingen løn tjene. Det kunne der ikke blive tale om, det forstod vi godt. Uden arbejde ingen penge. Jeg har været elev på Ølgod ungdomsskole og Vallekilde højskole. Jeg synes i dag, at vi har haft en god og praktisk ungdomstid, selv om den til tider var mærkelig. Jeg blev konfirmeret en måned efter at den anden verdenskrig brød ud, men da der er mange af mine fætre og kusiner der er ældre end mig, må de vist hellere fortælle om krigstiden.

Jeg tænkte ikke så meget på krigens gru, jeg er født optimist. Jeg var meget interesseret i ungdomsforeningen, i gymnastik og folkedanse. Jeg var i bestyrelsen i disse foreninger flere steder. Årsmøderne i D.D.U. husker jeg med særlig glæde. Dengang var der mange præste og lærere fra højskolerne der tog ud og holdt foredrag i foreningerne. Vi sang de dejlige sange fra højskolesangbogen. Honoraret for et foredrag var almindeligvis 30 kr, når foredragsholderen kunne komme hjem samme aften. Under krigen var der jo ingen privatbiler, man kunne leje en taxabil med gasgenerator, en kakkelovn der lavede brændstof til bilen. I andre tilfælde måtte foredragsholderen bo hos formanden om natten, og rejse hjem dagen efter.

Engang var vi til folkedansekursus i Kvong. Vi kørte derved i en jumbe lørdag formiddag. Det var lærer H.H. Hansen Nørskov der ledede kurset, han gjorde i mange år et stort arbejde for folkedansen. Han har bl.a. samlet: Gamle danse fra Vejle Vesteregnet i en bog.

Der var skiftevis folkedanse og teori, og om aftenen var der legestue. Indkvarteringen var privat, men vi havde madkurve med til om lørdagen. Dansen fortsatte om søndagen, men da vi skulle hjem søndag aften havde vi ingen hest, den var løbet hjem i sin lune stald. Vi kom op at cykle noget af vejen, og gik det sidste stykke hjem.

Jeg havde jo en god lang ungdomstid, jeg havde II pladser, og i de seks af dem deltog jeg i alt forefaldende arbejde. Hos Peder Nissen Christiansen, Obling, malkede vi med hånden endnu i 1944, han havde to karle, og der var vel en snes køer. Det var ellers så hyggelig. Jeg kendte ingen der på den tid havde malkemaskine. I dag kan jeg slet ikke forstå det, men køerne gav jo ikke så megen mælk dengang. Gården havde så mange udmarker, så vi malkede i marken hele sommeren.

Når vejret var fint var det et dejligt arbejde, men regnede det kunne det godt være surt.

Rødstrømpe er jeg ikke, men jeg har altid beundret kvinderne jeg har mødt i mit liv, lige fra vore gamle forslidte nabokoner, til tidens kvinder af i dag. Trods deres små kår indrettede de sig derefter, og forstod at bruge de midler de havde. Så kom krigen. Man samlede om husholdningsforeningen, man lærte at sy brugt tøj om, man lavede sirup af roer som blev brugt som sødemiddel i maden. Man lavede mel af kartofler, kaffe af korn, sæbe af fedt af en død gris o.s.v. Og da krigen var forbi skulle alting fornyes i hjemmet. Man siger i dag, det kostede jo ikke så meget, det er rigtigt, men vi tjente jo heller ikke så meget.

Jeg tjente i Strellev da befrielsen kom til Danmark den 4 maj. Vi var næsten ikke i seng den nat, vi sang og hyggede os sammen med naboerne. Femte og sjette maj var næsten fridage, kun det allernødvendigste arbejde blev gjort. Stalden blev passet, men ellers gik vi i søndagstøjet, og folk samlede i forsamlingshuset og på sportspladsen.

Første november 1947 tog Frede, Laurids og jeg plads i København i Sønderjylland. Frede og jeg tjente sammen et år, derefter havde vi forskellige pladser på egnen her.

Laurids kom i 1951 hjem for at hjælpe vore forældre. Vor far var da ved at være træt. Frede tog plads i Jels.

Han fandt der Elly som blev hans hustru. Han byggede en ejendom i Øster Lindet og giftede sig.

Laurids var nogle år hjemme. Købte så en gård i Ådum og giftede sig med Marie Nylund. Vores yngste broder Bent kom hjem da Laurids rejste, og overtog senere ejendommen.

Vor far døde den 1 februar 1973, han havde en kræftsygdom som havde plaget ham i flere år. Mor passede huset derhjemme for Bent indtil den 1 august 1981, da fik hun ophold på De gamles hjem i Hemmet. Hun laver håndarbejde og læser det hun har kræfter til.

Efter at jeg havde været flere steder i Sønderjylland, kom jeg tilbage til København som husbestyrerinde for Otto, han havde en ejendom der på 12 tdr. land fire køer, to heste og en mælketur der gav otte kr. om dagen. Disse penge var kun til hestenes foder, så vi måtte skaffe føden på anden facon. Vi arbejdede begge ude. Om vinteren arbejdede Otto i skoven, om sommeren ved forskelligt arbejde. Jeg ved alt forefaldende arbejde rundt på gårdene. Det var en god læretid, men ikke holdbar. Vi blev gift i 1949, solgte ejendommen her og købte i Gørding, solgte igen og købte ejendommen her i Hindballe der ligger mellem Gram og Rødding. Der var 18 tdr. land, fire køer et par svin og to heste. Vor lykke var to drenge - og tid til dem. - - -

Vi satte tæring efter næring i nogle år. Koantallet blev sat op, flere søer og flere høns. I 1962 købte vi naboejendommen, i 1963 byggede vi ny stald, og samtidig fik vi en ny traktor og mange andre ting. Samme år begyndte vi med hvide plymoroks høns, vi havde 1300 stk. Dette arbejde var godt. I 1967 gav det 30 kr. for hvert indsat dyr. Det giver det vel også i dag, nu har vi 6000 stk. i moderne hønsehuse.

I 1978 kom Svend hjem, han købte ejendommen som vi nu driver som I/S. Vi byggede ny stald til 90 køer, og driver vel nu 150 tdr. land hvoraf den største del er forpagtet.

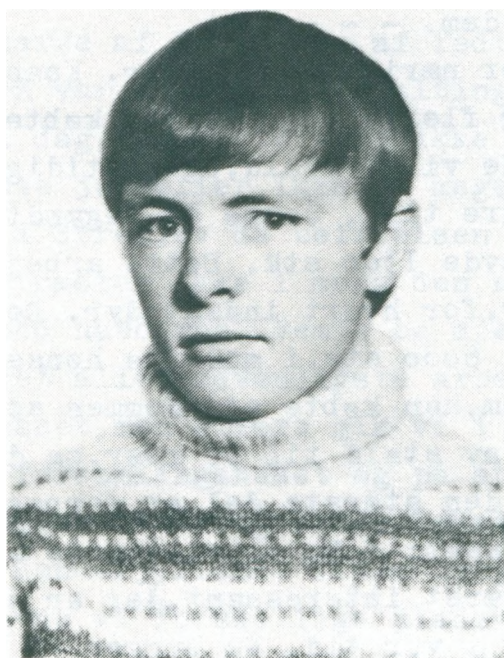
Jeg har mange gange sagt: "Nu er vi trætte af alt det byggeri." Men det har været interessant, der er sket så meget inden for landbruget i vor tid. Nu bygger vi hus her 100 m ned mod skoven, det har længe været vort mål.

Svend var meget lille, den mindste i klassen. Jeg kan huske jeg stod ude og så efter ham, da han dagen efter sin 14-års fødselsdag skulle ud at tjene. Det eneste der var stor hos ham var interessen for landbruget.

Han tjente et år og kom på efterskole, det hjalp på skolekundskaberne. Han tjente igen flere steder her på egnen og kom på landbrugsskole. Et år rejste han med kælvekreaturer til Østeuropa, var derefter elev på gymnastikhøjskolen ved Viborg. En tid var han boos på Gram gods. Så var han omsider moden til at blive landmand.

Efter at han havde set sig om efter en ejendom, blev vi enige om at han kunne købe vores, det er også gået meget godt. I vores familie har vi ikke haft store personligheder hverken i kunst, kultur eller politik, men vi har nydt, at der er andre der tager sig af disse opgaver. Vi har så taget vort tørtørn i Borgerforening, Forsamlingshus, Teaterforening, Kvægavlsforening, Husmandsforening o.s.v. Og alligevel har vi følt at vi var med i det store sammenhæng der kaldes Familien Danmark.

Svend Korsholm Enevoldsen, født den 30 oktober 1953.

Birthe -Kristian - Birgitte Charlotte

=====

I) Kristian Korsholm Enevoldsen, født den 30 marts 1952, gift den 22 sept. 1976 med Birthe Pedersen, født den 27 sept. 1957, datter af vejmand Jens Pedersen og hustru Emma Pedersen der var sygehjælper. Birthe Pedersen gik i skole i Skodborg, hun var derefter elev på Vandel ungdomsskole i to år. Hun blev uddannet som klinikdame i Jels, i 1976 tog hun handelsskoleeksamen og kom i lære på regnskabskontoret i Gram. I 1983 tog hun mellem-skole eksamen på aftenskole, og er nu assistent på kommunekontoret i Rødding.

Kristian Korsholm Enevoldsen er udlært mekaniker, han har et landbrug i Brændstrup, Rødding sogn.

De har børnene:

Birgitte Korsholm Enevoldsen, født den 1 marts 1981.

Charlotte Korsholm Enevoldsen, født den 12 juni 1983.

Marie - Laurids

=====

B) Laurids Korsholm, født den 6 april 1927 i Sdr. Bork, gift den 30 oktober 1955 med Marie Bjerg Nyland, født den 8 april 1935 i Sdr. Bork, datter af gårdejer Gustav Nyland og hustru Laugitte. Laurids Korsholm blev uddannet ved landbruget i forskellige pladser hjemme og ude. Marie Nyland var beskæftiget ved husligt arbejde, hun har været elev på Brejninggård ungdomsskole og Vestbirk højskole. - Ved deres bryllup købte de en noget forfalden gård i Vittarp, Tøstrupvej 44, Ådum, Tarm. Med lyst og energi tog ægteparret fat på at forbedre deres gård der var på 39 tdr. land. I de første år lykkedes det dem at foretage talrige forbedringer der har øget gårdens værdi betydelig. Der blev bygget hønsehus til 300 høns og plads til opdræt af 500 kyllinger. I 1963 opstod tanken om at udvide den bestående stald, det skulle ske ved selvbyggeri. Laurids lavede selv tegningen. Stalden skulle udvides $4\frac{1}{2}$ meter i den ene side, det kunne give plads til gårdens 14 køer + opdræt og 100 svin. Der måtte ikke forsømmes noget ved gårdens drift, derfor måtte staldbyggeriet ske når bedriften ikke optog al vor arbejdskraft, siger Laurids. Vi begyndte en tid før høst i 1964 og det tog kun en uge at rejse ydermurene, Marie og børnene var håndtlangere. Derimod tog det lang tid for os at få arbejdet inde i stalden gjort færdig.

Det tog ni måneder at gøre byggeriet færdigt. Familien fik da besøg af en journalist fra " Vestkysten," der søgte oplysning om det usædvanlige byggeri.

Vi skulle jo have tiden til at gå med et eller andet, det kunne ikke nytte at sidde med hænderne i skødet, derfor smøgede vi ærmene op og tog fat. Så beskeden forklarer Laurids Korsholm denne væsentlige udvidelse af staldbygningen ved hans gård. Den blev gennemført på trekvart år af Laurids, hans kone Marie og deres to børn. Det er dog en temmelig uacceptabel forklaring, når man ved hvilken kolosal arbejdsmæssig indsats dette byggeri har krævet.

Men det vil hverken Laurids Korsholm eller hans kone vide noget af. Vi har ikke taget skade af det arbejde vi har udført, og vi mangler meget endnu før vi er færdige.

I valgte at benytte mursten, havde elementbyggeri ikke været lettere? Muligvis, siger Laurids, men vi lagde vægt på at byggeriet blev så omhyggeligt som muligt. Stalden er godt isoleret, og selv om arbejdet blev mere tidskrævende, så måtte det udføres grundigt. Er der andre udvidelser i har i tankerne? Inden høst i år regner vi med at have forlænget laden, men den skal bygges med metalplader og eternittag. En lade er jo ikke rentabel på samme måde som en stald, så den vil vi ikke lave for dyr. Der sker en stadig udvikling inden for landbruget, og måske vil vi senere finde ud af, at der var andet der var bedre at invertere i. Vi må regne med at vi aldrig bliver færdige med at forbedre ejendommen, den er jo ikke af ny dato og vil stille store krav til vedligeholdelse. De har børnene:

- 1) Gustav Nyland Korsholm, født den 28 feb. 1956 i Ådum.
- 2) Marie Nyland Korsholm, født den 19 feb. 1957 i Ådum.

Gustav Nyland Korsholm

=====

Gustav Nyland Korsholm, født den 28 februar 1956 i Ådum. Han havde sin skolegang i Ådum og tog realeksamen i Tarm. Smedehåndværket lærte han hos smedemestrene Bjørslev og Mortensen, Ådum. Siden har han taget maskinmestereksamen i Esbjerg. Han er nu ansat hos O.G.Hager, Århus, og for en treårig periode er han ansat hos firmaets afdeling i U.S.A.

Margit - Robert

=====

2) Margit Nyland Korsholm, født den 19 feb. 1957 i Ådum, gift den 27 maj 1978 i Ådum kirke med Robert Antonsen, født den 17 april 1952, søn af Doris og Ejnar Antonsen, Ølgod.

Margit Korsholm gik i skole i Ådum, tog realeksamen i Tarm, arbejdede et år i huset, tog derefter handelsskoleeksamen i Skjern. Hun arbejder nu som kontorassistent hos H.F.K. Tarm.

Robert arbejdede ved landbruget, aftjente sin værnepligt i Holstebro, var sergent i hæren, er nu chauffør ved H.T.H. køkkener i Ølgod. - De har datteren:

A) Helle Korsholm Antonsen, født den 14 september 1981.

Elly - Frede

=====
 C) Hans Frede Korsholm, født den 23 juni 1929 i Sdr. Bork, gift med Elly Hansen, født den 13 marts 1934, datter af landmand Micael Hansen og hustru Marie Hansen, Jels. Frede Korsholm voksede op i Sdr. Bork og havde Pladser på sin hjemegn. I 1947 tog han plads i Københoved, senere i Jels hvor han lærte sin hustru at kende. Han byggede et statshusmandsbrug i Øster Lindet. I 1981 solgte han ejendommen og købte hus i Rødning, han er nu amtsvejmand. Foruden sine husmoderlige pligter er Elly Korsholm rengøringsassistent i Rødning brugs.

De har sønnen:

A) Bjarne Korsholm, født den 7 marts 1956, han bor sammen med Inger Margrethe Fjeldbo, født den 23 juli 1962 i København.

Bjarne Korsholm har arbejde i privatbanken i Rødning, og Inger Margrethe Fjeldbo er syerske.

De har datteren:

I) Cathrine Fjeldbo Korsholm, født den 15 juni 1984.

D) Bent Eli Korsholm, født den 28 februar 1932 i Sdr.Bork. Bent Korsholm gik i skole i Sdr.Bork ved lærer Chr.Husted, og blev konfirmeret ved pastor Gammeltoft Hansen.

Han var elev på Brejninggård ungdomsskole, og blev uddannet ved landbruget i pladser på øggen. I 18 måneder var han soldat i Nr.Sundby.

Bent Korsholm har i mange år deltaget i sognets ungdomsarbejde, en tid var han formand for ungdomsforeningen.

Det folkelige liv trives godt i den jævne og oplyste vestjydske befolkning, og hviler på rige traditioner. Foruden menighedslivet er det bygget på foredrag, gymnastik, idræt, sang, folkedans og fælleslæsning. Nu er der oprettet en sogneforening hvor de fleste møder holdes, samt De forenede sportsforeninger. I 1964 overtog Bent Korsholm sin fødegård. Han havde ført en fornuftig økonomi og kunne udbetale 12.000 kr. i ejendommen. Forinden havde han arbejdet i sit hjem i otte år, og han arbejdede ude når tiden tillod det. Forældrene blev boende hos ham, men faderen døde i 1972. Moderen holdt hus for ham indtil 1981, da flyttede hun ind på alderdomshjemmet i Hemmet.

Besætningen er nu på 10 køer samt 20 ungdyr som der er skaffet plads til i laden. Der er 20 tdr.land til ejendommen samt 12 tdr.land lejet jord. Bent Korsholm har haft flere tillidshverv i sognet, han er ugift og bor alene, men han er tilfreds med sin tilværelse.

Emma - Ejvind

=====

E) Emma Korsholm, født den 9 maj 1935 i Sdr. Bork, gift den 7 novb. 1959 med

Ejvind Chlausen, født den 10 maj 1936, søn af Niels Chlausen og hustru Anna Chlausen, Gram.

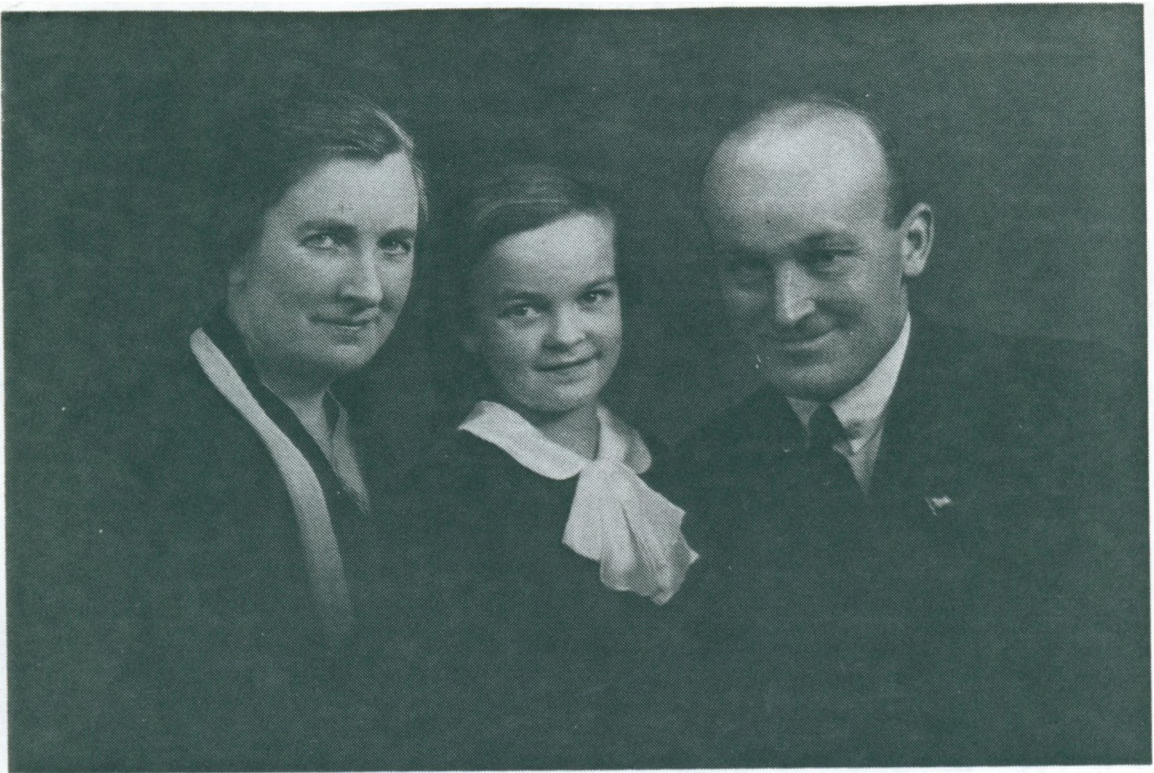
Ejvind Chlausen er slagtesvend i Rødding, bor i Brændstrup. De har datteren:

Gitte Korsholm Chlausen, født den 23 august 1962, hun er typetekniker, bor i Toftlund sammen med

Reimer Jensen der er elektriker, født den 10 februar 1958, søn af gdr. Kreditforeningsrepræsentant

Anton Jensen og hustru Ingeborg Jensen, Åbøl, Toftlund.

Maren - Krista - Otto

=====

8) Otto Kristensen, født den 26 feb. 1896 i Rærup, Lydum sogn, død den 9 maj 1981 i Thyborøn, gift den 3 sept. 1925 med Maren Sørensen, født den 31 maj 1887 i Ingstrup ved Løkken, død den 3 oktober 1947 i Thyborøn.

Otto Kristensen var fiskerskipper i Thyborøn, men ved sit bryllup med Maren Sørensen blev han Sømandshjemmets bestyrer i Thyborøn. Maren Sørensen kom tidlig ind i Sømandsmissionens arbejde. Som ung pige fik hun plads på Sømandshjemmet i Ålborg. I 1920 blev hun bestyrerinde på Thisted Sømandshjem. I sin gerning der gjorde hun så god fyldest, at hun den 15 maj 1922 tiltrådte pladsen som bestyrerinde på Sømandshjemmet i Thyborøn havn. Sammen med sin mand bestred hun dette arbejde på bedste måde indtil 1945.

De havde datteren:

Krista Kristensen, født den 28 november 1926.

Otto Kristensen giftede sig igen den 5 sept. 1959 med Hilda Jensen, Thyborøn, de havde 22 gode år sammen.

Krista - Niels

=====

A) Krista Kristensen giftede sig den 4 juli 1950 med gdr. Niels Ledgård Møller, født den 15 sept. 1921 i Gammel sogn, Holmsland. Niels Ledgård Møller var i sine unge år fisker, han havde sætter/fiskerskipper eksamen og egen båd. Han var glad for sit arbejde, men overtog senere sin fødegård. Krista har været hjemmegående husmor.

De har børnene:

1) Marna Lisa Ledgård Møller, født den 27 aug. 1951, gift den 13 juli 1974 med fiskereksportør John Sørensen, Hvide Sande. Marna Lisa Sørensen er kontoruddannet, hun arbejder på deres eget kontor.

De har børnene:

A) Rune Ledgård Sørensen, født den 16 februar 1975.

B) Stine Ledgård Sørensen, født den 17 august 1978.

2) Peder Ledgård Møller, født den 7 aug. 1953, han er bager, men rejste for 10 år siden til U.S.A. Han er nu chauffør og kører over hele U.S.A. - Han er ugift.

3) Henning Møller, født den 29 juni 1960, han er fisker, har sætter/fiskerskipper eksamen af I grad. Han bor i Hvide Sande, han er ugift.

4) John Møller, født den 3 decb. 1964, han er under uddannelse som landmand, han har været elev på Hammerum efterskole og skal på Bygholm landbrugsskole.

5) Kirsten Møller, født den 19 juli 1967.

Hun går på gymnasiet i Ringkøbing.

Niels - Frida - Karen

9) Niels Jacob Kristensen, født den 31 marts 1900 i Rærup, Lydum sogn, gift den 20 september 1929 med Frida Lydia Nielsen, født den 27 december 1899 i Holsted. Hun er datter af Karen Johanne og Peder Thygesen Nielsen. Niels Jacob er den yngste af en søskendeflok på ni, han har hele sit liv boet på sin fødegård, som han ved sit bryllup overtog efter sine forældre. Han er en mand med mange interesser, han var biavler og plantede en mængde træer. Han havde tillidshverv i Lydum sogn.

Frida Nielsen er ud af en søskendeflok på II, hendes forældre blev gift i 1892. Hendes far var født i Jægum ved Oksbøl, og hendes mor på Kjærgård mark ved Bramminge. I 1906 flyttede familien til Vejrs.

Jeg havde fire brødre og seks søstre, siger Frida, vi piger blev kaldt "Pejrs piger." Vi gik i Vejrs skole hvor vi havde en kapellan til lærer ved navn Eriksen. Han boede i Vejrs, men sammen med præsten i Ho, prædikede han i pastoratets tre kirker Ho, Mosevrå og Oksby. Som 10-årig kom jeg ud at tjene i Vrøgum brugs, jeg havde flere pladser på egnen. I sommeren 1920 var jeg elev på Ubberup højskole. Min sidste plads før mit bryllup var hos Søren Danielsen, Lunde.

De har datteren:

Karen Johanne Kristensen, født den 23 november 1932.

Da min far Hans Frederik Kristensen i 1981 købte gården i Rærup, var gårdens areal ca 30 tdr.land. I 1905 købte han et areal af kommunen på $3\frac{1}{2}$ tdr.land uopdyrket jord, hvor fattige mennesker gennem årene havde haft lov til at grave tørv til brændsel. Arealet gik under navnet " Fattigheden."

Hans Frederik Kristensen beplantede hele arealet med fyrretræer, dem købte han af plantør Drewsen, Lønne. Det var på en tid da penge havde stor værdi, træerne kostede kun otte kr. Samtidig lånte han en plov af plantøren der skar furen ren i begge sider, og dannede således den rille hvori træerne skulle plantes. Min far var en stilfærdig mand, men anset for sin redelighed. I en periode under den første verdenskrig var han medlem af Nr.Nebel - Lydum sogneråd. Han var husflidsmand og plantningsmand, han lavede ruser til sine sønner der fiskede i åerne på egnen. Han ville ikke stifte gæld, men betalte sine indkøb kontant. I de mange år han havde gården byggede han kun et fag hus. Vi havde 7-8 køer + opdræt, svin og høns samt et par jyske heste, som vi avlede føl på. På den tid var der et stort salg af vallakker af jyske heste til Fyn og Sjælland. Der havde man brug for stærke heste til den svære jord, og priserne var gode. Et år solgte min far sådan en vallak og købte to små hopper for pengene.

På den tid begyndte man at mergle jorden. Min far hentede mergel op af egen jord fra to grave, han merglede al sin jord. Disse mergelgrave kaldte man kredtgrave, idet mergelen blev kredtet (kørt) op i trillebører med meget smalle hjul. Disse smalle hjul var velegnede for at undgå skred på de ofte fedtede brædder man kørte mergelen op på. Senere fik vi mergel fra Rindum og Klåbygård. Rindum mergelen var meget kalkrig, og mange landmænd overkalkede deres jord så der kom lysplet-syge i afgrøderne. Der måtte så tilføres blyarsenat.

Forholdene var meget primitive i mit hjem, køernes båse var både for korte og for smalle, og maskiner havde vi ikke. Der blev i sin tid fraskildt en byggegrund fra gården, den blev kaldt " Trines Plet," og der var plantet fyrretræer på grunden. Den blev imidlertid aldrig bebygget, idet Trine fik ophold hos sin familie.

Min far avlede Riktors imperator kartofflen, en foderkartoffel velegnet til svinefoder. Kartofflerne blev kogt derhjemme, nedkullet og overhældt med vand for holdbarheden.

Niels Jacob Kristensen.

Minder fra mere end 70 år nedskrevet den 10 marts 1976.

I dag sner det, og udenfor er der en grads frost. Her i stuen er der 21 graders varme fra vort nye oliefyr.

Jeg er født her på gården den 31 marts 1900, jeg er den yngste af en søskendeflok på ni. Som et-årig har jeg sikkert taget de første selvstændige skridt. Hvornår jeg fik de første træsko husker jeg ikke, men det var jo tidens fodtøj for både børn og voksne.

Varde - Nr. Nebel banen blev taget i brug i foråret 1903, den ville min mor prøve at køre med. Min mor og jeg gik så tværs over marken over Kastkjær til Lunde station.

Der købte vi billet til Outtrup, hvor min mor havde en slægtning vi skulle besøge, hans navn husker jeg ikke, men han havde et træben.

Da vi gik hjem fra Lunde besøgte vi Kristen Legård, af ham købte vi en stor skrukhøne, den skulle ruge kyllinger ud. Det var vores første togrejse.

Da jeg var syv år gammel begyndte jeg min skolegang, der var tre km til skolen i Lydum, så det sled på træskoerne. Om sommeren gik vi med bare fødder, der var jo kun grusveje dengang. Vi gik i vejens hjulspor hvor der ingen sten var, eller i græsset ved vejsiden.

Da jeg var 11 år brækkede jeg et ben midt på skinnebenet, det skete ved kørerne ude på marken. Jeg blev båret hjem, og min mor klippede mine bukser af, så doktor Thorbøl fra Nr. Nebel, der var bleven hentet, kunne lægge benet i gips. Der blev sat en bæk ved siden af den faste bæk i dagligstuen, der måtte jeg ligge i to måneder. Det var en frygtelig lang tid for en 11-års dreng. Jeg forslog tiden med at læse og skyde fluer med min luftbøsse. Som ammunition brugte jeg turnipsfrø. Af hensyn til det brækkede ben måtte fødderne ligge højt, der blev anbragt papir med sukker og sirup på mine fødder som trækplaster for fluerne. Jeg skød dem så med mine turnipsfrø. Det var den 28 juli benbruddet skete, og den 1 oktober kunne jeg begynde at gå.

Den første tid gik jeg med to krykker, da jeg fik lidt øvelse gik det meget godt. Det var en vidunderlig og herlig oplevelse at komme ud i naturen, at mærke sol og vind, at se markerne og den blå himmel. Jeg besøgte også min søster Marie i nogle dage. Da jeg skulle hjem kørte August en tur til Lyhne, der besøgte vi min farbroder Søren Smedegård. Jeg besøgte også mine morbrødre i Sædding, og min mor-mor som blev kaldt oldemor.

Min skolegang begyndte jeg sidst i november, det var en lang ferie! Da jeg var 10-12 år fik jeg lært at cykle, men det var kun som en slags sport. Min broder Kristen købte en brugt cykle for 40 kr., den havde nedbøjet styr. Min broder Søren der tjente hos Søren Smedegård i Lyhne, købte en ny cykle med fast nav, men året efter fik han et nyt baghjul med frihjul og bremse. Robert Svendsen fløj i 1912 over Øresund. Der var udsat en belønning til den første som vovede sig ud på denne flyvning. Robert Svendsen stod tidlig op om morgenen i flere dage, vejret skulle være helt stille ligesom når en bonde skal så græsfrø. Robert Svendsen var også i Varde for at vise flyvning, der ville han forsøge at sætte ny højderekord. Hans maskine blev sendt med tog til Varde. Senere blev Robert Svendsen gift, men måtte love sin kone ikke at flyve mere, hun ville ikke være enke i en ung alder. Han begyndte så i stedet at drive sejlsport, men druknede senere ved Århus.

Engang var jeg med i Viborg på skoleudflugt, lærer Nielsen og jeg cyklede til Tarm, medens de andre børn kørte med hestevogn. Der gik to ekstratog til Viborg med 700 skolebørn.

Senere i min skoletid havde vi en udflugt til Esbjerg og Fanø. Da blev vi kørt med store hestevogne med tag over til hotellerne, pigerne sad under taget og drengene ovenpå. Der var en jernstang ved tagets kant, for at vi ikke skulle falde af under køreturen. Under turen tabte jeg min madpakke, men den kom der en mand med da vi nåede Strandhotellet, så maden kom i den rette mave. - Under den første verdenskrig cyklede jeg meget rundt på min hjemegn som jeg derved lærte godt at kende.

Da jeg var 19 år var krigen forbi, og der kunne atter fås benzin. Jeg cyklede til Varde for at lære at køre bil. Kørelæreren var fra Bork, men hans forældre boede i Nørregade i Varde. Han havde en lille to personers vogn, en åben 4-cylendret Adler. Når motoren var kold om morgenen, hældte vi lidt benzin på cylenderne, før vi trak i startsvinget, det gav varme efter en

kold cykletur fra Rærup. Efter en tur til Hvilested kro var motoren varm, og vi kunne køre inde i byen. Benzinen var ikke god i den første tid efter krigen, så det kneb at holde motoren igang. Jeg skulle have 25 timers undervisning, men det nåede jeg ikke. Det var koldt i den åbne bil, og vi fik ofte en kop kaffe hos kørelærerens forældre i Nørregade. Jeg skulle også lære at køre natkørsel, der var karbidlys på bilen, og efter aftenkørselen overnattede jeg på Højskolehjemmet. Om morgenen drak jeg kaffe sammen med bestyrerinden og plantør Pinholt. Der var streng rationering af fødevarer på den tid, bestyrerinden bød på et ekstra stykke franskbrød, men det afslog Pinholt, jeg ville gerne haft et stykke mere.

Der var et tudehorn på bilen, og det blev brugt flittigt. I begyndelsen havde vi besvær med at få hornet til at give den rigtige lyd. En dag da vi kørte til Hvilested kro, stod der en politibetjent ved kroen med en gammel motorcykle der ikke ville gå, vi tog ham på slæb til Varde.

Betjenten fortalte os, at han var sendt til Nymindegab hvor der opholdt sig en mystigt mand med et kunstigt skæg.

Han talte også med manden der forklarede, at hans kone var på ferie. Nu ville han skygge hende for at se, om hun opførte sig som hun burde som hans ægtehustru.

I Varde var der begravelse hver dag i den tid jeg kørte, den spanske syge hærgede. En mekaniker lærling i Varde spurgte fri hver eftermiddag for at følge en slægtning til graven. Det forekom lidt mærkelig, og han måtte gøre rede for sit slægtskab til de døde over for sin arbejdsgiver. Vi var to elever der sidst i marts skulle til køreprøve i Esbjerg. Jeg skulle køre vognen til Esbjerg. Vejen var meget dårlig, der var på sine steder dybe hjulspor hvor vi måtte i slæbegear for at komme igennem. Køreprøven gik let, det var sjældent at nogen dumpede. Førerbeviset kostede 300 kr., de 250 kr. skulle kørelæreren have. Jeg fik aldrig brug for førebeviset, jeg manglede jo bilen.

I 1920 søgte jeg plads som chauffør hos Jens Larsen på Nymindegab kro, chaufføren skulle køre rundt på egnen med fisk. Men en ung mand fra Lunde kom mig i forkøbet og fik pladsen.

Jeg har ofte tænkt på, om det kunne have ændret min tilværelse, hvis jeg havde fået pladsen. Under den første verdenskrig fik flyvningen en vældig udvikling af små flyvemaskiner. De store tyske Zeppelinere havde tyskerne haller til nede ved Tønder. Zeppelinerne fløj langs den jydsk Vestkyst, og gav u-bådene oplysning om de danske eksport-bådes position på deres rute til England. Min fætter Kristen Smedegård, Lyhne, ville være sømand, han fik hyre med et mindre sejlskib. Man fik last i England, og samtidig blev skipperen gift med en engelsk sygeplejerske. Skibet satte kurs mod Frankrig, men før de nåede havn blev skibet stoppet af en tysk u-båd. Lasten blev undersøgt, den kunne jo indeholde krigsmateriel. Besætningen fik ordre til at gå i bådene. Der blev anbragt fire bomber i skibet, og efter at folkene var i tilstrækkelig afstand blev skibet sprængt, og det sank hurtig.

I flere timer roede besætningen mod land, men fik hjælp af en fransk lodsboat som slæbte dem i havn.

Besætningen fik civilt tøj i Frankrig, og tog med tog til Belgien, derfra fik den skibslejlighed til Danmark. På hjemvejen blev skibet stoppet af en tysk u-båd, men fik lov at sejle igen.

De fleste børn, i hvert fald de fleste drenge, har et sted i naturen hvor de særlig føler sig hjemme. For den ene kan det være skoven eller heden, for den anden stranden ved havet eller søen, åen eller mosen. For mig blev det engen og bækken. I mine første barndomsår var det engen der ligger mellem Rærup og Sædding hede ved Kastkjær. Der går bækken i engens midte. Hvornår jeg første gang har været i engen ved jeg ikke, men jeg tager sikkert ikke fejl når jeg antager, at jeg har siddet på skuldrene af en af mine ældre søskende, når vi i middagsstunden var på vej ned til bækken på en varm sommerdag. Da jeg blev 4-5 år fulgtes jeg med min fire år ældre broder Otto ned til bækken, og nu skulle der fanges fisk. Vor far lavede en pose af fiskenet til os, og opdagede vi så at der var en fisk i et "høl", så mudrede vi vandet og trak rundt med posen. Fangede vi så en gedde, så skulle den sættes ud i en mergelgrav der lå i nærheden. Transporten skulle ske i hurtigløb, gedden måtte jo ikke dø før den kom

i mergelgraven. Ved klynegravene henne ved køret hvor bækken nåede Jens Skals eng, der gik den vinkelret mod syd. I dette sving havde vandet lavet en fordybning, den kaldte vi " Æ lille badehvol." Længere mod syd drejede bækken skarp mod vest, og i dette sving havde den lavet en større fordybning, den kaldte vi " Æ stuer badehvol." Der badede vi når vejret var rigtig varmt, og vi havde det herligt. Der var en bro over bækken som Jens Sløt ofte benyttede, ved den var der tit ålekvabber. De var lette at fange, vi tog dem med hjem til vor mor som stegte dem. Der var også ål, men de var sværere at fange, til dem brugte vi en lyster. Vi rodede med de bare fødder ind under brinken, kom der en ål ud måtte vi være hurtige med lysteren for at fange den. - Vi interesserede os også for blomsterne i engen og på grøftekantene, der var det særlig de gule ranunkler og forglemmigej der groede. På den jævne eng var det især engkasser, trævlekroner og hjertegræs der groede. Af disse blomster tog vi gerne en buket med hjem som vi tørrede til vinterbrug.

På vore strejfture fandt vi også fuglereder. Engang var vi så heldige at finde et kuld ællinger, det var den helt store oplevelse.

Bjergningen af høet begyndte først i juli, i mine første skoleår blev al græsset slået med le. Det var drengene der skulle rive græsset fra skårkanten, så manden med leen atter havde en ren græskant. I de første skoleår skulle man kun rive af efter en mand, men var man 12 år så skulle man rive af efter to slåkarle, og så måtte man skynde sig. Var der et godt lag græs så hentede vi skårene, var der et tyndt lag så gik vi rundt om stykket. Efter et par dages forløb skulle høet " hverres," og var vejret godt, så kunne det stakkes dagen efter. Høet blev revet sammen med håndriver, og der hjalp vi alle til. Som den yngste måtte jeg gå foran, derefter gik en af mine ældre søstre, så min mor og sidst min far. En af mine ældre brødre skubbede høet sammen med en fork og satte det i stak. Så skete det at mors svigerinde Stine, der var gift med mors broder Jens Sørensen, kom med kaffe og saftevand. Vi lejrede os så i det duftende hø og fortærede indholdet af Stines kurv.

Mor gjorde naturligvis gengæld når Jens og Stine skulle rive hø. - Da jeg var syv år ,stiftede jeg bekendtskab med engen Hilderum,den er beliggende vest for den gamle Borkvej. Der fangede min broder Otto og jeg ål i to små ruser som vor far havde lavet til os. Den ene ruse blev sat i amtskellet for enden af vejen der går øst-vest gennem engen Hilderum. Det var Iver Christensen,Præsteby, der ejede engen på østsiden af amtsskellet. Der var et gammelt stemmeværk med bundbrædder,og kun vand til knæerne. Vi bankede rusepælene ned ved bundbrædderne.

Den anden ruse blev sat i Sædding bæk,der var også et stemmeværk. Det var i Kristen Thomsens eng,men rusen som stod i Amtsskellet gav flest ål. Alle engene i Hillerum var indhegnet med brede,dybe grøfter som var fyldt med vand og meget bløde i bunden. Der groede gule åkander,og mange andre planter i grøfterne.

Når vi skulle ud at se til ruserne,skulle vi op klokken fire om morgenen,vi skulle være ved ruserne før solen stod op. Vi løb med bare fødder,og græsset kunne være meget koldt. Jeg husker en morgen der blev kaldt på os,jeg syntes det var så koldt,jeg græd,jeg ville blive i den varme seng. Men Otto ville ikke alene afsted,så jeg måtte med. Den morgen var der 24 pund Ål i ruserne,den største fangst vi havde i den tid vi fiskede. Dagen efter var der 17 pund i amtsskellet,men kun to ål i bækkem. Vi fik 25 ører for pundet så det gav velstand.

Når vi kom hjem fra disse ture,som gerne tog 2½ time,så havde vi en glimrende appetit til morgen kaffen,og altid meget at fortælle om vore oplevelser. Da jeg var 10 år gammel,skulle Otto ud at tjene,jeg måtte så selv klare fiskeriet. Far tog med ud for at sætte ruserne. Jeg fik lært at cykle,og det lettede meget på foretagendet.

Da jeg var 11 år købte jeg et lomueur hos urmager Frelsen, Nr.Nebel,uret var af sølv,og jeg har det endnu. Jeg betalte det med mine ålepenge.

Jeg mindes engang da jeg var fem - seks år, at jeg skulle besøge min farmor Mette Smedegård i Sædding. Min to år ældre fætter Hans Lund var med. Da vi kom til Riddersholm i Sædding var der to fodstier at vælge imellem, og vi valgte den forkerte. Vi kom ind i gården Sædding Storgård. Jeg var nu klar over at vi var gået forkert, og vi gik ind for at spørge om vej. Til min store forundring mødte jeg her min søster Marie som tjente der. Vi fik den store nye lade og stald at se, og der var også mølle på laden.

Hans var flov over at vi var gået forkert, men jeg syntes vi havde gjort et vældigt kup.

På den tid min søster Marie tjente på Kjærs hotel, bestilte husholdersken ål hos mig. Jeg mødte op i køkkenet med ålene, og Marie kaldte på værten hvis navn var Hans Høj. Omsider kom han i den bare skjorte og så på ålene, men han gik straks i seng igen.

I sommeren 1914 blev banen Nr. Nebel - Tarm anlagt. Der blev bygget bro over et vandløb midt i engen. Der hvor broen skulle støbes blev der banket lange, svære granstammer ned. Fra rambukken blev der slået med et lod der vejede en tons, Loddet blev trukket op med motorkraft og udløst. Det gav et ordenligt klask når loddet ramte stammeenden. Man sagde at der var 27 alen til fast bund i engen, om de nåede så langt ned ved jeg ikke. Bamedæmningen blev bygget to-tre meter høj i engen, den skulle sikres mod oversvømmelse. Den store oversvømmelse fra Hvide Sande i 1911 stod endnu i frisk erindring. Materialet til dæmningen blev taget på Peder Madsens mark, fra en forhøjning på Agergårds jord som kaldtes "Æ - Vejlbank." Materialet blev læsset på tipvogne med skovle og kørt ud i engen. Arbejderne fik 35 ører i timen på egen station. Jeg solgte fisk til dem, det var gedder, skaller m. fl. Det kneb for arbejderne at få føden for den ringe løn. Man købte flæsk hos bønderne for som man sagde: "Der skulle gerne være perle på suppen." Arbejderne kogte kød, flæsk og kartofler sammen, og drak øl og brændevin til.

Der blev støbt tre broer i engen, foruden den ved amtsskallet blev der støbt en bro over Sædding bæk, og en over vandløbet fra Rærup.

Banen havde en meget skarp kurve i den sydlige del af engen, der kørte toget altid med nedsat fart, især når der var mange statsbanevogne med i togstammen.

Da engene i 1911 var ovesvømmede på grund af vestenstormen, og den åbne kanal ved Hvide Sande, opdagede jeg, at ålene gik oppe på engen. De få ål der var i ruserne havde spist sig mætte i regnorme. Den 10 september 1914 var der marked i Nr. Nebel, far og jeg var til marked med en kvie som vi havde til salg.

En måned efter høbjergningen kom kørerne på eftergræsningen i engen. De stod tøjret, og jeg blev dernede for at flytte kørerne, og tøjre dem der rev sig løs i det løse engbund. Var der flere drenge dernede, så legede vi ved bækken. Humlebierne interesserede os drenge meget, vi fandt boerne mens vi bjergede høet, og så måtte vi huske hvor de var. Når vi kom omkring den 1 august, så skulle bierne "pusses." Vi var gerne to eller tre drenge hver med en kæg, vi pirrede mosset tilside og retirerede lidt så bierne kunde falde til ro. Så listede vi derhen og fik voksbygningen hevet op, og så blev honningen delt og fortøret. Voksbygningen blev atter lagt tilrette i boet med mosset på. Det gav af og til nogle stik, men det hørte jo med til håndteringen. De gule humler var de mest gale, det skete at en slåkarl fik mange stik, hvis han fik leen i et humlebo, det var jo altid til stor morskab for drengen der rev af efter ham. Jeg husker kun en gang at der var så megen honning i et humlebo at det kneb at få den spist. Det var et bo med Jordhumler jeg havde fundet i Niels Olesens eng. Jeg havde været så letsindig at vise en af mine brødre stedet, han og et par andre tog en søndag formiddag derned og gravede boet op. Jeg fik det at vide og løb derned, og kom tidsnok til at se det kolosale humlebos indhold. Det var nogle meget store sorte humler, boet var et spadestik nede i jorden og var på størrelse med en stor malke-spand. Der var så megen honning, at vi alle kunne spise det vi havde lyst til. De sorte humler var de mest fredelige humler jeg har haft med at gøre.

Om efteråret blev der stemt for vandet i bækken mange steder. Det var tuder, lavet af pløjede brædder, der blev lagt ned i bækken ved hvert ejerskel. Vi havde en stor tud sammen med min morbrøder Jens Sørensen, der var vor nabo.

Vandet ville skylle jorden væk fra tuden, så kørte min far ler derned og stampede det fast om tuden, det kunne holde. Vandet delte vi med Jens Sørensen og ledte det ud over engene i render. Græsset groede kolosalt hvor engen blev godt overrislet. Min far flyttede omkring med tørvene i renderne, så overrislingen blev bedst mulig.

Når frosten satte ind, var børnene interesseret i at vandet stod højt i engene, så skøjtebanen kunne blive så stor som mulig. Det var i Adam Christensens og Frands Christensens eng vi fik vore skøjtebaner. Der boltrede vi børn os på skøjterne så snart der var lejlighed dertil. Var der måne så kunne vi blive dernede til sengetid.

En dag da jeg var 12 år gammel fik vi fri i skolen til middag, for at vi kunne tage på isen. Vi var nogle drenge der tog ud til købmand Meldgård i Sdr. Bork, der købte jeg et par Holmslands skøjter som kostede 3,15 kr. Vi tog på isen i Hilderum. Jeg var dagens mand med mine nye skøjter, på dem har jeg løbet tusinde af kilometer gennem 40 år.

Da jeg i 1929 overtog gården, oprettede vi en aftætskontrakt med mine forældre. De skulle bo og have deres forplejning hos os så længe de levede. Vi byggede et nyt stuehus der kunne rumme familien.

Jeg fik et lån i Den Vest-og Sønderjydske Kreditforening på 20,000 kr. - lånet skulle forrentes med $4\frac{1}{2}$ %. Det nye hus kostede 7,000 kr., men det var uden indvendigt inventar. Vi fik centralvarme straks. Der var tre stuer mod syd, den midtste stue var dagligstue, de to andre stuer var soveværelser for mig og min kone og for mine forældre.

Ved spisebordet havde min far hæderspladsen ved bordenden så længe han levede. Jeg gik straks i gang med at modernisere stalden, køernes båse blev lavet længere og bredere, vesterlængen blev lagt til stalden med plads til heste og svin. Økonomisk havde vi en vanskelig start, det var krisetider. Såvel kreaturer som svin var befængt med T.B.

Jeg sendte to køer til slagteriet, de kostede henholdsvis 13 og 35 kr. stykket. Jeg leverede svin som ikke kostede mere end de havde kostet som torvegrise. Jeg var klar over, at jeg måtte have afgrøder på marken som kunne give indtægter.

Jeg havde en syv-marks drift med græs, rug, byg, roer og kartofler. Et år lejede jeg fem tdr. land, der avlede jeg up-to-date spisekartofler med salg for øje, men jeg nåede kun at sælge tre tønder, resten blev kogt på mejeriet til svinefoder. Som omtalt var "Trines Plet" beplantet med fyrretræer, jeg havde gode kræfter og rykkede disse træer op med rode. I stedet plantede jeg tyve frugttræer, deriblandt fire Varde æbletræer hvis rigtige navn er Bramley. Men løsgående får var hårde ved træerne, så det varede længe før de bar frugt af betydning. Jeg tilbragte hele min tid i mit fødehjem.

Som tyve-årig begyndte jeg at arbejde med hønseri og rugeri, I 1925 udrugede jeg 2000 kyllinger. Jeg brugte petroleumslamper til opvarmning af rugemaskinerne, elektriciteten kom først langt senere.

I 1915 købte min far 10 bistader, jeg fortsatte arbejdet med bierne og nåede op på 40 bistader, derfra havde jeg en god biindtægt. Vi avlede hvidkål og jordbær til salg i 40 år.

I mange år kørte jeg med hestene, men efter krigen fik jeg en bil. I 25 år har jeg kørt jordbær til Nr. Nebel, et år var indtægten fra denne produktion 5000 kr.

I mange år var jeg vandsynsmand samt vurderingsmand for ejendomsskyld i kommunen. Disse job var tidskrævende, men interessante, det gav et godt indblik i stedlige og kommunale forhold. En tid var jeg medlem af det kommunale fredningsnævn, der var jævnligt problemer med skole- og kirkelige forhold.

Som domsmand har jeg medvirket ved retssager i Varde og Fredericia. I Varde havde en arbejder gjort sig skyldig i tyveri af materiale på Varde Stålværk hvorfor han fik en dom.

I Fredericia var det en kompliseret injuriersag, der medvirkede jeg i retten i to dage, og rejsen tog andre to dage.

Lydumgård: Efter sognebogen for Nr.Nebel og Lydum.

Niels Pedersen var født i Hekkenfeldt 1773, han var søn af Peder Nielsen og Birgitter Eskesdatter. Han ejede først Kristen Jørgensens gård i Hekkenfeldt, men i 1805 overtog han Lydumgård. Han var gift med Margrethe Termandsdatter, deres datter Johanne Frederica blev den 10 maj 1845 gift med Adam Henrik Christensen, han var født i Sædding den 23 feb. 1808. Han tilhørte en betydelig slægt fra Storgård i Sædding. 1847 overtog han Lydumgård, Niels Pedersen gik på aftægt, men døde den 14 decb. 1849. Han blev båret til graven af seks sønner der alle var høje velvoksne mænd.

Adam Henrik Christensen udstykkede i 1869 1 tdr. land fra Lydumgård til sin svigersøn Peder Poulsen. Planen var at der skulle være krohold. Der blev bygget en kørestald der hvor Østergårds købmandsforretning kom til at ligge. Peder Poulsen tog, sammen med to pålidelige og ædruelige mænd, til Varde for at søge bevilling til krodriften. Men dagen blev startet med så mange kaffepunche, at Pejre endte i detentionen. Der hentede de to ædruelige mænd ham da det var på tide at komme hjem. De måtte betale 20 kr. for husly. Den ene af mændene udbrød da:

"Hva håer I da gien ham te der ku vær så dyer." På den tid kostede kaffepunche 10 ører pr. stk.

Hans Nielsen Kruse, født den 14 aug. 1815, død den 22 jan. 1858. Han var gift med Kirstine Marie Nielsen, de ejede gården Lyngtoft i Nr.Nebel. Han var søn af Niels Pedersen og Margrethe Termandsdatter Lydumgård. Ved sin død efterlod han sin hustru en søn og seks uforsørgede døtre Sønnen Jacob Nielsen Kruse født den 10 sept. 1849, var sømand. Sammen med sin fætter Niels Kristian Kristensen, Agergård, rejste han til Australien i 1868, men ud over et brev fra Hamborg, hørte familien ikke mere til de to mænd. Niels Jacob Kristensen, Rærup, Lydum, fik ved sin døb sine to afdøde fætters navne.

De fem døtre blev senere gift med Jørgen Chr. Mouridsen, Mads Jensen, Lars Jensen, Søren Jensen og snedker A. Espersen.

Den yngste datter Hansine Kruse blev født den 4 okt. 1858, hun blev hos moderen.

Karen - Thorkild

=====

A) Karen Johanne Kristensen, født den 23 novb. 1932 i Rærup, gift den 9 marts 1957 i Lydum kirke med Thorkild Jager Andersen, født den 2 aug. 1924, søn af Ane og Marius Jager Andersen, Hedelund, Vrøgum.

Karen gik syv år i skole i Lydum ved Lærer Hans Jessen, blev konfirmeret i Nr. Nebel kirke ved pastor Poul Petersen.

Karen var medhjælper i sit hjem et par år, havde derefter pladser ved husligt arbejde på landet. I 1952 var hun elev på Vallekilde højskole ved Uffe Grosen, senere var hun en tid på Skjern syskole ved Kristiane Lauridsen.

Thorkild Jager Andersen gik i skole i Vrøgum ved P. Jungersen, Blev konfirmeret i Ål kirke ved pastor Peder Bukh. Han havde pladser ved landbruget på Fyn, Tåsinge og i Sverrige, og var elev på Korinth landbrugsskole. I 1953 overtog han sin fødegård sammen med sin broder Dan. Forældrene blev boende et par år, hvorefter de købte hus i Vrøgum.

I ægteskabet er der to sønner og tre døtre.

De følgende sider har Karen Andersen skrevet under hendes ophold på Vallekilde højskole sommeren 1952.

En af vore årstider: Vinteren.

Vore fire årstider har alle deres gode og mindre behagelige sider, og de danner tilsammen et udmærket hele.

Det er ikke nemt at tage en af dem frem for de andre, og sige at man bedst kan lide den.

Jeg synes at der er noget roligt ved vinteren. Det er en hvile efter sommerens slid, især når man bor på landet.

Når dagene begynder at blive kortere, får man ganske naturligt mere søvn. Selvfølgelig skal man somme tider ud, men sådan noget som gymnastiktræning bliver jo ikke sent.

Så er der også ungdomsmøde, dans og biograf, men det behøver nu ikke at tage to aftener i hver eneste uge. De andre aftener kan man sidde hjemme på sin plads i en god varm stue sammen med andre mennesker og snakke, læse, sy og høre radio. Først på vinteren har vi julen, årets største højtid, den har fra barndommen været et højdepunkt i vinteren. Efterhånden som man bliver voksen og kommer til at tage mere del i den forfærdelige travlhed, som nu engang skal til når julen skal fejres på værdig vis, kan man snart blive træt inden det bliver juleaften. Efter min mening skal denne aften fejres sammen med ens allernærmeste familie. Jeg har endnu aldrig fejret nogen juleaften andre steder end i mit hjem, og det vil jeg gerne blive ved med. Juledagene går altid for hurtig, der er så meget som skal nås. Nytårsaften er ikke i den grad hjemmets fest som juleaften, men en aften hvor børn og unge går ud og laver ballade. Når først julen er forbi, kan man tydeligt mærke, hvordan dagene længes fra dag til dag. Efterhånden som dagene længes, bliver frosten hårdere. Min far, som holder meget af naturen, har ofte taget mig med ud på en lang gåtur sådan en frostdag med høj klar himmel. Vi tog madpakke med og cyklede først et stykke, hvorefter vi travede rundt på hede og i plantage i mange timer. Der er så fredfyldt ude på heden, hvor man kan se en enkelt hare, og måske tre fire rådyr som går og græsser.

Der er heller ikke noget så herligt som snevejr: Ren hvid sne som dækker de nøgne marker. Nu ved jeg naturligvis godt, at det med en hård vinter kan ses fra et andet synspunkt. Det er besværligt for ældre og svagelige mennesker, og det er forfærdelig dyr at købe brændsel, så man kan få huset ordentlig opvarmet.

Når man kommer hen i marts måned, og travlheden begynder, så synes man hvert år, at vinteren er gået så hurtig. Det er også sjældent at man har nået det, som man om efteråret satte sig for af håndarbejde og lignende. Ja, der er meget godt ved vinteren, men det er alligevel rart når det bliver forår og sommer.

Min skoletid:

Ude i Vestjylland, ca. 15 km fra havet, ligger et lille sogn som hedder Lydum. Den lille, hvidkalkede landsbykirke fra Valdemarernes tid, ligger på sognets højeste punkt.

I nærheden af kirken ligger skolen, mejeriet og forsamlingshuset, og omkring disse bygninger er kirkebyen vokset op. Der er vel godt 30 småhuse, som næsten alle er bygget siden 1900-året. Den største del af skolen er bygget i 1915, da blev den gamle skole indrettet til beboelse, den har nok været for gammeldags. Så byggede man altså en ny skole med tre klasseværelser, og bolig til lærerfamilien og lærerinden. Oven på lærerindens lejlighed blev der indrettet et par små værelser til en ugift vinterlærer. I vinteren 1942-43 blev der bygget gymnastiksal, omklædningsrum med brusebad samt sløjdlokaler. Samtidig blev der indrettet nye moderne toiletter. Nu er det en smuk skole, den ligger højt med skråning ned mod vejen. På denne sydskråning har læreren sin have, den er den mest velholdte i sognet. Skolebygningen er også tidssvarende med centravarme og vandværk. Til skolen hører en mindre legeplads, og kommunen og idrætsforeningen har i fællesskab købt nogle gamle sandgrave som lå lige ved siden af legepladsen. Her er indrettet en håndbold- og en fodboldbane, som de unge og børnene bruger i fællesskab. Skolen er indrettet efter den vestjydske skoleordning. Der er mindre skolegang om sommeren end om vinteren.

De første to år går børnene i skole hver dag fra klokken 8½ til 12 om sommeren, og fra klokken 9½ til tre om vinteren. De undervises af en fast lærerinde. Anden klasse består også af to hold, de går om sommeren fire formiddage om ugen, og om vinteren til hen på eftermiddagen. Ældste klasse, der består af tre hold, går kun til skole to formiddage om ugen om sommeren og om vinteren ligesom anden kl. Om sommeren klares undervisningen af de to ældste klasser af førstelæreren, han er også kirkesanger. Da jeg gik i anden klasse var der hver vinter en ung vinterlærer.

I 1945 kunne skolekommissionen ikke skaffe en vinterlærer, så overtog lærerens unge kone, der også var lærerinde, pladsen. Jeg begyndte min skolegang den 3 maj 1940, vi var seks piger og en dreng. Det var ikke noget stort hold, men der var 11 børn fra året før. Nu har tiden forandret sig, i år er der begyndt tyve børn, så der er 34 børn i samme klasse. Jeg havde set hen til den første skoledag med nogen ængstelse, jeg var enebarn og ikke vant til at omgås andre mennesker. Jeg havde også en lang skolevej, ca. tre km. Men min mor havde lært mig at læse og regne, og da jeg var den næstældste på holdet, kunne jeg godt klare mig i timen. Det var værre ude blandt kammeraterne, der var en del kanter der skulle slibes af. Jeg var bl.a. slem til at prale af min viden, jeg kan huske det fra den første skoledag. Lærerinden spurgte os om hvor langt vi kunne tælle. Der var et par som kunne tælle til hundrede, men jeg ville hævde mig og sagde, at jeg kunne da sagtens tælle til fem hundrede. Jeg var nu aldrig kommet så vidt, men jeg kunne da nok hvis det skulle være. Lærerinden var godt fyrré år, og havde været ved skolen fra hun var uddannet. Hun var dygtig, og havde et godt tag på os. Vi snakkede ikke sammen i timen, og det kunne ikke falde os ind at drille hende. Hun havde foruden sin klasse håndarbejde med pigerne i de andre klasser. Så kom jeg ind i anden klasse.

Den første vinterlærer vi havde var ganske ung, han var dygtig nok, og vi lærte meget ved ham. Hans svaghed var, at han ikke kunne synge. Det var galt når vi skulle synge morgen sang, og synge før og efter hver time.

Jeg mener at jeg har nogen forudsætning for at forstå hvor ubehagelig det var for ham. Jeg kan ikke synge, og det har jeg ofte været ked af. Til de rigtige sangtimer underviste fru Jessen. Næste vinter fik vi en gift vintertlærer, han var knap 40 år. Han havde været kontrolassistent og var først sent begyndt at læse. Han kunne ikke forsørge sin kone med den usle løn han fik, så hun bestyrede huset for sin far.

Den lærer som jeg har gået mest hos og husker bedst var førstelæreren hvis navn var Jessen. Han overtog embedet efter den gamle degn som døde, forinden havde han været lærer ved skolen i to vintre. Han var bondesøn fra Nord-slesvig, og havde selv tjent til sin uddannelse som tjene-stekarl. Da han havde været førstelærer et par år, blev han gift med sin forgængers datter. Jessen var kammerat med os, vi kunne sige alt til ham uden at han blev vred, han holdt vi meget af. Han rettede vore stile i læse- og regnetimerne, og vi måtte selv om hvor hurtig vi ville regne. I mit sidste skoleår gik jeg til præst en dag om ugen, og en dag på husholdningsskolen i Nr. Nebel, der fik vi undervisning i husholdning i to vintre.

Samtidig havde drengene sløjd, men det var på vores egen skole. Vi piger følte os lidt forurettede, idet vi måtte cykle til Nr. Nebel. Vi der var længst med regningen, skulle også hjælpe de mindre børn med stykkerne. Engang om ugen var der hovedregning, og der var prøveregning to gange om måneden. Vi havde stil $1\frac{1}{2}$ time to gange om ugen. Vi skiftede med genfortælling, referatstil, fristil og med at lave vers om til prosa. Der var også diktat en gang om ugen, og en del læse- og skrivetimer. Vi havde geografi, danmarkshistorie, religion og salmevers for hjemme. Om sommeren lærte vi lidt verdenshistorie, og det sidste år skulle vi have botanik, men vi fik oftest lov til at spille håndbold. Der var ikke undervisning i sprog, naturhistorie o.l. men vi fik da en del færdighed i at behandle vort modersmål i tale og skrift.

Den største del af min skoletid foregik under besættelsen, og det indvirkede selvfølgelig meget på skolegangen.

Der var tysk indkvartering på skolen et par vintre. Den første vinter havde vi to klasser, og så skiftedes vi til at gå i skole. Næste vinter havde vi kun et klasseværelse, så da kom I klasse til at gå i lærerindens- og 2 klasse i lærerens stue. Det var ikke rart med soldaterne så nær inde på livet, lus og hudsygdomme florerede i flere år. Gymnastiksalen havde tyskerne i to vintre, og den følgende vinter skulle der lægges nyt gulv og ribberne høvles af, så den vinter blev der heller ikke gymnastik. Krigen bevirkede også, at vi ikke havde nogen større udflugter. Et par gange var vi en tur i en nærliggende plantage, vi cyklede fra skolen tidlig om morgenen og var hjemme til middag. Vi havde mad og sodavand med, og vi legede røvere og soldater. Skolens juletræ havde vi også hvert år, og de store børn pyntede træet og skolestuen.

Eksamen var noget man så hen til med en vis ængstelse, skønt der ikke var større grund til det. Vi skrev eksamensstil og ordnede regnestykker i forvejen. Mundtlig eksamen havde vi alle den samme dag, der var to timer til hver klasse. Den dag kom vi i søndagstøjet og havde penge med til slik. En del mødre var mødt for at høre deres håbefulde pointer og for at se de udstillede stilehefter, håndarbejder og sløjd. Et vigtigt problem for folkeskolen er realskolen, den tager de dygtigste elever fra landsbyskolen i de sidste skoleår. Der er kun fem km til den private realskole i Nr. Nebel, men der var kun en elev fra mit hold som tog på realskole. Men i Nr. Nebel var der så stor tilgang til realskolen, at 6 og 7 klasse måtte slås sammen. Til sidst et par ord om den vestjydske skoleordning. I de senere år har en del vestjydske skoler gået over til mere skolegang om sommeren, især hvor der er større bymæssig bebyggelse. Det kan også være udmærket i en by, hvor børnene ellers går og laver ulykker. I skoler hvor eleverne er fra landbo- eller arbejderhjem, og helst skal tjene lidt til hjemmets ophold om sommeren, synes jeg det er unødvendig med så megen skolegang om sommeren. For alle vordende landmænd og landhusmødre, er det vigtigt med nogen praktisk uddannelse fra barndommen af.

Til gengæld går vestjyderne mere i skole om vinteren, og jeg har aldrig følt, at vi ikke fik så mange kundskaber, at vi kunne klare os. Centralskolen har vist ikke stor fremtid i Vestjylland, da der er mere spredt bebyggelse. 3-4 km kan være langt nok at gå om vinteren når der er snevejr og dårligt føre. Dette var nogle af mine minder og betragtninger fra mine syv skoleår.

En personskildring.

Min mor.

Det menneske, som jeg først fik lært at kende og holde af, var min mor. Hun har indtil nu betydet meget for mig, og hun står for mig som en god og dygtig kvinde.

Mor blev født i julen 1899, hun var nummer fire af en søskendeflok på II. Hendes far havde en sandet ejendom fire km fra Vejrs strand. Hendes hjem lå ved landevejen mellem Oksbøl og Vejrs strand.

Ude ved stranden blev det første sommerhus bygget kort tid efter året 1900. I de følgende år er bebyggelsen vokset, så der ligger nu en af de største badebyer på Jyllands vestkyst. Min mors barndomshjem var på ca. 30 tdr. land, men der kunne kun holdes tre-fire køer på ejendommen, så jorden var meget dårlig. Det var selvfølgelig ikke let at få indtægterne til at strække til udgifterne, når børneflokkene var så stor. For at skaffe kontante penge kørte mor-far rundt med fisk et par gange om ugen. I sådan et hjem var det nødvendigt, at børnene kom ud at tjene, så snart de blev så store, at nogen ville leje dem. Mor fik sin første plads da hun var 10 år. Hun kom til at tjene 10 km fra sit hjem hos en købmand, der skulle hun passe tre mindre børn og hjælpe ved opvask o.l. Lønnen var 35 kroner for en sommer foruden kosten, det sidste var nok det vigtigste.

Lige i nærheden af mors plads tjente en søster, hun var 1½ år ældre, så de to piger kunne besøge hinanden. De var kun hjemme tre gange den sommer, for de havde jo ingen cykler.

Efter denne første plads var mor hjemme, hun skulle hjælpe sine forældre den følgende sommer. Da hun var 12 år, fik hun plads hos et ældre ægtepar i nærheden, hos dem var hun tre hele år. Om sommeren skulle hun hjælpe i Marken, så da fik hun

naturligvis løn, men om vinteren da hun skulle passe skolen, kunne hun ikke tjene andet end føden. Der var kun en ko, og den skulle mor malke, og da konen ikke kunne holde ud at vaske gulv, var det også hendes arbejde. Den skole mor gik i havde kun en klasse, med ca. 20 elever. Fra mors hjem gik der altid mindst fire børn i skole, og på den tid var der mange store børneflokke, så man forstår, at det ikke var nogen stor landsby. Mor siger, at man godt kan lære noget, selv om man går i en lille skole. Deres lærer var samtidig hjælpepræst. Han forstod at få de store børn til at hjælpe de små med stavningen. Mor er stolt af, at en af de børn som hun lærte at læse, han er nu amtmand.

Fra mor var 16 år havde hun et par pladser i et nærliggende sogn. Da hun var 20 år var hun elev på Ubberup højskole, og de følgende år tjente hun på Fyn og sjælland.

Foråret 1923 var det blevet hendes tur til at komme hjem og hjælpe hendes forældre et halvt år. Vinteren derefter fik hun plads som husholderske hos en ældre ungarl i Lunde, men der syntes hun der var for kedelig, så hun blev der kun en vinter. Foråret 1924 fik hun plads hos fars forældre. De var ældre folk, som i mange år havde haft deres døtre hjemme til hjælp, men nu skulle den sidste datter giftes.

Min far var den yngste af en søskendeflok på ni, af hans fire brødre arbejdede de tre ikke ved landbruget, og den fjerde var rejst til Amerika. Far var derfor medhjælper derhjemme og kom aldrig ud at tjene.

Mor var hos fars forældre $3\frac{1}{2}$ år, så tog hun en anden plads. Far kunne sagtens ikke rigtig få sig besindet. Han skulle også være sikker på at kunne overtage gården, inden han giftede sig. Da mor rejste, havde de nok opdaget at de ikke kunne undvære hinanden. Året efter blev de forlovet, og det følgende år blev de gift. De blev gift i en lille landsbykirke der ligger ude på heden, mellem mors hjemsgn og et par andre små sogne. På deres bryllupsdag kom præsten en time for sent, og organisten kom ikke før de var blevet gift.

Mor og far var begge 29 år da de blev gift. Nu rykkede mor altså ind som husmoder på det sted, hvor hun skulle få sin livsgerning. Far-far lod bygge et nyt stuehus, men stald og lade står endnu, og det er noget gammelt bras.

Det var nok meningen at far og mor ville have bygget nye udhuse når der var gået 10 år, men de forpassede tiden, og det blev så dyrt at bygge. Far-far og far-mor skulle jo på aftægt, de var begge mellem 75 og 80 år. Sådant et par gamle mennesker giver meget besvær for husmoderen, men mor var god til at hjælpe dem. Far-mor levede i syv år, det sidste år lå hun i sengen hele tiden. Far-far blev 93 år gammel, han døde i foråret 1945. Han var stilfærdig og nem at omgås, men der var alligevel meget at gøre for mor.

Det sidste årstid kunne mor og far ikke gå i byen sammen, for jeg kunne ikke være alene hjemme sammen med far-far, han kunne falde om på gulvet, og jeg kunne ikke få ham rejst igen. Han vejede ca. 100 kg. Mor kunne let få ham op skønt hun var lille og spinkel, men hun havde håndlaget. Mor er god til at omgås ældre mennesker, hver gang hun er i Nr. Nebel på indkøb, kikker hun ind på " De gamles hjem," for at sludre med gamle bekendte.

Mor har altid haft meget at bestille, far har altid arbejdet med så mange ting der ikke hører landbruget til: Biavl og gartneri, så mor har arbejdet meget i stalden.

Far-far passede de første år svin og køer, men da han blev for gammel, overtog mor hans arbejde. Hun har også gjort det meste af malke arbejdet, karlen hjælper lidt til, men far er aldrig blevet øvet i at malke, for dette arbejde har hans mor og ældre søstre altid gjort. De har seks køer, men 10 køer kunne sagtens få føden på det jordareal, hvis ikke en stor del af arealet blev anvendt til jordbær, hvidkål og frugttræer. Mor ville vist hellere have almindeligt landbrug, men hun siger, at når far har lyst til lidt forskelligt, så skal han også have lov til det.

Mor har sin dag så stærk optaget, at hun ikke har tid til at dyrke særlige interesser, men hun holder af at pusle med dyrene, som kender og holder af hende. På de lange vinteraftener får hun tid til at læse nogle bøger. Mine forældre har en temmelig stor omgangskreds, og desuden er der den store familie som kommer på besøg og skal besøges.

Om søndagen tager mor tit på familiebesøg, går i kirke, eller tager på en cykletur sammen med far.

Når jeg ser tilbage er det næsten umulig at sige, hvor meget mor har betydet for mig. Fra jeg var helt lille, har hun været den jeg kunne gå til med store og små sorger, hun kunne altid finde på råd. Hun var interesseret i skolearbejdet, og jeg fik megen hjælp af hende. Jeg husker tydelig da jeg skulle lære at stave, det var ikke så let som jeg havde tænkt mig, og jeg troede aldrig at jeg fik disse bogstaver lært. Så sagde mor: " Jeg havde nu ikke tænkt mig, at min datter skulle blive så tungnem." Det var ikke rart at høre så jeg tog mig sammen. Mor og jeg var oftest gode venner, men vi kunne også blive rygende uenige. Vi har begge vanskelig ved at tænke før vi taler særlig under et skænderi. Men vi blev snart venner igen. Det er også bedre med et raskt skænderi end at gå og være fornærmet.

Når man er kommet hjemmefra, forstår man bedre hvad en god mor er værd. Jeg mindes hvordan hun hver aften bad aftenbøn for mig. Nu forstår jeg også bedre de formaninger og gode råd, som jeg fik ved forskellige lejligheder og ofte fandt noget besværlige.

Fra skolens religionsundervisning til konfirmationen.

Når jeg ser tilbage på skolens religionsundervisning og på konfirmationen, husker jeg, husker jeg at jeg dengang syntes at den var naturlig, og jeg spekulerede ikke på om konfirmationen var en vigtig handling, eller den godt kunne afskaffes. Det er rigtig og naturligt at forældrene er de nærmeste til at give deres børn religionsundervisning, når de selv tror på det og har lyst og evne til at fortælle om det. Dermed mener jeg ikke at skolens religionsundervisning kan undværes. Så ville der være en mængde børn som aldrig ville høre noget om Gud. Med hensyn til om religionsundervisning bør være frivillig, synes jeg det egentlig ikke. Det vil i sådanne tilfælde være forældrene der bestemmer. De kunne måske synes, at det kunne være rart for lille Peter, om han kunne få lov til at møde en time senere i skolen. Men det kunne let blive ubehageligt for barnet at skulle skille sig ud fra de andre.

Fra jeg gik i skolen, kan jeg bedst huske lignelsen om: " Den rige og den fattige." Jeg syntes at det var så forfærdelig, at det gik den rige så frygtelig efter døden. Han havde dog ikke været så ond, han havde f.eks. ikke forbudt Lazarus at ligge uden for sit hus. Vi diskuterede tit i frikvarterene, hvad vi havde hørt om i timerne, og vi diskuterede naturligvis også bibelhistorien. De første to år jeg gik i skole, fik vi bibelhistorien fortalt, og dagen efter skulle vi fortælle den igen 4-5 stykker ad gangen. Salmevers begyndte vi at lære udenad den første vinter, da havde vi endnu ikke rigtig fået lært at læse. Vi gik det igennem i skolen, og så måtte vi have mor til at hjælpe os med at lære versene. De øvrige fem år lærte vi hver vinter 40 sider af bibelhistorien og 10 salmer, men jeg syntes det var let at lære, og jeg tror ikke der var mange der følte det som noget tørt og kedeligt at lære. Kirkehistorien nåede vi ikke langt med, den var også sværere at lære. Præstegården ligger godt fire km fra mit hjem, når man cykler udenom med vejen, men jeg gik over markerne, og derved sparede jeg en km. Der var tre andre piger fra vor skole, men de tog med rutebil om morgenen, for de havde ikke mulighed for at skyde genvej, og ikke langt til rutebilen. Vi var hos præsten fra kl. 10 til 12, og så tog vi rutebilen til Lydum skole, der fik vi undervisning om eftermiddagen. Vi var 18 konfirmander, 13 piger og fem drenge. Desuden var der tre børn fra et andet sogn som gik i realskolen i Nr. Nebel. Vi glædede os til den dag om ugen vi skulle til præst, det var en hel hviledag. Til præstegården hørte en dejlig stor have, hvor vi kunne lege. Det var også spændende med de mange nye kammerater. Vi skulle ikke lære noget udenad hos præsten med undtagelse af to salmer, som vi skulle synge på konfirmationsdagen, trosbekendelsen og de 10 bud samt nadverordene. Det meste kunne vi i forvejen. Vi hørte om nogle martyrer fra den første kristne tid, og vi læste et af Paulus's breve. Desuden skrev vi nogle praktiske ting ned, hvor mange faddere der skulle være ved et barnedåb og lignende. Præsten havde et godt tag på os, han havde været lærer i mange år, så han var vant til at omgås børn.

Han var bleven præst da han var 45 år, og det var hans første embede. Han var præst i Nr. Nebel - Lydum i ca. 10 år. Hans kone var en stille og dugtig kvinde, hun gjorde den store præstegård til et hyggeligt hjem. Præsten kendte de fleste af de to sognes ca. 3000 beboere, og han var god til at komme rundt til gamle og ensomme mennesker.

Jeg gik til præst i 1946 - 47, da var brændsel både dyr og vanskelig at få fat på. Da frosten blev hård, flyttede vi fra den store konfirmandstue ind i præstens lune, centralopvarmede studereværelse. Jeg vil lige fortælle et træk om hvor flink præsten var. Hjemme havde vi dengang en lavbenet hund af ubestemmelig race. Den ville gerne med i byen, den havde flere gange listet sig med mig til skole.

En dag da jeg nåede præstegården opdagede jeg, at Vaps var få skridt bag efter mig. Det var der ikke noget at gøre ved, den var ikke til at jage hjem. I den første time lå hunden ude i gangen, men i frikvarteret kom den selvfølgelig ind til mig. Drengene spurgte præsten om den arme hund ikke måtte komme ind i stuen, det fik den lov til, og den lagde sig ved varmeapparatet.

Når jeg mindes den søndag jeg blev konfirmeret, kan jeg nu slet ikke huske hvad præsten sagde fra prædikestolen, det hele var så spændende så det ikke rigtig faldt ved mig. Vi sad sammen med vore forældre mens præsten prædikede, og han kunne fatte sig i korthed. Derefter kom vi ud på kirkegulvet hvor præsten talte lidt til os, Vi gik derefter op til alteret, vi sang en salme, og præsten sagde trosbekendelsen. Så knælede hver af os mens præsten lagde hånden på vort hoved og talte om, at nu blev vor dåbspagt bekræftet, og vi skulle vedblive at tro på dabens nåde.

Der var ikke noget med at skulle love noget eller høres i salmevers og bud. Vi sang atter en salme inden vi gik ned på vore pladser. Vi syntes alle, at den kirkelige del af konfirmationsdagen var meget højtidelig. Vi tænkte vist ikke så meget på hvad det egentlig gik ud på, men det er vel ikke afgørende at forstå, for der er jo meget som går over vor forstand. I dagens anledning var vi meget fine i tøjet. Pigerne i hvid kjole og højhælede sko, og drengene i jakkesæt med hvid skjorte.

Vi havde fået krøllerne ordnet, og navnlig drengenes hår glinsede af brillantine. Fra kirken tog man hjem til gaver og telegrammer, og det var meget spændende. Familien var indbudt, og det siger ikke så lidt i min familie, der var knap 50 og deriblandt en del fætre og kusiner.

Jeg oplevede at jeg var bleven voksen og tog del i legen iført gummistøvler, og kjolen trukket op, så den kun nåede lidt neden for knæerne.

Dagen efter var vi hos præsten for sidste gang, den dag blev vi også fotograferet. I dagene derefter deltog jeg i flere konfirmations gilder sammen med mine forældre.

Når der tales om at konfirmationen godt kunne afskaffes, peges der på at konfirmationen er noget som menneskene har hittet på. Desuden tales der om de dårlige fester, der mange steder danner afslutning på dagen. Det er også forkert, at børnene skal fejre denne første dag som voksen ved en overdådig fest, både hvad mad - og navnlig drikke angår. Det er forkert med de smagløse taler og sange der slutter med, at nu skal der drikkes endnu en skål for konfirmandens lykke og fremgang i livet.

I landbohjemmene på min hjemegn er det ikke meget brugt, at der serveres spiritus til en konfirmationsmiddag. Der synges et par salmer foruden den vise som et velmenende familiemedlem kan finde på at give. - Dog vil jeg sige, at gilderne overdrives en smule, det er jo snart sådan, at kogekonen skal bestilles når barnet begynder at gå i skole.

Jeg synes ikke at konfirmationen bør afskaffes. Det vil nok heller ikke blive så let, for folk hænger så fast ved det de er vant til. Selv om konfirmationen måske ikke i sig selv er så vigtig, så er den, når den fejres på en god måde, en smuk afslutning på skolens religionsundervisning og konfirmationsforberedelsen.

Min hjemegn.

Når man snakker med øboere der ikke har været i Jylland eller måske kun har været i Østjylland. Så kan man nok forstå på dem, at de tror, at Vest- og Midtjylland består af flyvesand og heder. De mener, at når de går op på en bakke, så kan de se til alle sider, uden at udsigten ødelægges af træer og lignende. Jeg har nu aldrig set en hede-strækning, hvor der ikke i horisonten kunne skimtes træer. Måske vil mange øboere ikke synes om den vestjydske natur, men for os der er opvokset herude, er den skøn og dejlig, og hjemegnen med barndommens minder drager os. Når jeg tænker på mit hjemsogn, som det står for mit indre øje, ser jeg næsten ingen hede. H.C. Andersen har fået ret med det han skrev: " Skynd dig kom om føje år, heden som en kornmark står." De store traktorer der er kommen efter krigen, kan let få bugt med lyng, revlingris og al. En del af de arealer der i de senere år er bleven opdyrket er sikkert bedst egnet til beplantning.

Min far er meget optaget af plantningssagen, og hjemme er der så mange læhegn, så når man opholder sig i nærheden af bygningerne, mærker man næsten ikke en vind røre sig. Mit hjem er en udflyttegård, dens første bygninger blev opført for ca. 100 år siden. Marken ligger meget lav, så der kan ofte være besvær med at få begyndt på forårsarbejdet. Det kan også knibe med at få det sidste korn tørt, for høstvejret er ikke altid stabilt sidst i august måned. Men ellers er jorden rigtig god, og når sommeren er tør, så korn og roer på de høje marker tørste efter vand, så kan afgrøderne derhjemme rigtig gro. Nu er alle marker drænet, men far fortæller, hvordan roerne før i tiden kunne drukne ved de lave agerender. Det hedder sig, at jyderne før i tiden gik og rodede så længe om aftenen. Det er sikkert rigtig, for de var nødt til at arbejde hårdere, for at få et ordentligt udbytte af de store arealer. Efterhånden som der er bleven mangel på tjenestefolk, har jyderne været nødt til at sætte arbejdstiden ned. Lønnen er dog, især for karlenes vedkommende, større i Vestjylland end andre steder.

Maskinerne hjælper også meget, når folk har traktor, kan de snart komme over et stykke markarbejde. De mindre ejendomme benytter sig ofte af en maskinstation til pløjning af marken, og til høstning af kornet. Andre får en privat traktorejer til at høste deres korn. Det er så dejlig nemt at sende bud efter en høstmaskine, men det kan somme tider knibe med at få høstarbejdet udført i rette tid. Der er jo stor travlhed på maskinstationer i høstens tid.

Det er underligt at traktorerne skal køre så meget om natten, men det er snart sådan, at jo flere maskiner der kommer, des mere fortravlede bliver menneskerne, og det kniber med at holde fri om aftenen og om søndagen. Det må absolut være sundere at arbejde sig træt ved legemligt arbejde, end at rasle rundt på en støjende traktor ved nattetid. Min far mener, at folk med dårlige nerver ville have godt af at komme ud og gå bag plov eller harve, så ville de om aftenen være så trætte, at de kunne sove uden piller. Der er sikkert noget om det. Et forår, da vi først fik en karl den 15 april, harvede jeg markene over flere gange hvor der skulle sås korn. Jeg følte hvor beroligende det var, at gå bag et par sindige heste, og være et med jorden og naturen. I min barndom kunne jeg ikke indse, at arbejdet var et stort gode, som min mor syntes, men jeg har efterhånden forstået at det er rigtigt.

Mor sover så godt efter en veloverstået arbejdsdag, og hun får ikke tid til at hænge sig så meget i spekulationer og bekymringer. - Hjemme i sognet er der to plantager, de er på henholdsvis 235 - og 150 tdr. land. Ved den ene plantage ligger der store arealer, som kun har været opdyrket i få år. Her avles rug og kartofler, og der er græsmarker hvor der går kreaturer. Her er der mange lyngklædte gravhøje, men det er begrænset hvor længe lyngen kan holde skansen, når der pløj-es udenom højene, og kreaturerne traver op og ned ad dem. Markerne ligger højt og skråner stærk ned mod engen, hvorigennem der løber en å. Her er der også tre smeltevandslunde, hvor skråningerne er bevokset med lyng, græs og buske. Hjemme havde vi en del år lejet nogle tdr. land derude, hvor vi avlede kartofler. Som barn fik jeg sommetider lov til at komme med derom, det er 5-6 km hjemmefra, og så strejfede jeg rundt deromme, da var der endnu en del lyng tilbage.

Fra disse høje var der et temmeligt vidt udsyn, og det var meget forskelligt fra det jeg var vant til at se på derhjemme. Far syntes ikke at al heden skulle opdyrkes, derfor købte han 35 tdr. land hede. De fem tdr. land ligger på det sted som jeg har omtalt, der er to mergelgrave og en del vilde træer. Far har nu ladet plante en del fyr og forskellige andre træer. De øvrige 30 tdr. land ligger ved Ringkøbing fjord, der er over 20 km derhen. Her er godt halvdelen af arealet beplantet med forskellige træer.

Når man er hjemme, ser man Blåbjerg i horisonten, denne sandklit er 64 meter høj, og egnens højeste punkt. På dens top er der rejst en granitsten med inskription, til minde om en tidligere klitinspektør der ledede beplantningen af plantagen i over 40 år. Fra dens top kan man tælle et stort antal hvidkalkede sognekirker.

Nær ved Blåbjerg ligger den delvis udtørrede Fiilsø, den ejes af een familie og er et A/S. Det er et af Danmarks største landbrug, hvis drift ledes af en inspektør. Der er et stort antal traktorer og mejetærskere. Om sommeren er der 14 karle foruden et stort antal daglejere ved frø- og kornhøsten. Desuden arbejder en del ved vejarbejder, kanalgravning og anden kultivering. For et par år siden er her bygget Europas største lade, den er moderne indrettet med forskellige maskiner. Når kornet er høstet med mejetærsker, pløjes den snittede halm ned for at gavne jordbunden. Der er kun lidt besætning på gården. Sidste vinter vistes i Vestjylland en kulturfilm, den var optaget af dagbladet "Vestkysten." Filmen hedder: "Fra hjulplov til mejetærsker." Den bestod af to halvdele. Den første halvdel var optaget på en gammel gård ude ved Ho bugt, den viste landboliv i forrige århundrede. Gårdejeren og hans kone var iført den tids klædedragt og viste hvordan arbejdet forløb. Man så hvordan man pløjede med en hjulplov udlånt fra et museum, og forspændt med kreaturer. Det kneb med at få kreaturerne til at gå, men så gik konen foran og førte dem, så furerne ikke blev alt for skæve. Man så også at der blev høstet med le, tærsket med plejl o.l. Desuden vistes der hvordan familien spiste af samme fad, og hvordan konen kærnede smør og støbte lys.

I anden halvdel af filmen vistes der moderne maskiner i arbejde i Fiilsø, og på andre store moderne landbrug. Det var interessant at se hvordan udviklingen var foregået i de sidste 100 år. Filmen opbevares nu på Nationalmuseet. Det er også dejligt at tage en tur ud på Skallingen. Tyskerne har anlagt en cementvej et langt stykke ud på halvøen, så man kan cykle ud til det hus hvor vogterne bor. Skallingen ejes af gårdejerne i Ho, og om sommeren må de hver sende et vist antal får og kreaturer ud på græsning. I Ho afholdes det store fåremarked, det er en særegen folkefest. Jeg har aldrig været til fåremarked, men jeg kender mange der tager derud år efter år.

Henne strand, og især Vejrs strand er yndede udflugtssteder, men en sommersøndag i ferietiden, er der snart for mange mennesker derude.

Når man hjemmefra vil til stranden, er der nærmest til Nymindegab hvortil der er 12-13 km, men man skal passe på, stranden skråner stærk, og der er store bølger.

Vi har også sommetider taget rutebilen fra Nr. Nebel til Hvide Sande. Det er en dejlig tur, blot er vejen på sine steder meget dårlig. På begge sider af vejen ligger der spredte sommerhuse, beboerne derfra kan komme både til Ringkøbing fjord og til Vesterhavet. Holmsland Klit er nemlig kun en ganske smal strimmel jord. Man kommer forbi enkelte små skoler hvor der kun går nogle få børn.

Ved Hvide Sande er der en ganske dejlig badestrand, og så er der fra molen adgang til lystfiskeri, hvilket far sætter stor pris på. Hvis han ikke er heldig, kan han jo altid købe friske fisk hos en fisker. Hvide Sande er nu en temmelig stor fiskerby.

Ja, der er mange smukke pletter i min hjemegn. Selvfølgelig er en bøgeskov smuk, men gran- og lærketræer er også smukke om foråret. Jeg holder meget af min hjemegn, og jeg tror at den vestjydske natur vil vedblive at drage mig.

Brev til min kusine i Amerika.

Som du måske husker, skrev jeg til julen, at jeg skulle på højskole nu i sommer. Nu vil jeg fortælle dig lidt om højskolen her i Vallekilde, og om selve højskolebevægelsen i Danmark. - Efter at stavnsbåndet blev hævet i 1788, hævdede den danske bondestand sig fra at være trælle for herremanden til at være frie mænd. Landboerne fik nu lyst til at lære noget, og til at komme ud at se andre egne og skikke. Forrige århundrede var et tidsrum hvor der skete store forandringer og fremskridt på mange områder. Der var mange digtere, som med deres bøger, sange og tale vækkede folk så de lærte, at der er andet at interessere sig for end det der foregår inden for hjemmets fire vægge. En af disse vågne mænd, den mest kendte af dem alle var Grundtvig. Han var teolog, og foruden at være præst har han skrevet en mængde salmer og sange samt en del prosa. Grundtvig var meget optaget af folkeoplysningen og opdragelsen, og det var ham der fik ideen til folkehøjskolen.

Den første danske højskole blev oprettet i Rødding i 1844. Senere er der blevet bygget en mængde højskoler. For tiden er der ca. tres højskoler som ligger spredt ud over landet. I begyndelsen var det ikke meningen, at højskolen skulle være en skole, som næsten kun skulle besøges af unge fra landbohjem, men det er altså blevet tilfældet. De unge i byerne har jo lettere adgang til at få lidt skolegang ud over de lovbestemte syv år. Der er også en mængde af byens unge der kommer i lære ved et håndværk. Og når de har stået i lære i fire år og skal til at tjene penge, er det ikke så let at bryde af og tage på højskole. Vi unge fra landet der gik ud af skolen da vi var 14 år, og siden har tjent en god løn, kan nok få tid og råd til et højskoleophold. Der gives desuden et stort tilskud i form af amsunderstøttelse. Størrelsen af dette tilskud afhænger af vore forældres økonomiske forhold. Man skal være fyldt 18 år for at kunne få understøttelse til et højskoleophold inden opholdet slutter. Unge under 18 år kan tage på efterskole der netop er for 14-18-årige. Efterskolen er ligesom højskolen en skoleform der ikke slutter med eksamen.

Vallekilde højskole, hvor jeg nu snart har været i tre måneder, blev oprettet i 1865. Dens grundlægger var en ung teologisk kandidat hvis navn var Ernst Trier. Han var jøde, men mens han var barn, var både han og hans forældre blev døbt. Han var en energisk natur, han tvivlede ikke på sine egne evner som lærer og opdrager. Først tænkte han på at åbne en drengeskole i København, han havde fået sin far, der var meget velhavende, til at love at sætte penge i foretagendet. En dag var han inde at besøge sin gamle ven Grundtvig. Ernst Trier fortalte i begejstrede vendinger om den drengeskole han ville oprette. Grundtvig syntes nu ikke om den ide, han sagde: " Nej, du skal ikke lede en drengeskole, for det er der så mange der kan. Men du skal oprette en højskole, for det er blandt unge du kan og skal virke. Nu er der oprettet skoler i Jylland og på Fyn, så nu trænger vi til en på Sjælland. Det står for mig, at det skal være i den nordvestlige del af Sjælland, og der synes jeg du skal begynde."

Ernst Trier skiftede straks mening, det var da en ganske anderledes gerning at virke blandt unge, end at banke visdom ind i hovedet på uopdragne drenge. Han kom i tanker om en ung præst, som han havde truffet for kort tid sidenovre på Fyn. Denne præst boede netop i det nordvestlige Sjælland, i en by som hed Vallekilde, og det skulle være sådan et dejligt sted. Ernst Trier var klar over, at det ville være rart med en dygtig og flink præst, som måske kunne holde et par foredrag om ugen. Ernst trier betænkte sig ikke længe, men begav sig på rejse til Vallekilde. Dengang kunne man jo ikke sætte sig i toget i København, og i løbet af et par timer køre de 90 km der var til Vallekilde. Der var flere mil fra den nærmeste station til Vallekilde. Ved den station skulle man enten leje hest eller vogn, eller gå til fods. Ved ankomsten til Vallekilde blev Ernst Trier modtaget af præsten, hvis navn var Hoff. Denne syntes det var en god ide med en højskole, og de talte nu om, hvordan det hele kunne ordnes. Ernst Trier så fra præstens vindue over på Peder Frederiksens gård, og han sagde til sin ven: " Det ville vel nok være skønt, hvis jeg kunne få storstuen derovre til skolestue.

Kan du ikke gå over og spørge, om det ikke kan lade sig gøre." Præsten var lidt betænkelig, Peder Frederiksen var flink nok, men han troede nu ikke der var nogen mulighed. Han gik imidlertid derover, og hans betænkelighed blev gjort til skamme. Gårdmanden og hans kone var interesserede i sagen, og de lovede at overlade storstuen og et par mindre rum til højskolelokale. Desuden lovede konen i huset, at hun nok skulle lave mad til eleverne.

Ernst Trier blev meget glad, og han tog nu fat på at skaffe sig elever. Nattelogi skaffede han til eleverne rundt omkring på gårdene. Den første november 1865 ankom knap 30 unge mænd til skolen. Den følgende sommer begyndte man at opføre selvstændige skolebygninger, så det næste efterår kunne Ernst Trier begynde undervisningen under eget tag.

Sommeren 1867 kom det første pighold. Skolen er bleven udvidet flere gange, i 1876 blev der bygget et stykke til, i 1884 indviedes gymnastiksalen, og i 1907 byggedes den nuværende foredragssal samt bygning til elevværelser på tre etager. Ernst Trier døde i 1893 efter knap 30 års virke. Han blev ikke nogen gammel mand, men han havde haft den glæde at se skolen vokse. I sit privatliv havde han haft dybe sorger. Kort efter at han var flyttet ind i sin nye skole, blev han gift med en ung præstedatter fra Fyn. Hun døde efter seks års ægteskab fra sin mand og fire små piger. To af småpigerne døde samme år. Efter nogle års forløb blev Ernst Trier gift med en ung kvinde, der var lærerinde på skolen.

Hun var dygtig og begavet, men heller ikke hende fik han lov til at beholde, og igen sad han tilbage med sorgen. I det andet ægteskab var der også flere børn. Efter Triers død overtog svigersønnen Poul Hansen og datteren Sigrid skolens ledelse. I 1923 overtog Uffe Grosen skolen.

Vallekilde højskole er en af landets største og ældste skoler, i sommer er vi 144 piger. Ligesom på andre skoler er vinterskolen på fem og sommerskolen på tre måneder. Jeg må hellere forklare, hvorfor sommerskolen, der er for piger, kun varer tre måneder. Da højskolen begyndte, høstede man kornet med le, så da var det nødvendigt at bønderpigerne kom hjem og hjalp til ved høsten. Nu da maskinerne ordner høsten, kunne pigerne jo nok være hjemmefra lidt længere.

I august holder de fleste højskoler korte kurser. Nu er de fleste højskoler gået over til fællesskole om vinteren. Der er kun fire, deriblandt Vallekilde, som kun har karle om vinteren. Da værnepligten nu varer i $1\frac{1}{2}$ år, vil det nok komme til at knibe med de mandlige elever på skolerne. Mange unge landmænd vil gerne på landbrugsskole, så det kan jo være svært også at få tid og råd til at komme på højskole. Undervisningen består ikke i at lære udenad, og der sluttes ikke med eksamen. Det er en skole for alle, også dem med de små evner kan komme der, og ingen behøver at arbejde under det pres som en eksamensskole lægger på sine elever.

Vi bor jo på skolen flere på samme værelse, og vi spiser sammen med lærerne og forstanderparret. Vi siger også "du" til hinanden, og det er nu så dejlig, så er man ligesom bedre på talefod. Det er også fjollet med det danske sprog, at der skal være forskel på tiltaleformen.

Nu vil jeg fortælle lidt om, hvordan dagen går for os.

Vi står op klokken syv, kl. 7,30 spiser vi morgenmad, derefter er der morgensang, og fra 8 - 12 er der timer, og efter middagsspising er der pause til 1,30. Om eftermiddagen er der også fire timer, og så får vi aftensmad kl. seks. Om aftenen får vi sommetider kaffe. To-tre timer om dagen er vi samlet i foredragssalen, hvor lærerne i sammenhængende foredrag fortæller om de nordiske lande, deres betydelige mænd og deres litteratur. Desuden fortælles om samfundsproblemer og sundhedslære. Hver dag har vi desuden : Dansk, stil, diktat, læsning, gymnastik og håndarbejde. Regning har vi fire timer om ugen og sang to timer, der er to timer hvor vi kan vælge mellem sangkor og oplæsning. I tre timer om ugen er der sær-fagsundervisning, hvor vi er delt i hold efter vore interesser. Foruden timerne kan man også få noget ud af fritiden. Det er udviklende og interessant at komme sammen med unge fra forskellige egne af landet. Vi har også i sommerens løb haft flere udflugter. Den største af disse gik til København, der så vi mange seværdigheder. I pinsen var jeg også i København, hvor jeg besøgte vore to små feriepigter og deres forældre. Jeg synes snart aldrig jeg er blevet så venlig modtaget nogen steder, men der var nogen støj, for der boede 7 af deres 8 børn hjemme, og de havde jo fri fra skolen fordi det var pinse.

Jeg var også ude at besøge en pige som var på ferie hjemme mens jeg var barn. Hun er nu 21 år og læser til lærerinde. Den 3 søndag i juli afholder skolen sit årlige elevmøde. Da møder gamle elever frem i stort tal. Før elevmødet var vi med i arbejdet for at få alt bragt i orden. Jeg fejede gård, det gav tre vabler i hænderne, man går jo og bliver noget forfinet. - De første gamle elever kom til aftensmad lørdag aften. Om natten var de kvindelige gæster indkvarteret på en del af vore værelser, så vi måtte rykke sammen på de øvrige værelser. Mandfolkene sov i høet, nogle sov på den ejendom der hører til skolen, og andre på en gård i nærheden. Søndag formiddag efter morgenmad var der gudstjeneste i kirken, den ligger i nærheden af skolen. Om eftermiddagen var der foredrag af forstanderen og der var enkelte der sagde nogle ord. Senere var der gymnastikopvisning, anstands-danse og sangkoret sang på plænen. Søndag aften var der 700 mennesker samlet til aftensmad, og der var mange fra omegnen der tog hjem for at spise. Om aftenen opførte lærerne et skuespil. Onsdag var her: En aften på højskole! Det var en aften hvor omegnens folk kunne komme på skolen. Der var gymnastik, sang og skuespil. Dagen efter var der forældredag, forældrene kom til frokost, og programmet fra elevmødet blev gentaget. Ja, nu varer det ikke længe før vi forlader skolen og går ud til almindeligt arbejde igen. Det har været en dejlig tid, og den er gået hurtig. Det er svært at sige hvor meget opholdet har betydet, det forstår man vist først efterhånden som tiden går. Det er meningen at jeg skal være hjemme indtil november, så kan jeg måske gå ud og tjene en dagløn. Jeg har tænkt på at cykle hjem sammen med nogle andre, det bliver nok en drøj tur der er over 200 kilometer hjem. En af de piger jeg skal følges med siger: Det skal nok gå, vi er så vant til at sidde." Nu må jeg slutte, og håber at du har fået et lille begreb om højskolen og dens virke.

Ejvind - Arne
Gurli - Edith - Inga

=====

1) Ejvind Jager Andersen, født den 2 juli 1958 i Hedelund. Ejvind gik 6 år i Vrøgum skole og 3 år i Oksbøl skole, han blev konfirmeret i Ål kirke ved pastor Riger-Kusk. Efter sin konfirmation var han medhjælper ved Vestbanen og ved brøndboring. Som 19-årig kom han i smedelære i Billum, der arbejder han endnu som svend. Han bor i sit hjem.

2) Inga Jager Andersen, født den 28 maj 1960 i Hedelund. Inga gik 7 år i Vrøgum skole og 2 år i Oksbøl skole, hun var som barn og ung meget interesseret i orienteringsløb, og som 16-årig opnåede hun at blive danmarksmester i orienteringsklubben West, Vrøgum. I 1979 blev hun student fra Varde gymnasium, ved en trafikulykke i sommerferien brækkede hun sin arm og blev uarbejdsdygtig. Hun tog derfor fire måneder på Kolding højskole. I jan. 1980 rejste hun til Silkeborg, der havde hun vikararbejde som pædagogmedhjælper i børnehaven og fritidshjem. Senere har hun været på arbejdslejr i Kenya, og frivillig ulønnet medhjælper ved sommerlejr i Texas. Inga begyndte i august 1981 på Th.Langs seminarium i Silkeborg, hun er netop nu i august 1984 startet igen efter et års pause, hvor hun arbejdede på O.O.A.s energikontor i Ålborg.

3) Gurli Jager Andersen, født den 3 juni 1961 i Hedelund. Hun gik 7 år i skole i Vrøgum og 2 år i skole i Oksbøl. Hun blev konfirmeret i Ål kirke ved pastor Riger-Kusk. Gurli tog i 1980 studentereksamen fra Varde gymnasium, hun holdt derefter et friår hvor hun havde forskellige job, bl. a. vikararbejde på Oksbøl skole. I sept. 1981 påbegyndte hun et studium på Århus universitet, hvor hun læser matematikfysik. Hun bor for tiden på Gellerup kollegiet. De sidste fire somre har hun haft sommerjob som tilsynsførende ved Esbjerg kommunes feriehjem i Sønderho på Fanø. To gange har hun været på arbejdslejr med Mellempolkelig Samvirke i Frankrig, og to gange på ferietur i Portugal.

4) Edith Jager Andersen, født den 3 juni 1961 i Hedelund. Hun gik 7 år i skole i Vrøgum og 2 år i skole i Oksbøl, og blev ligesom sin tvillingsøster Gurli konfirmeret i Ål kirke ved pastor Riger-Kusk.

Edith tog i 1980 studentereksamen fra Varde gymnasium, hun holdt også et friår. Først var hun sammen med Gurli på Inter Rail en måned, hvor de besøgte Frankrig og England. Så prøvede hun at finde arbejde, men det blev kun til lidt børnepasning. I novb. 1980 rejste hun til London, der var hun en måned i syv måneder, hun kom hjem til sommerferien, da var hun en måned pige på pension Klithjem i Vejers. I to år var hun volantør ved Retten i Esbjerg. Hun har også været på arbejdslejr bl.a. i Tjekkoslaviet. I sept. 1981 påbegyndte hun et studium i jura på Århus universitet.

5) Arne Jager Andersen, født den 20 decb. 1966 i Hedelund. Han har gået 10 år i folkeskolen, og et år på teknisk skole i Esbjerg E.F.G. - Jern og metal. Arne Jager Andersen rejste i August 1984 til Hvide Sande, han begyndte som arbejdsdreng på Johs. Kristensens skibsbyggeri, men fra 1 september kom han i lære som skibsbygger.

I 1972 blev der påbegyndt en nedtrapning af Vrøgum skole, der sammen med Blåvand skole var dømt til nedlæggelse, der skulle kun være en skole i kommunen.

I 1972 begyndte de små, der var kun 5 dette år, at gå i skole i Oksbøl, og 7 klasse blev også overflyttet.

Men der var stor modstand i befolkningen i Vrøgum mod deres skoles nedlæggelse. Derfor blev de 10 små, deriblandt Arne, som skulle begynde deres skolegang i 1973, udmeldt af folkeskolen. De gik et år i friskole den såkaldte "Ladeskole." Men det blev for besværligt at fortsætte denne friskole, og efter sommerferien 1974 kom børnene til at gå i 2 klasse i Blåvandshuk skole. Arne kom til at gå i "Hjemmeværnsgården," som kommunen havde lejet, der var en dejlig lejrplads inde i skoven. Det blev en blød overgang til den store skole.

I 1974 blev Vrøgum skole helt nedlagt. Den lille skole med lejlighed blev solgt, ligeså lærerboligerne "Fru Villumsens hus." Lærerboligen som Breinholts boede i blev brækket ned, den var bygget af træ - bygget til lærerinde fru Elmer og hendes mand. De øvrige bygninger bliver benyttet af egnens befolkning. Der er legestue for de små, ungdomsklub for 13-17-årige, klublokale for orienteringsklubben West, omsorgsarbejde for de ældre, badminton, folkedans og møder m.m. Omklædningsrummene bruges også i forbindelse med sportspladsen.

Denne orientering om skoleforholdene
i Vrøgum er meddelt af Karen Andersen,
Hedelund, Vrøgum.

Edith Jager Andersen, Hedelund, Vrøgum, rejser for tiden med et selskab i Indien. Det er en studierejse arrangeret af Mellempfolkeligt Samvirke. Hun fortæller om turen:

Vi var 15 mennesker der rejste sammen fra København den 29 januar 1985. Vi fløj over Moskva til New Delhi, hovedstaden i Indien. New Delhi er en meget travl by, der er en mængde mennesker og køretøjer. Der var vi nogle dage før vi tog toget til byen Bihar, den ligger 1000 km længere mod øst. I Bihar var vi alle samlede i nogle dage, inden vi tog ud til forskellige steder hvor der var udviklingshjælp i gang. Jeg kom sammen med fire andre langt ud på landet til et sted hvor man søgte at få nogen landbrugsudvikling i gang. Der var en landbrugsskole, væveri, spinderi, tyrestation samt en skole. Der underviste man kvinder i syning, rigtig ernæring, barnepleje og lignende.

Folk ude i landsbyerne er utrolig fattige, de fleste huse var bygget af ler og med to rum, et til menneskene og et til dyrene. El-strøm var der, men den virkede kun engang imellem. Jeg tror slet ikke at mange landsbyer har elektricitet. Forholdene er nok mere primitive end de har været derhjemme, folk er meget fattige her. Mange familier har kun et møbel - nemlig en seng, stole og borde har man slet ikke. - De fleste børn lider af fejlernæring, de har lyst hår på grund af proteinmangel.

På det sted hvor vi boede var forholdene ikke så spartanske, men megen luksus var der ikke. Naturen rundt omkring var utrolig smuk, der var lave bjerge, slanke palmer og grønne hvedemarker.

Efter et par uger samledes vi alle 15 igen og tilbragte nogle dage sammen. Samlingsstedet var en halvstor by med mange småboder hvor man kunne købe mange forskellige varer. - Overalt hvor vi gik vakte vi stor opsigt på grund af vores fremmedartede udseende. Nogen gange var det næsten for meget, for vi havde en kø af mennesker omkring os. Efter at opholdet i Bihar var slut, skiltes vi igen for at rejse forskellige steder hen. For tiden er vi i hovedstaden Katmandu i Nepal, efter nogle dage skal vi videre, vi vil ud at vandre i bjergene i 14 dage. Derefter tager jeg nok tilbage til Indien for at se mig om der.

Den 24 april 1985.

Vi har fået brev fra Edith i dag, og jeg vil prøve at fortælle, hvad hun senere har oplevet.

Hun var på bjergvandring i Himmalaja bjergene i Nepal i 10 dage sammen med seks andre fra M.F. samvirke-gruppen.

Den 17 marts rejste Edith sammen med en anden pige, Marianne, tilbage til Indien. De var et par dage i Lychnov, hvor Marianne har adresse på en dansk kvinde der er gift med en inder og har boet i Indien i tyve år. Hun er leder af en børnehave. Derfra rejste Edith og Marianne til Varanasi, en "hellig" by ved Ganges floden. Der kommer mange pilgrimme og turister. Derfra tog de med toget til Calkutta. Om natten blev der stjålet forskellige ting fra Mariannes rygsæk. Under opholdet i Calkutta boede Edith og Marianne hos to fyre, som Marianne havde adresse på.

Senere tog pigerne til Puri badestrand ved det bengalske hav. Der var dejligt - en strand som ved Vesterhavet - dog uden klitter.

En dag mens de tog solbad, blev Ediths ur stjålet. Om aftenen hørte de på hotellet, at politiet havde fanget en mand med et dameur. Pigerne henvendte sig derfor på politistationen. Edith fik sit ur igen, men først efter to dage, hun var flere gange på politistationen og tilsidst i Retten. Da hun studere jura, var det interessant for hende at få et indblik i Indiens retsvæsen. Brevet som vi fik i dag er skrevet i Madras.

Marianne rejser hjem sidst i april, men Edith vil besøge en Ashram i staten Gujarat, adressen har hun fra en pige i Århus som tidligere har rejst i Indien.

Vi venter Edith hjem den 12 juni.

Karen Andersen.